

Эсэгэ ороноо, эхэ нютагаа эб хамта мандуулая!

БУРЯАД

Бүгэдэ арадай сонин

ҮНЭН

1921 оной декабриин 21-нээ гарана

НАЦИОНАЛЬНАЯ ПЕЧАТНАЯ ПЕЧАТНИЦА РБ
ОТДЕЛ ГОСУДАРСТВЕННОЙ
ПЕЧАТИ
Булгант 11
Улаан-Удэ 66004

2005
июнийн
23
Четверг

№ 72
(21158)

Нажарай
дунда хара
морин
харын
16
гарагай
5

Буряад Унэн

ЯПОНИЙН КОНСУЛ БУРЯАД ОРОНДО

Буряад Республикын Президент Л.В.Потапов Хабаровск хотын Япон гүрэнэй консул Такаси Осанатай уулзалга үнгэргэбэ.

Энэ уулзалгын үедэ хоёр хүршэ гүрэнүүдэй хоорондо худалдаа наймаанай харилсаан нэгэ бага нулаада гэжэ тэмдэглэгдээ.

Тиин байгша оной ноябрь нарада хараалагдахан Россин Президент В.В.Путинай Япон гүрэн руу албан хэрэгээр ошолго ехэ удаха шанартай байха гэжэ хэлсэгдээ.

Урда жэлүүдтэ Япон гүрэн руу Буряад оронхоо Түгнын нүүрхэн, ой модной болбосоруулгын эд бараан эльгээгдэдэг байгаа. Харин мүнөө энэ продукци эдбхитэйгээр Хитад гүрэн абаашагдана.

Гэбшье соёлой хүгжэлтын талаар Буряад Республикада яһала ажал ябуулагдана. БГУ-да япон хэлэ үзэнэ, Буряадай, Японийн оюутад саг зуурын андалдалгаар хари гүрэнцэ нурана. Тиибшье саашадаа мүнөө үедэ байгуулагдахан харилсаагаа бэхжүүлжэ, худалдаа наймаанай, экономика харилсаа холбоогоо үргэлжэлүүлхэ гээд эндэ хэлсэгдээ.

57 наһатай Японийн консул Такаси Осанаи үнгэрэгшэ жэл энэ ажалда ороһон байна. Энээнэй урда тээ олон жэлэй туршада Японийн хари гүрэнүүдэй хэрэгүүдэй талаар министерствэдэ хүдэлдэг байгаа. Буряад орон руу түрүүшынхэ ержэ, Такаси Осанаи манай эндэхи эрдэмгэдтэй, олзын хэрэг эрхилэгшэдтэй уулзаһан, Буряадай түүхэтэ газарнуудаар аяншалһан байна.

Ешигма ЦЫБЕНОВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: уулзалгын үедэ.

Р-Н.БАЗАРОВАЙ фото.

ЗЭДЫН АЙМАГАЙ 70 ЖЭЛЭЙ ОЙН БАЯР

АЛТАН ОДОНУУД «АДХАРАА»

Эдэ үдэрнүүдтэ Зэдын аймаг 70 жэлэйнгээ ойн баяр угтаа юм. Энэ хэмжээ ябуулгын үедэ олон тоото айлшад хаа хаанаһаа сугларжа, сууга, баян түүхэтэй аймагай ажаһуугшадые ойн баяраарнь амаршалһан байна.

Намжаа хайхан зунай эхин хаһада үнгэргэгдэхэ энэ хайндэртөө зэдынхид эртээнһээ бэлдэжэ эхилһэн юм. Аймагай нютаг бүхэндэ Экономикын ба соёлой үдэрнүүд үнгэргэгдөө, аяр дүрбэн шэнэ ном хэблэлдэ бэлдэн гаргагдаа. «Моя Джида, долиа богатырская» гэхэн ном соонь Зэдын мэдээжэ спортсменүүд, тренернүүд тухай бэшгэдэ юм. Мүнөө үеын соёлой ажаябуулга гэршэлэн, талаан бэлигтэй дууша, хатаршад тухайгаа дэлгэрэнгээр «Колыбель моя, Джида» гэхэн ном соогоо хөөрөө юм. 60 жэлэй ойдо зориулһан дайнай ба ажалай ветеранууд тухай номоо «Под крылом Буринхана» гэжэ нэрлэбэ. «Золотой фонд Джиды - командирский корпус» гэхэн ном соонь үнэхөөрөөл аймагай, республикын алтан жасада орохо хүдөө ажахынгаа ажалшад тухай бэшлэн байна.

70 жэлэйнгээ ойн баярые угуулан, Зэдын аймаг олон амжалтануудые туйлаа юм. 2004 оной дүнгөөр Зэдын аймаг агро-промышленна комплексын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда түрүү һуури эзлээ. Петропавловкын тононой завод, мяханай комбинат эдэе хоолой ба болбосоруулгын промышленностин предприятинуудай дунда мүн лэ шалгараа. Хэзээшье эдэ бүгэдэ амжалтанууд ажалша зоной аша туһаар туйлагдана. Цагаатай ахмад инженер Ц.Б.С.Цыбиков, Борьёо нютагай хонишод Б.Д.Чупышев, В.Н.Гаврилин болон бусад ажалдаа оролдотойгоор хандадаг, аймагай хүгжэлтэдэ нилээд горитой хубитаяа оруулдаг ажалшад аймаг дотор олон даа.

Росси дотор түрүүшынхэ «Алтан Одон» орден муниципальна байгууламжа - Зэдын аймагта олгогдожо, энэ хайндэртэй эгээл гайхамшагта шэмэг болобо гэшшэ. Тус олонийтын шагнал Россин хасагуудай нэгэдэлэй атаман, философиин эрдэмэй доктор, академик Иван Копонов барюулаа юм. Мэдээжэ оло-ниитын ажаябуулагша Матвей Рабданович Чойонов олоной хэлэхээр «Зэдын агууехэ хүбүүн» энэ нэгэдэлэй хорооной генерал болон. Гадна энэ хайндэртэй үедэ Россин хасагуудай нэгэдэлэй гэшүүнээр Зэдын аймагай захиргаанай толгойлогшо Ж.Д.Батуев абтаа. Москваһаа ерхэн айлшад Жаргал Дабасамбуевич Батуевта Советскэ Союзай Герой ба Социалис Ажалай Герой гэхэн нэрэ хүндэ нэгэдүүлһэн «Россида үнэн сэхэ байһанай түлөө» гэхэн Алтан Одон орден зүүлгэбэ.

Ойн баярай үедэ заатагүй ажалай дунгүүд согсологдог заншалтай, ажалай гуйлалтанууд алта мүнгөөр шагнагдадаг гэшшэ. 70 жэлэй ойн баярта зургаан хүнгэн автомашина, олон тоото үнэтэ бэлэгүүд зэдынхидтэ барюулагдаа. Тэдэнэй тоодо Доодо-

Бургалтайн нютагай захиргаанда нута нютагаа сэбэр хайханаар зохоёжо, гуримтай зохидоор байһанайнь түлөө «ВАЗ-2106» түхэлэй машина бэлэг үгтөө.

Хилэ шадархи газараар оршодог Зэдын аймаг хүршэ Монгол гүрэнэй Сэлэнгын аймагтай үнийн хани харилсаатайгаар ажаһуудаг. Монголой айлшад хатар наадаа айлшадта бэлэглэжэ, хайндэртые шэмэглээ. Мүн тиихэдэ Буряад Республикын дээдэ засагай хүтэлбэрилэгшэд эндэ ержэ, амаршалгын хайхан үгэнүүдые хэлээ. Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүдэгшэ А.Г.Лубсанов, ахмад федеральна инспектор Б.В.Данилов, Улаан-Үдэ хотын мэр Г.А.Айдаев болон бусад республикын хүтэлбэрилэгшэд энэ хайндэртэ хабаадаа.

Аймагай ойн баярай түгэсхэлэй найр наадание Россин искусствын габыага ажаябуулагша Владимир Кондратьев, мэдээжэ режиссер-постановщик Эрдэни Жалцанов зохоёжо, хүн бүхэниие хужарлуулан баярлуулаа.

Светлана НАМСАРАЕВА.

ЗУНАЙ НААДАНДАА УРИНАБДИ

Ага найман эсэгын, Шэнэ-хээнэй, мүн Шэтэ можын Бада, Хёлго нютагуудай буряадуудай зунай найр наадан байгша оной июнийн 25-да Буряадай гүрэнэй университедэй стадион дээрэ (Сэлэнгэ мурэнэй эрьедэхи хуушанай «Спартак» бүлгэмэй стадион) үнгэргэг-дэхэн.

Тиимэһээ Агын тойрогой гурбан аймагай, тусхайлбал, Агын, Могойтын болон Дуларгын аймагуудай, Шэнэхээнэй, Бада-Хёлго нютагуудай суглуулагдамал комантануудай дунда спортын эдэб зүйлүүдээр шанга тэмсэл болохоор хүлээгдэнэ.

Эрын гурбан нааданай хоёрын: бүхэ барилдаан, нур харбалга, мүн хүнгэн атлетикэ, волейбол, мини-футбол, аргамжа таталга, «Аба, эжы бидэ гурбан спортивна бүлэбди» гэхэ мэтэ зүйлүүд спортын программа оруулагданхай. Спортын мурьсөөнүүд наһанай хэдэн бүлэгөөр эмхидхэгдэжэ, зүйл бүхэниие ахалагша судьянар хүтэлхэ юм. «Аба, эжы бидэ гурбан спортивна бүлэбди» гэхэн нааданда хабаадаха хүбүүн гү, али басаган 15 хүрэтэр наһанай байха ёһотой.

Спортын наадануудта илашад Эмхидхэлэй хорооной дипломуудаар, кубогуудаар, мүнгэн шангуудаар шагнагдаха.

Спортын эдэб зүйлүүдээр мурьсөөнүүдэй хоорондуур дуушад болон хатаршад уран бэлигээ нютагайхидтаа бэлэглэхэ юм.

Буряад Республикын Спортын мэргэжэл дээшлүүлхэ хургуулин (ШВСМ) директор, СССР-эй спортын мастер Гуро-Базар Лхамадиевич Цэдэшиев спортын мурьсөөнэй ахмад судьягаар томилогдонхой.

Үглөөнэй 10 саһаа эхилхэ зунай наадандаа эдбхитэйгээр хабаадажа, бэлиг шадабария харуулхыетнай, хаба шадалаа туршахыетнай урижа байнабди, хүндэтэ нютагаархид!

Эмхидхэлэй хороон.

“Уютельные вечера в Улан-Удэ!”

25 июня 19.00

стадион 25-летия Бурятской АССР
Фонд развития спорта имени Бориса Будаева
представляет!

Самого культового поэта-песенника России

Виктора Пеленягрэ!

Его самые забойные хиты

вместе со звездами бурятской эстрады
на творческом вечере поэта и композитора

Цырена Шойжонимаева!

каждый билет - возможность выиграть
путевку на двоих на чемпионат мира
по футболу в Германию!
и множество других призов!

Билеты в кассах стадиона и сети киосков «ОГОНЕК»

DEUTSCHLAND 2006

БУРЯАД ОРОНОЙ ХҮГЖЭЛТЫН ГОЛ ШЭГЛЭЛНҮҮДТЭЙ ТАНИЛСУУЛГА

Июниин 15-да Москвада, РФ-гэй Региональна хүгжэлтын министерствын зүблөөнэй зал соо Буряад Республикын социально-экономическа хүгжэлтын гол шухала шэглэлнүүдтэй болон республикын хүгжэлтыг Россин дунда зэргын хэмжээнтэй адлидхаха талаар хэмжээ ябуулгануудтай танилсуулга үнгэрөө. Буряад Республикын Президент - Правительствын Түрүүлэгшэ А.Потапов, нэгэдэхи орлогшонь И.Егоров, орлогшонорынь: Россин Федерациин Президентын дэргэдэхи Буряад Республикын бүрин эрхэтэ түлөөлгэтэ эмхин толгойлогшо Б.Бальжиров, барилгын болон ЖКХ-гай министр Н.Быков, министрүүд: экономикын, хүгжэлтын болон гадаадын харилсаанай - Т.Думнова, элүүрө хамгаалгын - В.Кожевников, РБ-гэй Арадай Хуралһаа: түрүүлэгшын орлогшо Ф.Ботоева, депутадууд В.Ирильдеев, А.Скопская, Б.Цагадаев гэгшэд эндэ хабаадалсаа. Засагай федеральна эмхи зургаануудыг түлөөлөө гэбэл, Региональна хүгжэлтын министрствэһээ - министр В.Яковлев, министрэй орлогшо М.Пономарев, Федеральна зорилгото програмнуудай, хойто можо нютагуудай хүгжэлтын болон оперативна гурумшуулгын департаментын директор В.Дедюхин, РФ-гэй Президентын гол управлениин дотоодын политикын талаар зүбшэлэгшэ С.Буяхаев, РФ-гэй Экономикын хүгжэлтын министерствын территориальна хүгжэлтын департаментын директорэй орлогшо Н.Резванов, Газарай гүн баялигыг ашагалгын талаар федеральна агентствын хүтэлбэрилэгшын орлогшо В.Бавлов болон бусад.

Россин можо нютагууд сооһоо эгээл түрүүн Буряад Республика Региональна хүгжэлтын министрствэдэ имэ танилсуулга үнгэргөө бшуу. «Региональна хүгжэлтын министрствэдэ РФ-гэй субъектнүүдэй танилсуулга үнгэргэлгэ саашадаа заншалта болохо. Россин региональна экономическа политикыг хайжаруулгын хэрэгтэ имэ хэмжээ ёһололнуудай горитой хубитаяа оруулха байһандань этигэлтэйб», - гэжэ В.Яковлев өөрынгөө амаршалгын үгэ соо хэлээ.

Засагай федеральна эмхи зургаануудай түлөөлэгшэдэй болон айлшадай онорто республикын экономикын хүгжэлтыг ажал ябуулгын шэглэлнүүдээр 21 стэнд дурдхагдажа, манай регионой социально-экономическа хүгжэлтын арга боломжонууд бодото дээрээ харуулагдаа.

Оройдоол хоёр часай богонихон хугасаа соо танилсуулга үнгэргэжэ, манай республикын экономикын хүгжэлтыг түргэдэхын тула, шухаг зорилгонуудыг Россин Правительствын урда элирхэйлхэ талаар гол шухала арга бэелүүлэгдээ бшуу.

Правительствын Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо Иннокентий Егоров элидхэдээ, хамтын хүсөөр гү, али гансал федеральна эмхи зургаануудай ашаар шийдхэгдэхэ бэрхшээлнүүд тухай онсолон дурдаа. РБ-гэй Правительство гурбан бүлэг асуудал тодорхойлон байгаа:

Нэгэдэхиинь, саашанхи хүгжэлтыг хизаарлалгын эрхэ нүхэсэлнүүдтэй холбоотой - зайн галай үнэ сэнгүүдэй болон Байгал шадарай дэбисхэр дээрэхи түбэй ба буферна зонодо байрланан предприятинуудай экологическа гаргашануудай үндэр хэмжээн.

Дурдагдагша эрхэ нүхэсэлнүүдэй хамтын нүлөөнөө боложо, республикын предприятинуудай хоорондоо үрдилдэн хүгжээ хэмжээн доошолно, тэдэнэй финансова байдал болон республикын налог татабарин бааза хохидоно.

Мүнөөнэй технологиуудай эрхэ байдалдаа предприятинуудай үйлдбэрин үлэгдэл хаялгыг хороохо талаар нөөсөнүүд хангахаяа болёо. Экологиин шанга эрилтэнүүдхээ боложо ушарһан экономическа гээлтэ ба гаргашанууд хүүлэй үедэ ВРП-гэй 14-17 процентые бүридүүлнэ.

Сэбэрлэлгын тусхай хэмжээнүүдыг үнгэргэлгэдэ мүнгэ шэглүүлэнхаар, үйлдбэрин технологи хэлгэбэл дээрэ. Хүтэлбэрин албан зургаануудай урда байһан гол шухала зорилго гэбэл,

ерээдүйдэ экологическа гарзануудыг доошлуулгын эрхэ нүхэсэл байгуулга мүн болоно.

Энэ зорилго бэелүүлгэдэ түбэй болон Байгал шадарай субъектнүүдэй эрхэ мэдэлдэ ороһон асуудалнуудыг шийдхэлгын түлөө адли харюусалгатай партнёрнууд мэтэ байха зэргэтэй.

Методологическа талаараа, мүн программно-зорилгото онол аргуудууд шийдхэлгын талаар аргагүй орёо асуудалнууд табигдана гэжэ ойгонобди.

Ажахы эрхилэлгын тусхай шэнжэ-нүүдхээ боложо ушарһан гээлтэнүүдыг хүсэлдүүлхэ тухай асуудал Буряад Республикын Правительство нэгэтэ бэшэ табиһан юм. Тиэхэдэ имагтал гаргашынь тэхэрюулхэ тухай бэшэ, харин экологическа хизаарлалгын эрхэ байдалда ашагтайгаар ажалаа ябуулгын тула, түрүү технологи болон үйлдбэринүүдтэ нэбтэрүүлэгдэхэ гүрэнэй инвестици тухай хэлгэднэ. Энэ хадаа хубин болон гүрэнэй хамтын хүдэлмэрин оньһо арга олон бэелүүлгэдэ шэнэ хараһаа хандалга болоно.

Хоёрдохи бүлэг асуудалнууд. Социальна инфраструктурын хүгжэлтын талаар республикын гээгдэлыг хороолгын политика бэелүүлгэдэ федеральна министрствэнүүдэмжэлтэ үзүүлхэ гэжэ Буряад Республикын Правительство найдалаа мэдүүлнэ.

«Алас Дурнын болон Забайкалин экономическа болон социальна хүгжэлтэ» гэнэн программада нёдондо жэлхээ хойшо заһабаринууд оруулагдана. Тиэгэжэ зохихо дурдахалнуудай хэгдэншыг наа, Программын проект соо гүйсэд оруулагдаагүй байһанда голхормоор.

Шэнээр харагдажа үзэгдөөд, заһабари оруулагдаһан Программын хүүлэй вариант соо Буряад ороңдо хабаатай инвестиционно 21 түлэб бии. Программын хүүлэй редакция оруулагдаһан Буряад Республикын түлэбүүдэй мүнгөөр номологто 2002-2010 онуудта 12,43 миллиард түхэриг болоно, тэдэнэй 2,9 миллиард түхэриг федеральна бюджетдээ номологдохо, энэнь Программа хангалгада шэглүүлэгдэхэ бүхы федеральна мүнгэнэй 7,7 процент болоно гээд тэмдэглэлтэй.

Тус Программада Буряад Республикын Правительствын дурдахан объектнүүдыг оруулбал:

- эмнэлгын-амбулаторно эмхинүүдээр ажаһуушадые хангалга дээшлүүлэгдэхэ,

боложо магад.

Буряад Республикын социально-экономическа хүгжэлтын онсо

бэрхшээлнүүдыг зүбшэлгын үндэһэн дээрэ протоколой гү, али хоёр талын хэлсэнэй түхэлэй дүнгэй документ бүридхэхые, тэрэниг бэлдэхын тула, ажалай бүлэг байгуулхыг республикын Правительство дурдахаа.

Түбэг бэрхшээлнүүдыг байра дээрэн шэнжэлхын тула, Буряад орон Региональна хүгжэлтын министерствын мэргэжэлтэдыг хүлээн абахаар бэлэн.

Буряад Республикын Президент - Правительствын Түрүүлэгшэ А.Потапов республикын экономикын бэрхшээлнүүдыг шэнжэлэн нийтэлхэдээ, социально-экономическа хүгжэлтын мүнөөнэй ябаса Буряад ороние Россин дунда зэргын хэмжээндэ хүргэнэгүй гэжэ засагай федеральна эмхи зургаануудай түлөөлэгшэдэй анхаралда соносоо.

Программа бэелүүлгэдэ федеральна бюджетдээ номологдохо мүнгэнэй бага байһан тухай Леонид Васильевич тэмдэглээ. 2006 ондо тэрэниг бэелүүлгэдэ 638,3 миллион түхэриг номологдохо гэжэ тодорхойлогдонхой. Алас Дурнын болон Забайкалин 13 можо нютагта энэнь хүрэхгүй. Тиэгэжэ 2006 ондо гансал Буряад Республикада бэелүүлэгдэхэ гурбан объектыг мүнгөөр хангалгада 268 миллион түхэриг номологдохо гэжэ шийдхэгдэнхэй, харин шэнээр харагдажа үзэгдэнхэй Программаар энэңдэ 618 миллион түхэриг шэглүүлэгдэхэ зэргэтэй.

Алас Дурнын болон Забайкалин регионуудай, тодорхойлолбол, Буряад Республикын социально-экономическа эрилтэнүүдыг хангалгада Программын шухала үүргэ хараалжа, Буряад Республикын Президент удаадахи зүйлнүүдтэ онсо анхарал хандуулаа:

- 2006 ондо Программа бэелүүлгэдэ федеральна бюджетдээ шэглүүлэгдэхэ мүнгэнэй хэмжээ дээшлүүлхэ,

- шэнээр харагдажа үзэгдэнхэй Программын түлэб дары түргэн зүбшэн баталха, тиэхэдэ федеральна бюджетдээ мүнгөөр номололгын хэмжээ можо нютагуудтай хэлсэгдэнхэй зандаа үлөөхэ.

БАМ-ые барилгын түгсэхөөр, республикын хойто аймагуудай ажаһуушадые ажалаар хангалгын болон тэндэхи хуушарһан, аварийна гэрнүүдыг хэлгэлгын асуудалнууд тобойнхой.

Гушан жэлэй туршада түмэр зам барилгын хүдэлмэринүүдэй үргэлжэлхэн хугасаа соо захил хэгшэ - Россин МПС - түмэр замай ажалшадые удаан болзрто ашаглаха гэр байраар хангах асуудалыг гүйсэд бэшээршыг наа, шийдхэжэ шадаа, харин ажаһуушадай диалэнхи хубинь, тэдэнэй тоодо барилгашад болон пенсионернүүд саг зуурын байранууд соогоо ажаһуушадарһаар зандаа. Мүнөөдэрэй байдалаар аварийна гэрнүүдэй жаса 495,3 мянган дүрбэлжэн метртэ хүрэнэ.

Хойто Муяын тоннель барилгын түгсэхөөр, Тоннельный тосхой ажаһуушадые зөөлгэхэ асуудал эридээр табигдаа.

(Түгсэхэлын 3-дахи хууданда).

халдабарита үбшэнүүдыг тодорхойло, нэргылгэ болон тэдэниг аргалалгада шэглүүлэгдэнхэй хэмжээ ябуулгануудай ашаг үрэ дээшлүүлэгдэхэ;

- эхин мэргэжэлэй болон дунда хуралсалай эмхинүүдэй материално-техническэ бааза хайжаруулагдаха;

- хойто зүгэй дэбисхэр дээрэ ажаһуушадые удаан болзрто түбхинуулгын эрхэ нүхэсэлнүүд байгуулагдаха;

- ажаһуудалай үлэгдэлнүүдыг болбосоруулгын шэнэ технологинууд нэбтэрүүлэгдэхэ, Байгал шадарай дэбисхэрэй буферна зонин экологическа байдал хайжаруулагдаха.

Гурбадахи бүлэг асуудалнууд. Танилсуулгын үедэ экономическа тусхай зононуудыг байгуулгын, хилэ шадархи харилсаа хайжаруулгын, БАМ-ай зоние ажахын талаар ашагалгын, инженернэ болон харгы замай инфраструктура хүгжөөлгын ашаар Буряад Республикыг дам шууд хүгжөөлгын арга боломжонуудыг зүбшэн хэлсэхэ дурдахал оруулагдаһан байгаа.

Түмэр замай барилгын түгсэхэдэһөөр, БАМ-ай зоние ажахын талаар ашагалга тон шухала болоо нэн. Эдэ аймагуудай экономикын гол халбаринууд болбол барилга, түмэр замаар ашаа болон пассажирнуудыг зөөлгэ, алта олзборилго мүн болоно.

БАМ-ай Буряадай участок шадархи дэбисхэр дээрэ ашагта малтамалуудай 70 гаран хэбтэшэ бии гэжэ элирүүлэгдэнхэй. Химическэ сэбэр цементнэ известнягай Аиктинскын, алевролидуудай Болаиктинскын, хризотил-асбестын Молодёнжын, калино-глинозёмно түүхэй эдэй Сыннырскын, полиметаллуудай Холодненскын, кварцын Гоуджикитскын болон Тыйскын, медно-никелевэ Чайскын хэбтэшэнүүд гээд заримынь онсолмоор.

БАМ-ай зонодо оршоһон объектнүүдыг зайн галаар хангалгын асуудал Витим мүнрэндээрэ Мокско ГЭС барилгын ашаар шийдхэгдэхэ аргатай.

Аяншалгын, эдэе хоолой болон ашагта малтамалуудыг олзборилгын кластернуудыг, мүн транспортна болон энергетическэ инфраструктурын халбаринуудыг хүгжөөхэ талаар Буряад Республикын ба Монголой хилэ шадархи аймагуудай хамтын үүсхэлнүүдыг, Монголой «Алтан-Булаг» гэнэн худалдаа наймааиай сүлөө зонодо хамтын предприятинуудыг, мүн Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ технико-нэбтэрүүлгын зоно байгуулгыг, хилэ гаталалгын пунктнуудыг түхээрлгыг федеральна түб тодорхойлохо зэргэтэй.

Монголой хилэ шадар (Алтан-Булаг) уласхоорондын худалдаа наймаанай сүлөө зоно барижа эхилхэн эрхэ байдалда хилэ гаталалгын пунктнуудыг түхээрлгын болон хэлбэлэн шэнэсэлгын хүдэлмэринүүдэй, мүн «Улаан-Үдэ-Хаягта» гэнэн авто-харгы барилгын удаашаралга уласхоорондын худалдаа наймаанда хаад

Тоннельный тосхон хаагдахань гэжэ тоолохын тула, Россин Федерациин Правительствоын тогтоолой тусхай проект мүнөө дээрээ зүбшэгдэжэ байна. Асуудалай шийдхэгдэбэл, 260 сертификат абахын тула, 151 миллион түхэриг номологдохо ёһотой. Региональна хүгжэлтын министерство энээндэ шууд дэмжэлгэ үзүүлхэ зэргэтэй.

БАМ-ай зонодо анхарал хандуулха саг ерээ. Ушар юуб гэхэдэ, магистраль барилгын захалхааа хойшо, БАМ шадархи дэбисхэр дээрэ ашагта малтамал олзоборилгодо Буряад орон бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ хүсэлэнтэй байхадань, гүрэн ондоогоор шийдхэн байгаа ха юм. «Минии ханахада, Байгал-Амарай түмэр зам хүгжөөхэ талаар тусхай зорилгого программа Россин Федерациин Правительство баталха ёһотой», - гэжэ РБ-гэй Президент тэмдэглээ. «Байгалай фактор» тухай бидэнэй ханаа зобоохон асуудал тэрэ дахин табья бшуу.

Авиационно хамтарал байгуула тухай асуудал шийдхэхэдэ, Улаан-Үдын авиационно заводы Казанска авиа-заводой придаток болгохо хэрэггүй гэжэ Бурядай Президент Россин Региональна хүгжэлтын министерствын хүтэлбэрилгэгшэдэй анхарал хандуулаа.

Республикын хуули зохёон табилгын бааза дээрэ ябуулагдажа байһан хүдэлмэри тухай, «Нютагай өөһэдын хүтэлбэри тухай» РФ-гэй федеральна хуулине хүсэндэнь оруулха бэлэхэл тухай ханамжаяа элирхэйлхыень РБ-гэй Арадай Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо Фаина Ботовада Владимир Яковлев дурдахын хажуугаар, Москвае хүлеэжэ байнгүй, эрхэ мэдэлхэ хадуурангүй хуулинууды зохёохыень РБ-гэй Арадай Хуралда хүсөө.

«Анха түрүүшынхией Россин Региональна хүгжэлтын министрствэдэ зүбшэгдэхөөр дурдахадаһан Буряад ороной бэрхшээлнүүдэй талаар абтаха хэмжээнүүдэй түсэб хаража үзөөд, тэдэ бэрхшээлнүүды шийдхэхэ талаар дурдахалнуудта хүндэтгэйгөөр хандаха хүсэл түрүүлнэ», гэжэ Владимир Яковлев танилсуулгын дүнгүүды согсолхоодо хэлээ. - Эдэ асуудалнуудай олонхинь хэдэн жэлэй туршада шийдхэгдэнгүй суг-

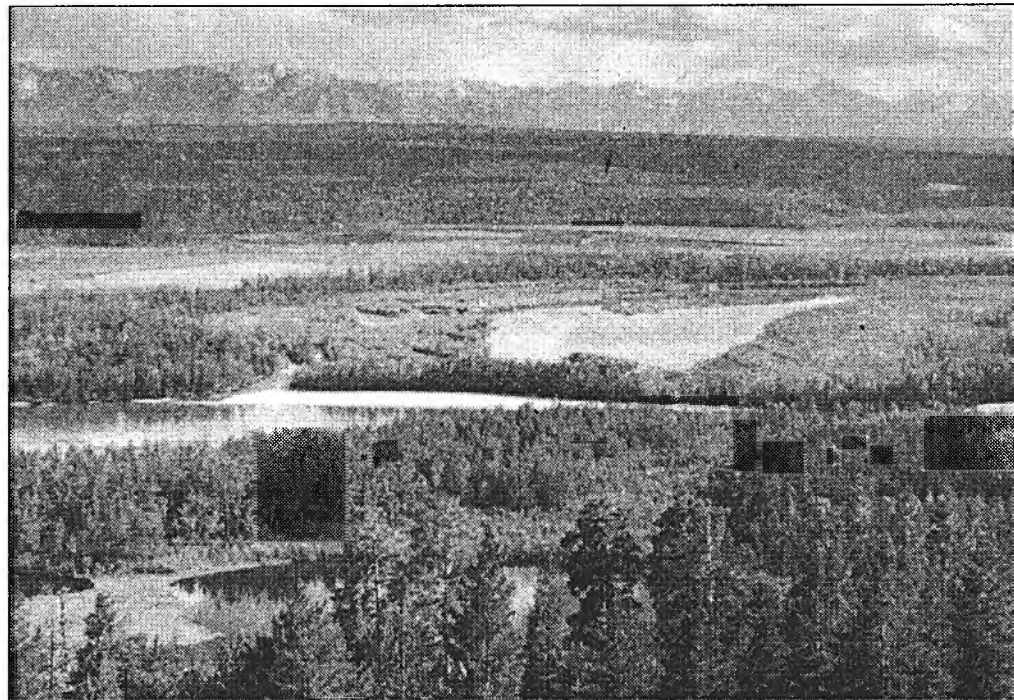
луулагдажал байгаа, алибаа саг болзорой үнгэрхэдэ, огто шийдхэгдэхэ боломжгүй болошодог гэжэ бидэ ойлгонобди. Тиимэхээ, минии ханахада, федеральна хуулиин үндэһэн дээрэ нютагай өөһэдын хүтэлбэриин шийдхэхэ асуудалнууды илгеха хэрэгтэй. БАМ-ай Тоннельный тосхоной талаар асуудал шийдхэхэ уялгатайбди. Тиимэхээ Рострой энээнине хиналта дороо абаха ёһотой. Алибаа асуудалнуудай шийдхэгдээгүй байбал, тэдэниие заабол түгэхэдэнь хүргэхэ хэрэгтэй. «Алас Дурна болон Забайкали» гэхэн федеральна программын талаар хэлэхэ болоо хаа, тэрэниие нарибшалан хаража, гол шухала шэглэлнүүдгэнь онсо анхарал хандуулха хэрэгтэй. Энэньшые, тэрэньшые, гурбадахиньшые шухала удха шанартай. Нургуули хэрэгтэй, больница-гүйгөөр байха боломжгүй, гэбэшые зарим асуудалнууды шийдхээгүй хаа, нургуулидашые, больницадашые туһалжа шадахагүйбди.

Департаментын директортэ - бэрхшээлтэ асуудалнууды тодорхойлоод, тэдэниие анхаралтайгаар шэнжэлжэ үзэхэ.

Хилэ шадархи харилсаанай талаар: энэ болбол республикын хүгжэлтэдэ тодорхой түлхисэ боложо үгэхэ шэглэлнүүдэй нэгэн гэжэ тоолоноб, тиимэхээ хилэ гаталалгын талаар асуудалнууды шийдхэдэ министрствэдэ хандахабди. Анха түрүүшын шатаһаа - проектын дансанууды бэлэхэлгын талаар техникескэ даабаринууднаа захалха хэрэгтэй. Хилэ шадархи харилсаанай талаар Михаил Николаевич Пономарёвые туһалхыень гуйхабди. Бүхы шэглэлнүүдээр ямар юумэн хэгдэб гэжэ элирүүлхэ, эсэсэй эсэстэ, ямар нэгэн мэдүүлгэ оруулжа, энэ хэрэгэ үргэлжэлүүлхэ хэрэгтэй.

Харгы замуудай мууе, зайн галай үнэтэйе хараадаа абажа, Бурядай хэбтэһэнүүды эдэбхитэйгээр ашаглажа эхилхэ талаар юу хэлтэйб гэжэ Байгаалин нөөсөнүүдэй министерство бодохо ёһотой. Ушарын гэбэл, Буряад Республика дотационно юм.

Экологическа, байгаали хамгаалгын асуудалнууд гэбэл, тэдэнэй талаар таанарта туһалха гэжэ оролдохобди.

Тарифна, рентнэ бэрхшээлнүүды шийдхэхын тула, «уһанай хуулида» ямар заһабари оруулхаб гэжэ зүбшэлсэхэбди. Буряад ороной бэрхшээлнүүдэ шийдхэлгэдэ туһалха хэрэгтэй.

Тус танилсуулгын ашаар яһала хайн мэдээсэлэй материалтай болообди. Хамагай шухалань гэхэдэ, алибаа асуудалнууды шийдхэхэ талаар дурдахалнууд энэ материал соо бии. Федеральна хэмжээндэ шийдхэгдэхэ асуудалнуудаар туһаламжа үзүүлхэбди гэжэ үшөө дахин тэмдэглэхэ хүсэлтэйб. Бусад министрствэнүүдэй мэргэжэлтэдтэй үгээ ойлголсоһон байхат гэжэ этигэнэб. Гэбэшые бүхы юумэндэ бодото дээрэн хандаха хэрэгтэй бшуу. Буряад Республикаһаа гадна, ондоо можо нютагуудшые баһа өөһэдын хараа бодолтой гэжэ мэдээжэ. Россин Региональна хүгжэлтын министрствын болон РФ-гэй экономикын хүгжэлтын министрствын хамтын зорилго гэбэл, гол анхаралаа хандуулха шухала шэглэлнүүды тодорхойло мүн. Тэдэ шэглэлнүүдынь нэгэдүүлжэ, гүрэнэй экономикын хүгжэлтын ниитэ каркас байгуулха болонобди. Тиигэжэ Россин Федераци бүридүүлжэ байһан рес-

публикануудай, областьнуудай, тойрогуудай байдал найжаруулагдаха ха юм.

Дүнгэй данса бүридхэхэ талаар ажалай бүлэг байгуулгы тон шухала гэжэ тоолоноб. Энэ ажалай бүлэгтэй хүдэлмэрин үедэ дурдагдагша асуудалнуудаар ажал ябуулха, министрствын, департаментын болон агентствэнүүдэй талаһаа харюусалгатай зоние томилхо. Федеральна хэмжээндэ шийдхэгдээгүй асуудалнууд дээдын засаг баряшадта муу хандаса бүридүүлдэг. Республика өөрингөө бэрхшээлнүүды, гол түлэб, өөрөө шийдхэхые оролдоно, харин хүсэнэйнгөө дабхасахын тула, бидэ туһаламжа үзүүлхэ ёһотойбди.

Региональна хүгжэлтын министрствэдэ можо нютагууд тухай мэдээнүүдэй баазатай байха гэшэ тон шухала. Бурядай Президентын болон республикын Правительствын социально-экономическа асуудалнууды үндэр хэмжээндэ элирхэйлжэ, федеральна засагай дэмжэлтэдэ хүртэһэниинь тэдэниие шийдхэхэ талаар найдал түрүүлнэ.

Александр ДРУЖИНИН.
Буряад Республикын
Президентын хэблэлэй секретарь.

ХААНА ЮМ БУРЯАД ОРОН!?

«Байгалай Уласхоорондын форум» ажалаа эхилжэ, соёл культурын, энэ шэглэл тушаа мэдээсэл дэлгэрүүлхэ асуудалнууды зүбшэн хэлсэхэнь.

Энэ ехэ хуралдаан манай Буряад орондо туризм дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ угаа ехэ аша туһатай байха гэжэ Президент Леонид Потапов амаршалгын бэшэг соогоо тэмдэглэнэ.

Сэхыень хэлэхэдэ, дэлхэйдэ манай Буряад орон тухай мэдэхэ зон үсөөн агша. Россин баруун зүгэй зоншые Буряад Республика хаана оршодог юм гэжэ мэдээдэггүй. «Би - буряадби» гэхэдэши, «аа, хойго зүгэй чукча шэнги зон гэшэ гүт, үбэл зунгүй хүдэһэн дэгэлтэй ябадаг гүт?» гэжэ хэлэдэг.

Туризм дэлгэрүүлхэ нютаг тухай мэдээсэл мүнөө үедэ илангаяа шухала боложо байна. Тиимэхээ энэ хуралдаан угаа ехэ удха шанартай ха юм.

АЮУЛ БОЛОО НАА...

Гэнтын аюулай хойшолонгуудта гаргашалха мүнгэнэй тусхай гурим республикын Правительство тогтообо.

Хохидолдо ороһон зондо саг зуурын байдал олгохо, ойро зуурын туһаламжа үзүүлхэ гэхэ мэтэ хэрэглэмжэдэ мүнгэн номологдожо байха.

МОСКВА МОРДОХОНЬ

Июниин 23-да эгсэ 60 жэл урда Москвада, Улаан талмай дээрэ Илалтын парад болоо бэлэй.

Мүнөө жэл мүн лэ энэ үдэр ойн баярай парад тэндэ болохонь. Парадта хабаадалсаха манай республикын түлөөлэгшэд мордобо. Делегациин бүридэлдэ Павел Васильевич Бранчуков, Сымжит Чагдуржапович Бадмаев, Цырендоржо Жанчипович Жалсанов, Матвей Михайлович Ильионов, Георгий Сергеевич Максимов, Виктор Васильевич Фалилеев гэгшэд оролсохо азатай.

Тэдэнэрэй зариманиинь 60 жэлэй урда Улаан талмай дээрэ алхалһан байха юм.

«ЭРХИМ АЛБА ХААГША»

Хяагтын аймагай Хударин сомоной администрациин толгойлогшо Дугарма Даржаповна Тубденова «Муниципальная бүридэлнүүдэй эрхим алба хаагша» гэхэн Бүхэроссин конкурсдо шалгаржа, лауреат нэрэ зэргэтэй болобо.

Гүрэнэй аяар 89 область, республика болон хизаарнуудай алба хаагшад дундаһаа шалгаран илаха гэшэнь угаа ехэ габьяа ха юм даа. Лауреады Лондондо үнгэрхэ Уласхоорондын конференцидэ уриба.

ТАРЯАШАДАЙ НАЙДАЛ

Нёдондо Зэдын таряшад хайн ургаса абажа шадаһан урмаңдаа мүнөө жэлэй тарилгы эрхим шанартайгаар үнгэрхэ гэжэ оролодо.

Борьёогой племсовхоз, Оёорой ажахы илангаяа ехэ талмай шэниисэ болон тэжээлэй ургамалнуудаар эзэлһэн байна. «Баян-Улаан», «Бургалтай», «Бага-Нарин», «Дээдэ-Тори», «Дэрэстэй», мүн Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ кооперативууд ажалаа гуримтайгаар эмхидхэжэ шадаа. «Ургасын хараалһан түсэб бэлүүлбэл, бүхы ажахынууд малай продукци ехээр абаха арга боломжотой болохо», - гэжэ аймагай гулваа Жаргал Дабасамбуевич Батуев мэдүүлнэ.

ҮШӨӨ НЭГЭ МУЗЕЙ

Буряад Республикын медицинн музей Улаан-Үдэдэ нээгдэбэ.

Элүүрые сахиха албан совет үедэ яжа хүгжөөб, мүнөө ямар байдалтайб, оньһон ямар хэрэгсэлнүүдээр зэбсэгжээб гэхэ мэтэ мэдээсэлнүүд олоной анхарал татана. Медицинн хүгжэлтэдэ хубитаяа ехээр оруулжа алдаршан зонуудай гэрэл зурагуудшые музейдэ бии.

АРБАН ЖЭЛЭЙ ОЙ

Дамба Аюшеев эгсэ арбан жэлэй урда Хамба ламын үндэр шэрээдэ хуугаа бэлэй.

Тэрэнэй эсэшэ сусашагүй оролдолгоор

буряадуудай нютагуудта дасан, субарганууд олоор нэргээгдэжэ, Буддын шажан Россидашы бодото хууриа эзэлжэ байна гэшэ. Хамба лама Бүхэдэлхэйн хуралдаануудта хабаадажа, Буряад ороной хүзэгшэды түлөөлнэ, Россин дээдэ засагай хэмжээнүүдтэ хүндэтэ гэшүүн гү, али айлшанаар дээдэ захада хуулсадаг.

Олоной буянда үшөө олон жэлнүүдтэ оролдожо байхыень хүсэнэбди.

ДАЛАЙ ЛАМЫН ЗҮГНӨӨ

Римбүүшэ Кирти Ценшаб июниин 23-25-да Улаан-Үдэдэ мүргэл хэхэ гэхэн мэдээсэл Москваһаа дуудлаба.

ЭРХИМ НУРГУУЛИ

Россин 65 мянган нургуулинуудай дундаһаа онсо шалгаржа, Бурядай республиканска үндэһэн яһатанай нэгэдэхи лицей-интернат эрхим нургуули гэхэн нэрэ зэргэдэ хүртөөд, тусхай диплом абаба.

Энэ нургуули ехэ суутай. Тиимэхээ үхибүүдэ имагтал эндэ нургаха гэжэ олон түрэлхид оролдодог гэшэ. Наяхана нэгэдэхи класста үхибүүды абаха тусхай шалгалта эндэ болобо. Хорин хууриин түлөө хоёр зуугаад хүүгэд тэмсэжэ, эгээл нүбэлгэн ухаатай хүүбүүд, басагад суута нургуулиин шабинар болохо азатай байба.

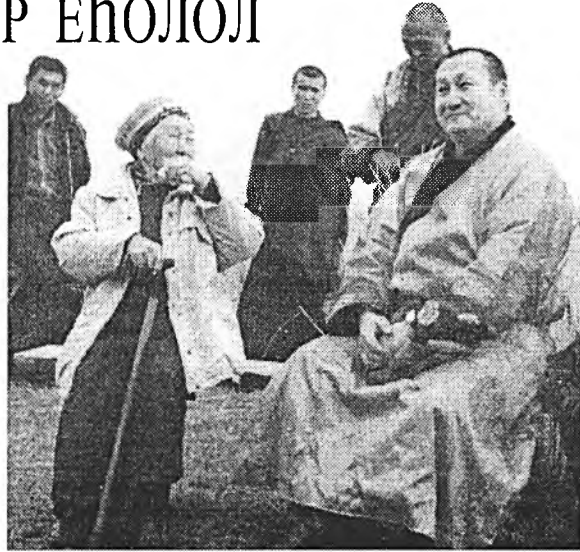
Николай НАМСАРАЕВ.

Бандида Хамба ламын хан шэрээдэ Дамба Аюшеевэй залагдаһаар арбан жэл үнгэрбэ

ЖАБХАЛАН ТҮГЭС БАЯР ЁНОЛОЛ

ХҮНХЭРЭЙХИД ХҮНДЭЛЭН ЁНОЛБО

Россин Буддын шажантанай Заншалта Сангхын Толгойлогшын - XXIV Бандида Хамба ламын үндэр шэрээдэ Дамба Аюшеевэй залагдаһаар 10 жэлэй ойдо зориулагданан баяр ёһолол июнийн 19-дэ Ивалгын Хамбын дасанда үнгэргэгдэбэ.

Жабхалан түгэс энэ үйлэ хэрэгтэ зориулагданан хурал Цогчин дуган соо үглөөнөө эхилжэ, угсаата Буряад ороной, Тывагай, Алтайн дасангуудай ламанар хабаадаба.

11 сагта Бандида Хамба лама Дамба Аюшеев дасанай добжоон дээрэ табигдаһан үндэр шэрээ дээрэ заларжа, лама санаартан, хүндэтэ айлшад хажуугаарыг хуубад. РФ-гэй Президентын Сибириин Федеральна тойрогтохи бүрин эрхэтэ түлөөлөгшын туһалагша В. Халанов Хамбын нэрээр В. Путинай, Шажанай нэгэдэлүүдтэй харилсаа холбоонуудай талаар РФ-гэй Президентын дэргэдэхи Советэй түрүүлэгшэ, Кремлийн Захиргаанай толгойлогшо Д. Медведевэй эльгээһэн амаршалгын телеграммануудыг уншажа, өөрынгөө зүгһөө халуунаар амаршалба. Федерацийн Советэй Түрүүлэгшэ С. Мироновой, Буряад Республикын Президентын болон Правительствын зүгһөө эльгээгдэһэн амаршалганууд сонсохгодо. Удаань Буряадтахи федеральна ахамад инспектор Б. Данилов, Россин мусульман, еврей шажантанай толгойлогшонорой түлөөлөгшэд, АБКМ-эй генеральна секретарь доктор Булган, Монголой гол Гандан Тэгчинлин хийдэй тамгын газарай дарга Эрдэнэжүү, Занабазарын нэрэмжэтэ Улаан-Баатарай дээдэ сургуулин ректор Сонинбаяр, Тывагай, Алтайн Хамба ламанар, Улаан-Үдэ хотын мэр Г. Айдаев, соёлой министр В. Прокопьев, Физкультура болон спортын талаар РБ-гэй агентствын түрүүлэгшэ В. Бумбошкин, «Росгосстрах» ОАО-гой Буряадай филиалай генеральна директор Б. Семёнов, Арадай

Хуралай бүлэг депутатууд амаршалгын үгэнүүдыг хэлэжэ, дураксаалай бэлэгүүдыг Хамба ламада барюулба.

Баяр ёһололой түгэсэхэ үеэр Этигэлэй Хамбын мүнхэ бэе Цогчин дуганда залагдажа, хүзэгшэд адис абажа, харин газара Жүд дасанай ламанар Жинсрэг хуража оробо.

Үдэшин 17 сагта оперо болон баледэй театр соо ехэ концерт болобо.

Николай БАДМАРИНЧИНОВ.

(Дэлгэрэнгы тоосоон удаадахи дугаарта дурагдаха).

Агын автономито округой Хүнхэр нотагай ажануугшад Бандида Хамба лама Дамба Аюшеевэй хамба ламын үндэр шэрээдэ залагдаһаар 10 жэлэй ойн баярта хабаадаба. Бандида Хамба лама 1980-яад оноор, залуу наһандаа Хүнхэрэй дунда хургуулида багшалһан байна. Физкультурын хэшээлүүдыг заадаг залуу мэргэжэлтэн Хүнхэр нотагай хүүгэдыг хүнгэн атлетикээр хайн хорилго хэжэ, олохон аэ спортсменүүдыг хүмүүжүүлэн гаргаа гэшэ.

- Энэ буянтай үдэр Ивалгын дасанда иимэ олоороо ерээд байһандатнай ехэ баяртай байнаб. Хүнхэр нотагай зон намайе ехэ хайн угтажа абанан юм. Тиймэһээ таанартаа аша үриее бусаажа, дасангаа уриһан байнаб, - гэжэ Хамба лама Дамба Аюшеев хэлээ.

Сугларагшадай урда Хамба лама Дамба Аюшеев XII Бандида Хамба лама Даши-Доржи Итигэлов тухай дэлгэрэнгы хөөржэ, хайн наһаан бодолтойгоор Итигэловэй бэедэ мүргэжыень хушэһэн байна. Хүнхэр нотагай хүзэгшэд Ивалгын дасанай хүүлээр Эгэтын-Адагай дасан хүржэ, Зандан Жуудаа зальбарха хүсэлтэй.

Ешигма ЦЫБЕНОВА.

Зураг дээрэ: Хүнхэрэйхид Ивалгын дасанда бэлэгүүдэ барюулна.

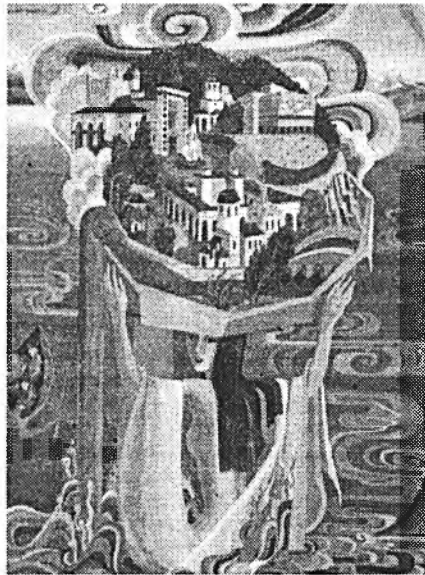
Авторай фото.

Улаан-Үдэ хотын үдэрые угтуулан

БЭЛЭДХЭЛ ТҮЛЭГ ДУНДАА

Июлийн түрүүшын амаралтын үдэр Буряад Республикын нийслэлэй хайндэрые тэмдэглэхэ хайн хайхан заншал бии болоһонийн угаа ехэ удха шанартай. Улаан-Үдын түрэнхэн үдэрые ингэжэ тэмдэглэгэ баранда хайшаагдажа, заншалта хайндэр болоо ха юм.

Лагдажа байһание хүн бүхэн хаража байна. Сэхыень хэлэхэдэ, һүүлэй табан жэлэй туршада түрэл хото городнай танигдашагүйгөөр хубилна. Илангая хотын гол үйлсэ, талмайнуудай шэг үзэсхэлэн хайхан болоно.

Эгсэ жэл урда Лениней нэрэмжэтэ гудамжын горитой хуби ябаган «Арбат» гэхэн талмай болоо һэмнай. «Арбат» зоной сэнгэхэ сүлөөтэй зайдан талмай болошонхой. Тэрэнэй тэг дунда фонган баригдажа байна. Арбаад хоноод, «Арбат» хэмэл бороогоо сасажа, наранай туяанда холонгтожо харагдаха бээ. Үйлсэ зурыгаад нариихан улаангар модохонууд һуулагдаба, эндэ-тэндэ тусхай талмайханууд дээрэ янза бүрийн сээсүүд таригдаа, индэнэй шэмгэ болобо.

Түүхын ууга уудалхада, 1666 ондо Үдэ, Сэлэнгэ мүрэнүүдэй уулзалгын бэлшэртэ ород хасагууд хэрэм барихан гэхэ. Зүгөөр эндэ хоһон дүлий байгаа бэшэ, үндэһэн яһатан шотагжажа байһан ааб даа. Булмита хэдэлгэ тушаа мүнөө хэлээд яахамнайб, тингэжэ бии болоһон хото городой энэ үдэригүүдэй байдал тушаа хөөрэдэхэ ушар хайндэрэй урда тохсолодоо гэшэ.

Улаан-Үдын хайндэрые угтуулан, бэлэдхэлэй ажал яһала үргэнөөр, эршэтэйгээр ябуу-

даа. Гэбэшые энэхэншые рынок хото городойхидто бэлэг болонхой.

Үдын хүүргэ заһабарилгадажа эхилхэн, мүн ондоошые заһабарилгын, барилгын ажал городой алишые зүгтэ ябажал байна. «Үдын пассаж» гэхэн худалдаа наймаанай комплекс дээрэ барилгын ажал илангая габшагайгаар ябуулагдана. Балтахиновай нэрэмжэтэ үйлсэдэ арбаад жэл дэмы байһан баригдажа дүүргэдэггүй гэрые нэлбэн шэнэлээ, мүнөө үсын архитектурын шэнжэтэй пассаж барина гэшэ. Улаан-Үдын түрэнхэн үдэр болотор үрдэггүйше наа, мүнөө зун заатагүй энэ барилга ашаглалтада үгтэхэ юм.

Нэгээр хэлэхэдэ, Улаан-Үдын «Улаан үдэрые» угтуулан, бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулагдажал байна гэшэ.

Н.НАМСАРАЕВ.

Агын таряашадай һонин

ҮРЭ ДҮНГҮҮДЫНЬ НАМАРТАА СОГСОЛОГДОХО

Хүдөө ажахын ажал хэрэгүүд түхэрэн жэлдэ таһалдаагүй гэшэ. Хэдэн харын турша соо үргэлжэдэг малай үбэлжэлгэ гол түлэб элбэг хүрэхөөр бэлэдхэгдэһэн малай тэжээлһээ, тэрэ тоодо нөөс-сэлэгдэһэн үбнэ хуланһаа, хуряагданан обёос болон ногоон холоомонһоо дулдыдадаг юм. Угайдахада һүүлэй хэдэн жэлэй туршада Агын Буряадай автономито тойрогой дэбисхэр дээрэ гангасуур боложо, мал ажалда ехэ бэрхэшээл түбэгүүдыг шаруулан байгаа.

тор түсэбөө үлүүлэхэ байхабди гэжэ механизаторнууд пайдана.

Согто-Хангилай аграрна комплекс тус тустань 500 гектарта шэниисэ, обёос тариха түсэбөө болзор соогоо дүүргэһэн байна. Паар дээрэ тарилага хэхэдэ, үрэ дүнгүүдынь үлэмжэ хайн байдаг гэхэн баримтыг тус ажахын механизаторнууд хайн ойлгодог юм. Тиймэһээ ажахын таряашад 660 гектарта паар хахалхыг ханаашалһан аад, хараалһанаа 600 гектарта хүргөө. Саашадаа тэдэнэр түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ зорилготой.

Һүдэнтын аграрна комплексын таряашадай ажал хэрэгүүд яһала хайн. Тэдэ 400 гектарта шэниисэ тариха түсэбөө 505-да хүргөө. 400 гектарта обёос һуулгаха байһан наа, 350 гектарта таряад байнхай. 660 гектарта паар хахалха ёһотой наа, 200 гектарта хүргэбэ.

Гүнэйн, Хилын ажахынуудай таряашад хараалһан түсэбүүдэ дүүргэжэ байна. Тийхэдэ Калининой, Урда-Агын, Сяхиуртын, Будаланай ажахынууд хабарай тарилгын хараа түсэбүүдэ хангалтагүйгөөр дүүргэбэ.

Могойтын районий ажахынууд хабарай тарилгын ажал хэрэгүүдыг эмхитэй хайнаар ябуулаа гэжэ онсолон тэмдэглэтэй. Шэнэдхэн хубилгалгын үедэ Кировэй нэрэмжэтэ колхоз адууна малайнгаа тоо толгойе нилээд хороо-

жорхёо һэн. Тийн мүнөө энэ дутагдалаа усадхан зайсуулхыг шармайн оролдожо байна хэбэртэй. 2000 гектарта шэниисэ тариха түсэбөө дүүргэе, 800 гектарта обёос тариха даабаряа 50 гектараар мун лэ үлүүлэе. 90 гектарта ешмээн һуулаба. 100 гектарта нэгэ жэлэй ногоо тариха түсэбтэй аад, тэрэнээ дүүргэжэгүй байна. 3025 гектарта паар хахалха ёһотой аад, тэрэнээ эхилээшггүй байһаар. Гэбэшые колхозой таряашад паарай удха шапарыг хайн ойлгонхой юм.

«Улаан-Одон» колхозой механизаторнуудай ажал хэрэгүүд яһала хайн. Эндэхи таряашад 700 гектарта шэниисэ тариха түсэбөө 800 гектарта хүргөө, обёос һуулгаха даабаряа 700-най 600-ень таряад байна. 40 гектарта нэгэ жэлэй ногоо тариба. 1500 гектарта паар хахалха даабаряа хахалдажа байнхай.

Ушарбайн, «Дружба», Догойн, Хүһөөшын, Сагаан-Уулын, Лениней нэрэмжэтэ, Боржигонтойн ажахынууд хабарай тарилгатай яһала хайнаар эмхидхээ гэхэдэ, алдуу болохогүй. Эдэ ажахынууд хүн зоноо орооно таряагаар, адуу малаа тэжээлэй ургамалаар дутамаггүй хайнаар хангаха аабза гэжэ ханагдана. Тийгэжэ тус районий ажахынууд 6 мянган гектарта шэниисэ тариха түсэбөө 6903 гектарта хүргэжэ, даабаряа 15 процентээр үлүүлэн дүүргэе. Обёос һуулгаха түсэбөө мүнөөдөө

хүсэд дүүргэжэгүйше наа, захидаһ гарахыг найдуулна.

Дулдаргын районий колхозууд, акционернэ бүлгэм, аграрна комплекс тиймэшые үргэн ехэ талмайда тарилга хэхэ түсэбтэй бэшэшые наа, шэниисэ ба обёос һуулгаха түсэбүүдэ үлүүлэн дүүргэжэ, 948 болон 2035 гектарта хүргэбэ. Зүдхэлийн «Родина» колхоз район соогоо эгээл томо ажахы гэжэ тоологдодог юм. Дүн хамта 1050 гектарта тарилага хэхэ ёһотой аад, тэрэнээ 983-да хүргэбэ. 150 гектарта нэгэ жэлэй ногоо таряа. 990 гектарта паар хахалха даабаритай наа, 500 гектартай талмайе хахалаад байнхай.

Шандалин колхоз шэниисэ, обёос тариха бага түсэбтэй байгаа. Обёос тариха түсэбөө дүрбэ дахин үлүүлэн дүүргэжэ, 280 гектарта хүргөө һэн. Хоши малаар олон ажахын фермернууд малай тэжээл болохо нэгэ жэлэй ургамал хуряага абалгада гол анхаралаа хандуула. Тийгэжэ 620 гектарта иимэ ногоо тарихыг хараалаа һэн. Гэбэшые энэ түсэбөө бэлүүлэггүй байһаар. Паар хахалха даабаряа хахалдаба.

Балжинын аграрна комплекс шэниисэ обёос һуулгаха, паар хахалха түсэбөө дүүргэжэ байна.

«Эрдэм», Табтаанай, Үзөөн колхозууд, Элээгэй аграрна бүлгэм хабарай тарилгатай хангалтагүйгөөр эмхидхэһэн байха юм.

Иигэжэ Агын тойрогой ажахынууд хабарай тарилгатай хайнаар эмхидхэжэ адууна малдаа элбэг хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхыг шармайн оролдожо байна.

Журналист Бата-Мүнхэ ЖИГЖИТОВ хэблэдэ бэлдэбэ.

**Олондо мэдээсэл дамжуулдаг хэрэгсэлнүүдэй
республиканска түрүүшын фестиваль**

ГУУРНАЯА ХУРСАДХЫТ, ГУЛАМТАЯА ШЭМЭГЛЫТ

Угталгын үедэ

Буряад ороной алишье зүгэй, холо ойрын нуга нютагуудай ажабайдал, гүрын түрынгөө, нютагайнгаа үдэр бүрийн нонин хүн зондо дуулгажа байдаг олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдэй республиканска фестиваль түрүүшынхээ үнгэргэгдэбэ.

Республикын аймагуудай арба гаран редакциин түлөөлэгшэдые хүгжэм дуутайгаар, хүндэтэйгөөр ярууныхид угтан абаа. Тус аймагай хилэ дээрэ Яруунын аймагай захиргаанай толгойлогшо Д.Б.Дамбаев, «Ярууна» редакциин редактор Э.Д.Будаев, Ульдэргын, Эгэтын-Адагай нютагай захиргаанай толгойлогшонор, «Ярууна» ансамбль угтаа юм. Сагаан эдэгээ, хүхэ сэنجир Аюша хадагаа айлшадгаа барижа, Маарагта газарта бодхоогдоон нютагайнгаа суута хүбүүн Намжил Нимбуевай хүшөөтэй танилсуулаа. Ажалай ветеран П.Э.Цыбикова Намжил Нимбуев тухай дэлгэрэнгээр хөөржэ, эдир ярууныхид шүлэгшэнэй зохёон уянгата мурнуудыень уншаа юм. Аягангын үнэрөөр анхилхан, ариг сэбэр агаартай энээхэн агшам зуура айлшадга эгээл мартагдахагүйгөөр үзэгдөө.

Манай республикада наял журналистнуудай холбоондахаяд нэргээгдэн ажалаа ябуулжа захалаа. Тийхэ зуура энэ түрүүшын республиканска фестивалда гол түлэб аймагай редакциин хүдэлмэрилэгшэд сугларжа, хоорондоо дүт танилсажа, өөһэ-

дынгөө, мүн бусад редакциин ажалтай танилсаха зорилготой байгаа. «Ганса нэгээрэ редакци хүдэлнэ бэшэ, бултадаа олон байханаа, хамтаараа хүсэтэй байханаа мэдэрхэ болоно» гэжэ Буряад Республикын Журналистнуудай холбооной түрүүлэгшэ Валерий Анатольевич Треногин фестивалиин нээлгын үедэ тэмдэглээ юм.

Энэ фестивалиин айлшан, Россин Журналистнуудай холбооной секретарь Павел Семенович Гутионтов олоной нонирхол татахан байна. Сугларашадтай мастер-класс үнгэргэжэ, һүүлэй үеын нонин мэдээнүүдые дуулгаа, ханамжа бодолнуудаараа манайшье журналистнар хубаалдаа юм. Ажалайнгаа намтар Павел Семенович «Московский комсомолец» газетэдэ эхилээд, олон жэлэй туршада «Комсомольская правда», «Известий» редакцинуудта хүдэлөө юм.

Хэдыдэшье аймагай газетэнүүдые зон нонирхожо уншана. Телевидени, радиогой арга боломжын хэды хүгжэбэшье, мүн интернетэй аша туһа гүйсэд хэрэглэгдэбэшье, зон нютагайнгаа газетэ сооһоо өөһэдгөө хэрэгтэй нонинуудые дуулана. Түргэн саг соо, арга шадалаараа үйлэ ушарай гол удхыень ойлгожо абаад, зондо мэдээсэхэ, эгээл һүүлшын шэнэ нонин дуулгаха аргатай журналист мүнөө сагта эрхимлэнэ, гэжэ Павел Семенович хэлэнэ.

Тон үнэн сэхээр, зүбөөр үйлэ хэрэгүүдые дуулгаха талаар гүрэн түрэн түбэй олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүд нилээд һуладаа, регионуудай урдаа хараха гэхэ гү, жэжээ болохо аргаяа алданхай. Олон регионуудай газетэнүүдые иража харахада, тэндэхи дээдэ засаг баригшадтай нэрэнүүд газетын хуудан бүхэндэ шахуу байна. Энэ талаар олон газетэнүүд бэе бээдээ адли гээд, П.С. Гутионтов ханамжаяа мэдүүлээ.

Республика дотор баян түүхэтэй, өөрын заншалтай газетэнүүд олон. Хурамхаанай, Бэшүүрэй, Хяагтын, Яруунын болон бусад аймагуудай газетэнүүд үнэхөөрөөл нютаг соогоо мэдээжэ, олон уншагшадтай болонхой. Хойто-Байгалай аймагай «Северобайкальские вести» гэхэн газетэ энэ фестивалда эгээл «залуу» гэжэ тоологдоно. Табан

жэлэй саана энэ газетэ байгуулагдажа, редактораар Н.И.Борбылева хүдэлнэ.

«Ная бии болоһон газетэ хадаа энэ фестивалда хабаадахадаа, бусад газетэнүүдэй ажалаар нонирхожо, гансашье мүнгэнэй талаар байдальень хаража үзэхэ бэшэ, мүн ямар аргаар подпискын ажал ябуулагдаһан, газетын верстка хэгдэнэб гэжэ мэдэхээ ерээб, гэжэ хэлэнэ байна.

Редакцинуудта мэргэжэлтэй, дүй дүршэлтэй верстальщикууд үсөөн, мэргэжэлээ дээшлүүлгын курсанууд эмхидхэгдэбэл, хайн байгаа гэжэ эндэ хэлэгдээ юм.

«Мир дому твою» гэхэн урлал доро эмхидхэгдэнэн энэ уулзалгада аймаг бүхэнэй түлөөлэгшэд ажалайнгаа үдэр бүрийн үйлэ хэрэгүүдые харуулан ханын газетэнүүдые бэлдэнэ байба. Эндэ «Огни Курумкана» газетын редакци эрхимлэжэ, тусхай шаңда хүртөө юм. Гадна «Визитная карточка» гэхэн конкурс үнгэргэгдэжэ, редакциинхид алишье талаараа тэгшэ бэрхэ байханаа харуулаа. Захааминай аймагай «Знамя труда» редакци Валентина Санжиевна Батуевай ударидалга доро онсо эндэ илгараа. Дуу хатартаа бэрхэ, спортыншье талаар хорилготой энэ редакци ажалай хайн дунгүүдые харуулаа. «Знамя труда» газетэ хайн шанартай, сагай эрилтэдэ таарама газетэ гаргана гэжэ эндэ хэлэгдээ. Байгша оной сентябрь нарада үнгэргэгдэхэ олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдэй бүхэроссин фестивалда хабаадаха путевкоор тус редакци шагнагдаа юм. Прибайкалийн, Ахын, Яруунын, Хяагтын, Захааминай түлөөлэгшэд бүхэроссин фестивалда Буряад ороноо түлөөлхэ болоно.

Энэ хэмжээ ябуулгын эмхидхэлэй аргагүй ехэ үүргэ даажа абаһан «Ярууна» редакциин эбтэй зетэй коллектив тухай хэлэнгүй гарахан аргагүй. Тэдэнэй хүсөөр энэ фестиваль үндэр хэмжээн дээрэ үнгэрөө гэжэ сугларашад нэгэ дугаар тэмдэглээ. Эдуард Дансаронович Будаевай хүтэлбэри доро ябаһан «Ярууна» редакци олоной хайшаалда хүртэбэ. Тус фестивалиин туг Түхэнэй аймагай «Саяны» редакцида дамжуулагдажа, ерэхэ жэл республикын журналистнар Саяан хадын хормойдо уулзаха болоно.

Эшигма ЦЫБЕНОВА.
Б.БАЛДАНОВАЙ фото.

Россин Журналистнуудай холбооной секретарь П.С.Гутионтов, Буряад Республикын Журналистнуудай холбооной түрүүлэгшэ В.А.Треногин

«Саяны» газетын редактор Л.А.Н.Гергенов

Хатархадаашье бэрхэб, хүтэлбэрилжэшье шадахаб («Жизнь Иволги»)

Абьяас бэлигтэй «Ярууна» тайзан дээрэ

Светлана, Бато-Жаргал Логиновтон («Знамя труда»)

Үдэр бүрийн ажал тухайгаа («Огни Курумкана») хөөрэнэ

«Долина Кижинги» газетын түүхэ баян даа...

Манай республикын Ивалгын аймагай Ключи нууринда түрэн, дайнай түлэг боложо байхада, хоёр ном гаргуулжа үрдинэн, хайн дураараа дайнда мордохон поэт Константин Гаврилович Брянский мүнөө мэндэ ябаа наа, 95-тай болохо байгаа даа. Тээд 1943 ондо гал дүлэгтэ байлдаанда хабаадажа, хүндөөр шархатаад, Рязань хотын госпитальдо ахалагша лейтенант Константин Брянский наһа бараһан байха юм.

Баһал хайн дураараа дайнда мордожо, Сталинградые хамгаалсажа, контузи абаһан Алексей Ильич Уланов хожомын хэлэ бэшгэй эрдэмэй доктор болоһон адартай.

Удха шанарайнгаа талаар романһаа дутахагүй «Талын бүргэд» гэжэ сууга расказаа 1942 ондо барлууһан. Жамсо Тумунович Тумунов гуурһаа ёһотойл жада болгоһон зохёолшо юм.

1939 онһоо СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной гэшүүн байһан, Буярадай болон Россин хургуулин габыята багша, РСФСР-эй гэгээрэлэй отличник Цокто Номтоевич Номтоев дайнай эрлэхг баатарнуудай нэгэн гээшэ хэн. Мэндэ ябаа наа, энэ хабартаа 95-тай болохо байгаа.

Һанаад үзэхэдэ, Цокто Номтоевой намтар угаа һонин юм. XX зуун жэлэй эхиндэ шахуу - 1910 оной хабарай дунда һарада Хэжэнгын аймагай Хөөрхэ нотагай Соолгто гэжэ газарта түрэхэ зуураа үншэршэн хүбүүе (эхэнэ түрэхэһөө уламжалан, наһа барашаһан) Номто хүбүүндээ үри болгоһом гээд, таһа мансылаад, ябаган шаргада тээжэ, эжынэ гээтэ абаад ябашаһан түүхэтэй. Тиигэжэ үшөө гэрлээгүй ябаһан хүбүүндээ хүбүүшэлжэ абаашаһан ашамни хожомоо ехэ нэрэтэй хүн болохо гэжэ хүгшөө тэрэ үедэ хаанаһаа мэдэхэ бэлэй даа...

Зүүр Ц.Н.Номтоевой намтарай энэхэн ушар хожомын уран зохёолшын хуби заяанда хайн үүргэтэй байһан байгаа. Ямар бэ гээбэл, гушаад онуудай зарим шударгышуул Цокто Номтоевой хойноһоо нүдэ шүдөө үзүүлэн ородог болоо.

Номто эсэгэн наһаараа ганса бэе ябаагүй, ябаха ёһошьегүй байһан хойноо гэрлэн юм нааб даа. Тиихэдэн дүүнэр бии болоо хэн бээ.

Бурпедтехникум дүүргэн залуухан Цокто Номтоев Хягтын совет-партийна хургуулида буряад хэлэ заадаг болобо. Эндэхэнэ багахан сухарилта хэе. Боохон зориута эльгээгдэжэ, тэндэ буряад хэлэ зааһыень мартажа болохогүй.

Гэхэ зуура Хягтада ажаллажа байхадань, Цокто Номтоев баян хүнэй хүбүүн партийна хургуулида шургажа ороод ажаллажа байна гэхэн дохёо абтаба ха. Тиимэ дохёогоор хэхээлтын газарта оруулагдажа хосорхоор саг байгаал даа!

Харин ямаршые сагта хүнэй хүн дотор дууһан харлашадаггүй, сагаан һанаан илаад лэ байдаг. Залуу багшын хүзүүндэ бугуулин хаягдаад шахуу байхада, Хягтын аймвоенкомой орлогшо (нэрыень хадуужа абаагүймни муу байна даа) абаралай үүдэ нээжэ, Цокто Номтоевые сэрэгэй уялгата албанда абажархинан байгаа.

Хэрбээ военкомойн амаралтада ябашаһан байгаагүй наа, хэн мэдэбэ, залуу поэдэй үйлэ хуби ямараар эрхэхэ хэн ааб.

Тээд муу сэдхэлтэй тэрэхэн Икс ханаага амараагүй, сэрэгэй чысту руу хара донгодоогоёо абуулба. Сэрэгэй частин удмаршад тэрэ

Агууехэ Илалтын 60 жэлэй ойдо

дохёоень хүбүүнэй түрэн нотаг руу эльгээжэрхибэ. Цокто Номтоев батрааг хүн гэхэн харюу нотагаань ерэн гэдэг. Иимэ харюу эльгээһэн хүн үншэн хүбүүнэй байдалые хайн мэдэхэ байһан байгаа гээшэ ааб даа.

Үнөхи ябаган шаргаар бишыхан үхибүүе гэртээ абаашаһан хүгшэн эхэ Цокто хүбүүе энхэрэн үргэжэ, хүлыень дүрөөдэ хүргэн юм. Түрэн эхээ мэдэхгүй байһан Цокто Номтоев энэ хүгшэниие ёһотойл эхэмни байгаа гэжэ хайхан дүрыень бүхы наһандаа зүрхэн соогоо тахижа ябаал даа.

Заатагүй шүүхэшые гэжэ бэшэ даа. Үлэдэ үргөө хэн гэлэйб гэжэ һанаад. Мүнөө нэгэ биледни телевизор шүүжэрхибэл даа, - гэжэ хөөрөө бэлэй.

Алибаа юумые хайнаар һанахадань, лотерейн биледшые наа, шүүбэри ерүүлнэ ха юм даа гэжэ доосоом ороо бэлэй. Харана гүт, заатагүй шүүхэшые гэжэ бэшэ, олоной туһада ошог гэжэ сэдхэнэ ха юм! Тэрэ үедэ лотерейн нэгэ билет оройдоол гурбан түхэригтэ байгаа бшуу.

Үшөө саашань иигэжэ хөөрөө агша хэн:

- Наашаа город руу зөөжэ ерэхэдэе, хамаг гэр бараагаа

Амандаа золтой, - гэжэ байгаад, Даша-Ханда Аюшеевна һахыһалаг болобо даа.

Минии Хархандай Базаровна Нимаева гэдэг нэгэ эгшын нүхэр Цыбенов Доржо Аюшеевич гэжэ байһан юм. Тэрэ хадаа Даша-Ханда Аюшеевна Цыбеновагай түрэн аха хэн. Тиимэхэ Цокто Номтоевтон минии худатан байһан байна.

Гэхэ зуура түрэлэйшые һэльбээтэй байһандаа бэшэ даа, имагал зохёолшын, журналистын уялгаар Цокто Номтоев тухай би хэдэн дахин бэшэнби, тэдэнйм хоёрын очерк байгаа.

амараагүй нуутарни, Нарһата руу хэнэн захилайм хонхо наярба.

Мэндэ амараа хэлсээд: - Цокто Номтоевичой учетно карточка сооһоо мэдэнуудые намда хэлэжэ үгэхэ болоолта даа, - гэбэб.

- Бидэ телефоноор учетно карточкын мэдэнуудые үгэдэггүйбди, - гэжэ мульһэн хүйтэн үгэнүүд трубка сооһоо соносто.

Би баһал дугуугүй хүйтөөр урдаһань дуугарба:

- Та «Буряад үнэн» хөөррэдэжэ байһанаа ойлгоо бээтэ? «Буряад үнэн» гэшэмнай партийна газетэ - партиин обкомой бүрин эрхэтэ орган. Хэрэгтэй мэдэе хэлэжэ үгөгүй хаатнай, партиин обкомдо элидхэхэ баатай болохоб...

Саадахимни угаа ульгам болоод лэ, геройн намтарай зүйлүүдые учетно карточка сооһоо хэлэжэ үгөө бэлэй.

Үльдэргэ руу хэнэн захилайм удангүй үгтэбэ. Москваһаа дуудһан хайн һони дуулгажа, Даша-Ханда Аюшеевна үнэн зүрхэнһөө амаршааад, хэрэгтэй юумээ асуужа абаа бэлэйб...

Очеркшые бэшгэдэ, газетын нуурта саг соогоо барлагдаа.

Яралай юумэ юун мүртэй байха хэм даа, ормогшоом летучка дээрэ һэе хэбхүүл болотороо шүүмэлзэгдэхэн ааб даа гэжэ һанаһамни: «Тон яралаар бэшгэдэн мүртөө хайн очерк болоо. Долоон хоногой эрхим материал гэжэ сэгнээд, улаан самбарта үлгэхэ. Нэгэ харын салинай хэмжэнэй мүнгэн шангаар авторыень урмашуулаха» гэхэн шийдхэбэри абтажа, намай баярлууһан юм.

Тэрэ үедэ багшанарай бүхэ-союзна съезд боложо байгаа. Тиигээд лэ бүлэг багшанарта, тэрэ тоодо Ц.Н.Номтоевто Социалис Ажалай Геройн үндэр нэрэ олгохо тухай СССР-эй Верховно Соведай Президиумэй Зарлиг тунхаглагдаа бшуу. Үндэр нэрэдэ хүртэгшэдэй дунда манай Ц.Н.Номтоевой нэрэ байжа, бидэниие тиигэжэ хүлгүүлһэн, баярлууһан байнал даа!

Иигэжэ Ц.Н.Номтоевой үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэхэ үедэ буряад зохёолшод, сэтгүүлшэд сооһоо эгээл түрүүлэн очерк бэшэхэ даабари дүүргэнхэндэ мүнөө хүртээрэ омгорхогшоб.

Москваһаа бусахадаа, Ц.Н.Номтоев эгээл түрүүлэн, «Буряад үнэн» редакцияда орожо, бидэнтэй уулзаа хэн. Энэ уулзалга тухай мэдээсэл бэшэжэ, мүн лэ барлагдажа байһан дугаартаа дары түргэн үгэхэ даабари баһал намда үгтэн юм. Уулзалгын дүүрэхэтэй адли, Д.Ж.Жугдурова геройн балта Хадуурта Одыень эрьедүүлжэ хараад: «Номерыень бэшэжэ аба!» - гэхэн юм. Медиалин номерые мэдээсэл соогоо оруулаа бэлэйб.

«Зай, герой болоһон тухайдаа дуулахадаа, досоотнай ямар байгаа?» - гэжэ асуубаб. Урдаһаан үнөөхил хорогүй амгалаан аад, аян замда удаан ябажа эсэнгирһэн нүдөөр хараад: «Баярлаа аабзаб даа-аа» гэжэ ёһотойл номтоевтон гуримаараа нам намханаар харюусаһан юм. Энэхэн үзэгдэл үсэгэдэр болоһон мэтэ элээр һанагдаша...

Хатуу сагай ерэхэдэ, хадын хара шулуун мэтэ харюусалгые бэе дээрэ даалсаһан сэрэгшэ, зохёолшо, багша Цокто Номтоевич Номтоевой ажаябадал хайхан байгаа, үри һаһадтань, үе сагаймай зондо үндэр жэшээ боломоор!

Цырендулма ДОНДОГОЙ, поэт.

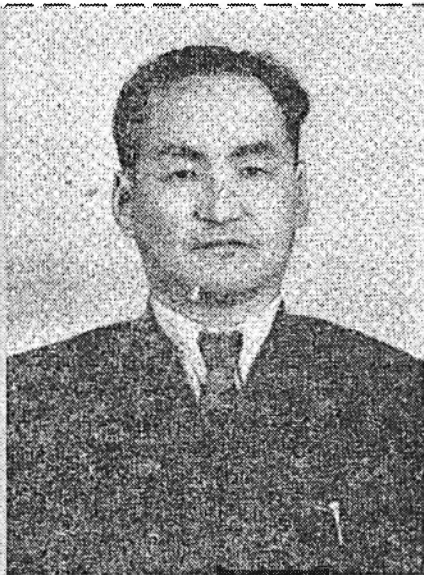
(Түгсхэлынь угаагахи гугаарта гараха).

ЭСЭГЫН ДАЙНАЙ СУУРЯАН

1. ГУУРНАЯ... ЖАДА БОЛГООН БЭЕЭРЭЭ...

ХАТУУ сагай ерэхэдэ, хамаг зоной харюусалга эрид дээшэдэг. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай эхилхэдэ, минии үетэн үхибүүд ябаашы наа, дайнай хэрбоһондо нилээдгүйхэн шарлаһан, шадалайнгаа хүрэхыс ехэшүүлдэ туһаһан, даашагүй хүндэ ажалье ээм дээрэ тээлсэһэн гээшэ.

Харин гартаа гуурһа бариһан зоной харюусалга бүришые ехэ болоһон байна. СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной 1934 ондо эмхидхэгдэжэ байхада, гэшүүд болоһон олохон бэшээшэд гуурһаа жада болгон, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадаһан байна бшуу. Тиихэдэ тус холбооной гэшүүд болоогүй, нэгшые зохёолоо толилуулжа үзөөгүй хэды олон бэлитэн ами наһаа үгөө гэхэбибди? СССР-эй арадай артист Ким Иванович Базарсадаевай эсэгэ - нотагтаа Иван Сада гэжэ нэршэн баатарнай гэртэхиндээ, һамгандаа шүлэгөөр бэшгүүдые бэшэн байдаг. Тэрэниие Буярадай мэдээжэ журналист - 80-дахи дабаанайнгаа хярада хүрэхэ үрдингүй манһаа хахасаһан Долгор Жутдуровна ЖУГДУРОВА олоной һонорто тунхаглаа бэлэй.

Тээд хүгшэл эхэн бусалтагүй орон руу мордоо хэн бээ. Тиимэхэ гэртэхи газарта хүндэ хүнгэн хамаг ажал хүбүүнэй даабарин болоо хэн бээ. Хүбүүнэй хүл дээрэ бордойодо, улаан хубисхал илаһан, хото хүдөө газарай нотагуудта шэнэ байдал тогтонжорһон, хургуули хударнууд бии боложо эхилһэн байгаа бшуу.

Тээд Цокто хүбүүе хургуулида хургаха тухай тэрэ үедэ хэншые бодомжолоогүй байгаа. Имагал талаан боложо, Хоца Намсараев эдир хүбүүнтэй тушаалдажа, хургуулида хурха һанал түрүүлһэн түүхэтэй. Хөөрхэдэ дүтшэг оршодог Бадын станцида нэгэ жэл һураад, хожомын Хорин таряаша-залуушуулай хургуулин 7 класс дүүргэн юм.

Энэ хургуули дүүргэхэдэн, эрдэм шудалха зам нээгдэе нааб даа. Нотагай засагай зургаанууд эдэхитэй хүбүүе анхаржа, ехэ наһатанда ном заахыень даалгаба.

Өөрһөө хэдэн жэлээр аха, эгшэ хүнүүдтэ үзэг зааха хэрэг гараа хэн. Байгааһаа хурса һонор хүнүүд гээшэһни бэлхэнээр лэ үзэгтэ ородог юм даа, - гэжэ Цокто Номтоевич үнгэрһэн эдир наһанайнгаа үдэрнүүдые наһандаа оруулан, нам-нам хөөрөжэ, манай газетын соёлой таһаг соо һууһыень тон элээр һананаб.

Ямар нэгэн һонинтой болохолоороо, манай таһагта ерэхэ, тэрэнэ хөөрэдэг бэлэй. Нэгэтэ орожо ерэхэдэе, мэндэе мэдүүлһээр:

- Битнай, нүхэд, лотерейн биледээр үнгэтэ телевизор шүүжэрхөөб! - гэбэл даа.

- Өө, яһан хайн юумэ дуулаба гээшэбта? Амаршалай!

- гээд, гарыень барибаб. - нара бүхэндэ пенсифээ арбан билет абадаг хүм.

орхөөд лэ, хүгшэн бидэ хоёр унтары хэбтэрэе, үмдэхэ хубсаһаа абаад лэ гараа хэмди. Гэртэе Жаргалтамнай үлөө ха юм даа. Хүгшэн бидэ хоёрто ехэ юумэн хэрэгтэй бэшэ ааб даа. Би багахан шафтай номуудаа абаа бээб. Хүгшэн - зүү, хурабша, хайшаа. Тиигээд лэ телевизоршые харахагүй, радиогоо шагнаад лэ нуутарнай, энэ шүүбэри тудаб гээшэл даа.

Үшөө нэгэ һонин гэхэдэ, наһаараа һууһан нотагһаа гаража ошохо дээрэе, ой соогуур ябаад ерэхэ байна даа гээд, бууханаа үргэлөөд гараа бэлэйб. Ой соо орохотойм сасуу, угтажа байһан юмдэл, урдаһаан улаадха гүрөөһэн гаража ерэгшэл. Тэрэниие олзолоо аабзаб даа. Ябаха дээрэни, Үльдэргэ хатан эжымнай бэлэг бариба гэжэ ойгоо хэм. Арһыень би өөрөө элдээб. Харана гүш? Хүгшэмни гутал болгожо үгөө, - гээд, шэнэһэнэй шүлтөөр буджа улайлаһан гуталаа харуулаа бэлэй.

Цокто Номтоевтон эбтэй хоёр хэн. Зэргэлһэн кварталда ажаһуухадаа, ходал харалсаһан. Нэгэтэ магазинһаа хилээмэ абаад ябахыень хараад:

- Цокто Номтоевич, Та хилээмэ-һолоомоёо ходо өөрөө абадаг гүт даа? - гэбэб.

- Тиигээ бэд даа. Энэ үбэлэй жабарта хүгшэнэймни астма хүжэржэ болохо, - гээ бэлэй. Иигэжэ тэрэ хоёр бэе бээе аргагүй дүмэдэг, гамнадаг байгаа. Даша-Ханда Аюшеевна хото хоолойень зошолго даа.

Нэгтэ 49-дэхи хургуулиһаа гараад, дүгэхэнэ байдаг Цокто Номтоевичойдо ороод гараха байна гээд, тэдэнүдэ ерэхэб.

- һүү! Цырендулмаманай ерэхэл. һанаһан айшан - болоһон эдеэн дээрэ. Одоол пешэн дээрэхэ шүлээ абаад аялалха байтарни ерэхэлши.

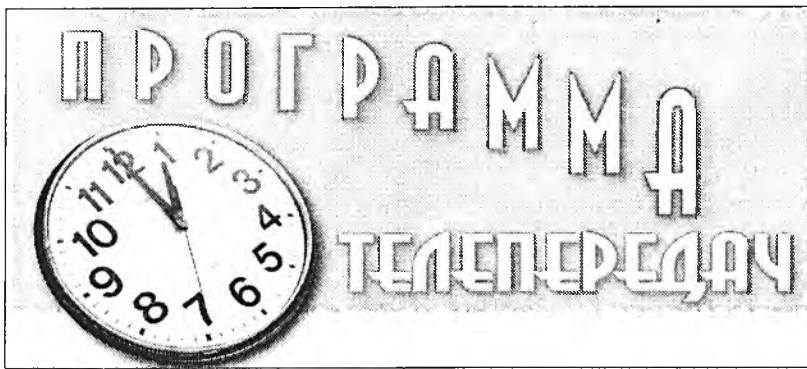
№24(429)

Буряад үнэн

23.06.2005

Дүжэрнэ

№72(21158)

Понедельник, 27

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

07.00 "Доброе утро"
10.00 Новости
10.05 Х/ф "Дети шпионов-3D: игра окончена"
11.40 Т/с "Виола Тараканова. В мире преступных страстей"
13.00 Новости
13.05 Дневник Московского кинофестиваля
13.20 Х/ф "Огнем и мечом"
14.10 Х/ф "Как бы не так"
16.00 Новости
16.20 "Угадай мелодию"
16.40 Т/с "Сыщики"
17.50 Т/с "Хозяйка судьбы"
19.00 Новости
19.10 Вне закона
19.40 "Пять вечеров"
20.50 Жди меня
22.00 Время
22.30 Т/с "Время жестоких"
23.30 Д/ф "Карельская история корейского бойца"
00.20 Церемония закрытия XXVII Московского международного кинофестиваля
01.00 Х/ф "Чужой билет"
03.00 Х/ф "После шока: землетрясение в Нью-Йорке"
05.40 "Сканер". Кто заказывает музыку?
06.10 Искатели. Тайна гибели "Саганга-Фе"
«Россия»
06.00 "Доброе утро, Россия!"
Местное время
07.45, 08.45 Вести-Бурятия

08.15, 09.05 Вести-Бурятия (на бур. яз.)
Канал "Россия"
09.45 Х/ф "Жизнь прошла мимо"
11.45 Вести. Дежурная часть
12.00 Вести
Местное время
12.30 Вести-Бурятия
Канал "Россия"
12.50 Т/с "Визит к Минотавру"
14.15 "Ваша честь"
15.00 Вести
Местное время
15.10 Вести-Бурятия
Канал "Россия"
15.30 Т/с "След оборотня"
16.30 "Комната смеха"
17.30 Вести. Дежурная часть
Местное время
17.40 Вести-Бурятия (на бур. яз.)
Канал "Россия"
18.00 Вести
18.10 Т/с "Кулагин и партнеры"
18.45 Т/с "Кармелита"
19.45 Т/с "Исцеление любовью"
20.45 Вести. Подробности
21.00 Вести
Местное время
21.30 Вести-Бурятия
Канал "Россия"
21.50 "Спокойной ночи, малыши!"
22.00 Т/с "Любовь слепа"
23.00 Т/с "Красная площадь"
00.00 "Вести + "
00.20 "Мой серебряный шар. Даниил Спиваковский"
01.15 Вести. Дежурная часть
01.30 Т/с "Три цвета любви"
02.25 "Дорожный патруль"

• ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ • 21-62-62 •

Вторник, 28

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

07.00 "Доброе утро"
10.00 Новости
10.05 Т/с "Время жестоких"
11.10 Т/с "Виола Тараканова. В мире преступных страстей"
12.30 М/с "Чип и Дейл спешат на помощь"
13.00 Новости
13.05 Х/ф "Огнем и мечом"
14.10 "Ералаш"
14.30 Х/ф "Караван смерти"
16.00 Новости
16.20 "Угадай мелодию"
16.40 Т/с "Сыщики"
17.50 Т/с "Хозяйка судьбы"
19.00 Новости
19.10 Вне закона
19.40 "Пять вечеров"
20.50 Т/с "Улицы разбитых фонарей"
22.00 Время
22.30 Т/с "Время жестоких"
23.30 Кремль-9. "Мавзолей"
00.20 Х/ф "Эпидемия"
02.40 Х/ф "Отцы и сыновья"
04.30 Х/ф "Это начинается сегодня"
06.00 Новости
06.05 Х/ф "Это начинается сегодня". Окончание
«Россия»
06.00 "Доброе утро, Россия!"
Местное время
07.45, 08.45 Вести-Бурятия
08.15, 09.05 Вести-Бурятия (на бур. яз.)
Канал "Россия"
09.45 Т/с "Любовь слепа"
Канал БГТРК
10.45 Улгур
10.55 Тайзан
11.15 Далай-лама и мир вокруг него
Канал "Россия"
11.45 Вести. Дежурная часть
12.00 Вести
Местное время
12.30 Вести-Бурятия
Канал "Россия"
12.50 Т/с "Визит к Минотавру"
14.15 "Ваша честь"
15.00 Вести
Местное время
15.10 Вести-Бурятия

Канал "Россия"
15.30 Т/с "След оборотня"
16.30 Т/с "Красная площадь"
17.30 Вести. Дежурная часть
Местное время
17.40 Вести-Бурятия (на бур. яз.)
Канал "Россия"
18.00 Вести
18.10 Т/с "Кулагин и партнеры"
18.45 Т/с "Кармелита"
19.45 Т/с "Исцеление любовью"
20.45 Вести. Подробности
21.00 Вести
Местное время
21.30 Вести-Бурятия
Канал "Россия"
21.50 "Спокойной ночи, малыши!"
22.00 Т/с "Любовь слепа"
23.00 Т/с "Красная площадь"
00.00 "Вести + "
00.20 "Кто Вы, мистер Рид?"
01.15 Вести. Дежурная часть
01.30 Т/с "Три цвета любви"
02.25 Х/ф "Время не ждет"

НТВ

07.00 "Сегодня утром"
10.00 Т/с "Параллельно любви"
11.00 "Сегодня"
11.20 "Чистосердечное признание"
11.55 Т/с "Полный вперед!"
12.55 Т/с "Граф Крестовский"
14.00 "Сегодня"
14.35 Х/ф "Все то, о чем мы так долго мечтали"
16.35 "Игры разума"
17.00 "Сегодня"
17.20 "Принцип домино"
18.25 Т/с "Особый случай"
Канал БГТРК
19.35 "Твой шанс"
19.45 "Тамир"
Канал НТВ
20.00 "Сегодня"
20.40 Т/с "Граф Крестовский"
21.45 Т/с "Полный вперед!"
22.50 "Чрезвычайное происшествие"
23.00 "Сегодня"
23.40 Т/с "Секс в большом городе"
01.00 "Сегодня"
01.15 Т/с "Граф Крестовский"
02.20 Т/с "Клиент всегда мертв"
03.30 Бильярд
04.10 Т/с "Кин Эдди"
05.00 "Сегодня"
05.15 Т/с "Джейк 2.0"
06.05 Т/с "Западное крыло"

НТВ

07.00 "Сегодня утром"
10.00 "Совершенно секретно"
11.00 "Сегодня"
11.25 "Чрезвычайное происшествие. Обзор за неделю"
11.55 "Кулинарный поединок"
12.55 "Квартирный вопрос"
14.00 "Сегодня"
14.35 Т/с "Опера. Хроники убойного отдела"
16.35 "Игры разума"
17.00 "Сегодня"
17.20 "Принцип домино"
18.25 Т/с "Особый случай"
Канал БГТРК
19.35 Дорога, которой нет
19.50 Чудо-материал "Нарана"
Канал НТВ
20.00 "Сегодня"
20.40 Т/с "Граф Крестовский"
21.45 Т/с "Полный вперед!"
22.45 "Чрезвычайное происшествие"
23.00 "Сегодня"
23.40 Т/с "Секс в большом городе"
01.00 "Сегодня"
01.15 Т/с "Граф Крестовский"
02.15 Х/ф "Летнее платье", "Маленькая смерть", "Увидеть море"
04.10 Т/с "Кин Эдди"
05.00 "Сегодня"
05.15 Т/с "Джейк 2.0"
06.10 Т/с "Западное крыло"

Ариг Ус

Профилактика на канале
14.00 "Абитуриент-2005". "Формула успеха"
14.15 Вокруг света
14.40 Х/ф "Большая перемена", 1 с.
16.00 Т/с "Толстая девчонка"
17.00 Победоносный голос верующего
17.30 "Большой брат"
18.30 "Формула успеха"
18.35 "Абитуриент-2005"
18.45 "Восточный экспресс"
19.00 "Невероятно, но факт. Вещи сны". Погода
19.50 Д/ф "Пуля для генсека"
20.30 "Восточный экспресс"
21.00 Т/с "Граница. Таежный роман"
22.00 "Дом-2. Жара". Погода
23.00 "Восточный экспресс"

Ариг Ус

07.30 "Восточный экспресс". Погода
07.50 "Абитуриент-2005". "Формула успеха"
08.05 "Глобальные новости"
08.10 М/с "Эй, Арнольд!"
08.35 "Восточный экспресс". Погода
09.00 Т/с "Граница. Таежный роман", 5 с.
10.00 Завтрак с Дискавери
11.00 Х/ф "Ни фига себе вечеринка"
13.15 Вокруг света
13.40 Т/с "Любовь и тайны Сансет Бич"
14.25 "Зверинные сказки". Крокодилы
14.50 Х/ф "Большая перемена"
16.00 Т/с "Толстая девчонка"
17.00 Победоносный голос верующего
17.30 "Большой брат"
18.30 М/ф
18.45 "Восточный экспресс"
19.00 "Запретная зона"
20.00 "Будни"
20.20 "Абитуриент-2005". "Формула успеха"
20.30 "Восточный экспресс"
21.00 Т/с "Граница. Таежный роман"
22.00 "Дом-2. Жара".
23.00 "Восточный экспресс". Погода
23.25 Х/ф "Остин Пауэр - человек-загадка международного масштаба"
01.05 "Большой брат. Ночная жизнь"

Тивиком

07.20 "Городской патруль". Погода. "Лоск"
07.30 Т/с "Мятежный дух"
08.30 М/с "Переменка"
08.55 М/с "Геркулес"
09.30 Т/с "Динотопия-2"
10.30 "Городской патруль". Погода
10.50 Т/с "Дружная семейка"
11.50 Т/с "Нина"
13.00 "Самые загадочные места Земли"
13.30 "24". Погода. "Лоск"
14.00 "Час суда"
15.00 Т/с "Бандитский Петербург"

23.25 Х/ф "Ни фига себе вечеринка"
01.15 "Большой брат. Ночная жизнь"

Тивиком

07.00 "Школьное ТВ". "Лоск"
07.30 Т/с "Мятежный дух"
08.30 М/с "Переменка"
08.55 М/с "Геркулес"
09.35 Д/ф "Изгоняющие дьявола"
10.30 "24". Погода
10.50 Х/ф "Защита от дурака"
13.00 "Самые загадочные места Земли"
13.30 "24". Погода. "Лоск"
14.00 "Час суда"
15.00 Проект "Отражение"
16.15 М/с "Переменка"
16.40 М/с "Геркулес"
17.00 Т/с "Мятежный дух"
18.00 "Час суда". Погода
19.00 "Час суда"
20.00 М/с "Футурама"
20.30 "24". Погода. "Лоск"
21.00 "На колесах"
21.15 "Городской патруль"
21.25 "Твой выбор"
22.05 Т/с "Нина". Погода. "Лоск"
23.15 Т/с "Бандитский Петербург"
00.30 "24". Городской патруль
01.15 "Тайны великих. Из грязи в князи"

СТС - БАЙКАЛ

07.00 Д/ф "Досье на ожирение. Рожденные стать толстыми"
07.50 М/с "Смешарики"
08.00 М/с "Веселые мелодии"
08.30 Т/с "Моя прекрасная няня"
08.55 Прогноз погоды
09.00 Х/ф "Миф об идеальном мужчине", 1 с.
10.00 Истории в деталях
10.25 Прогноз погоды
10.30 Т/с "Дорогая Маша Березина"
11.30 Х/ф "Молодые папаши"
13.10 Прогноз погоды
13.15 Осторожно, модерн-2
13.45 Скрытая камера

14.00 Т/с "Школа "Черная дыра"
14.30 Программа м/ф
15.00 М/с "Деннис-непоседа"
15.35 М/с "Новые фильмы о Скуби Ду"
16.00 М/с "Люди в черном"
16.30 М/с "Приключения Джеки Чана"
17.00 Т/с "Зена - королева воинов"
18.00 Т/с "Зачарованные"
19.00 Т/с "Комиссар Рекс"
19.55 Т/с "Моя прекрасная няня"
20.30 Истории в деталях
21.00 Х/ф "Миф об идеальном мужчине"
22.00 Х/ф "Мартовские коты"
00.00 Прогноз погоды
00.05 Скрытая камера
00.30 Истории в деталях
01.00 Т/с "Моя прекрасная няня"
01.35 Прогноз погоды

ДТВ

10.00 Любимые мультфильмы
10.55 "Неслучайная музыка"
11.00 "На бульваре..."
11.30 "Самое смешное видео"
12.00 "Телемагазин"
12.35 "Агентство криминальных новостей"
12.55 Х/ф "Решающий момент"
14.55 "Как не болеть. Доктор Богданов"
15.15 "Мой толстый противный жених"
15.45 Т/с "Строго на юг"
16.45 Т/с "Крутой Уокер"
17.50 Любимые мультфильмы
18.45 "Звездная семейка"
19.15 "Мой толстый противный жених"
19.45 Х/ф "Он не завязывал шнурки"
21.35 "Неслучайная музыка"
22.00 "Самое смешное видео"
22.30 Т/с "Женаты и с детьми..."
22.55 Т/с "По имени Барон"
00.00 Т/с "Полицейские хроники"
00.35 "Агентство криминальных новостей"
01.00 Х/ф "Вчера"
03.20 "Агентство криминальных новостей"
03.40 "Сексуальные соседи"
04.10 "Шоу Джерри Спрингера"

БАЙКАЛ ТОВАРЫ РОССИЙСКИХ И ЕВРОПЕЙСКИХ ФАБРИК

ЗИМНЯЯ ОБУВЬ мужская, 50 моделей от 900 р., классическая и модельная
ЖЕНСКИЕ ЗИМНИЕ САПОГИ модельные, классические + на полные ноги + 42, 43 р-ры.
ЗИМНЯЯ ОБУВЬ подростковая и дет. (низкие цены)
УНТЫ жен и дет., современ. отделка (г. Москва)
РЕЙТУЗЫ детские, взрослые (г. Москва)
КРОССОВКИ детские, взрослые от 298 руб.
САПОГИ СУКОННЫЕ женские, мужские
ОБУВЬ КОМНАТНАЯ детская, взрослая (низкие цены)
САПОГИ КИРЗОВЫЕ (г. Москва) от 348 руб.

— ул. Савельевой, 6а, ост. «ПОШ», Геологический институт, вход с обратной стороны, тел.: 43-43-86. Без вывоза.
— ул. Гагарина, 37 (напротив маг. «Юбилейный»), тел.: 26-30-87;
— ул. Куйбышева, 28 (рядом с Центральным рынком);
— ул. Столечная, 1 (Амзавод), тел.: 25-10-70;
— ул. Ключевская, 30, тел.: 43-61-34.

16.15 М/с "Переменка"
16.40 М/с "Геркулес"
17.00 Т/с "Мятежный дух"
18.00 "Час суда". Погода
19.00 "Час суда"
20.00 М/с "Футурама"
20.30 "24". Погода. "Лоск"
21.00 "Школьное ТВ"
21.30 "Городской патруль"
21.40 "Твой выбор"
22.05 Т/с "Нина". "Лоск"
23.00 Т/с "Бандитский Петербург"
00.30 "24". Городской патруль
01.15 Х/ф "Обыкновенный преступник"

СТС - БАЙКАЛ

06.55 Прогноз погоды
07.00 Д/ф "Досье на ожирение. Как сбросить вес"
07.50 М/с "Смешарики"
08.00 М/с "Веселые мелодии"
08.30 Т/с "Моя прекрасная няня"
09.00 Х/ф "Миф об идеальном мужчине"
10.00 Истории в деталях
10.25 Прогноз погоды
10.30 Т/с "Дорогая Маша Березина"
11.30 Х/ф "Мартовские коты"
13.25 Прогноз погоды
13.30 Осторожно, модерн-2
14.00 Т/с "Школа "Черная дыра"
14.30 Программа м/ф
15.00 М/с "Деннис-непоседа"
15.35 М/с "Новые фильмы о Скуби Ду"
16.00 М/с "Люди в черном"
16.30 М/с "Приключения Джеки Чана"
16.55 Прогноз погоды
17.00 Т/с "Зена - королева воинов"
18.00 Т/с "Зачарованные"
19.00 Т/с "Комиссар Рекс"

19.55 Т/с "Моя прекрасная няня"
20.30 Истории в деталях
20.55 Прогноз погоды
21.00 Х/ф "Миф об идеальном мужчине"
22.00 Х/ф "Счастливый случай"
00.10 Скрытая камера
00.30 Истории в деталях
01.00 Т/с "Моя прекрасная няня"
01.35 Прогноз погоды

ДТВ

10.00 Любимые мультфильмы
10.55 "Неслучайная музыка"
11.00 "На бульваре..."
11.30 "Самое смешное видео"
12.00 "Телемагазин"
12.35 "Агентство криминальных новостей"
12.55 Х/ф "Вчера"
15.10 "Московские огни"
15.15 "Мой толстый противный жених"
15.45 Т/с "Строго на юг"
16.45 Т/с "Крутой Уокер"
17.50 Любимые мультфильмы
18.45 "Звездная семейка"
19.15 "Мой толстый противный жених"
19.45 Х/ф "Ваш выход, девочки"
21.45 "Неслучайная музыка"
22.00 "Самое смешное видео"
22.30 Т/с "Женаты и с детьми..."
22.55 Т/с "По имени Барон"
00.00 Т/с "Полицейские хроники"
00.35 "Агентство криминальных новостей"
01.00 Х/ф "Живым или мертвым: год 2346"
03.15 "Агентство криминальных новостей"
03.35 "Самая желанная"
04.40 "Неслучайная музыка"
04.50 "Шоу Джерри Спрингера"

№72(21158)

Дүжэрнэ

№24(429)

Среда, 29

Первый канал

- 07.00 "Доброе утро"
10.00 Новости
10.05 Т/с "Время жестоких"
11.10 Т/с "Виола Тараканова. В мире преступных страстей"
12.30 М/с "Русалочка"
13.00 Новости
13.05 Х/ф "Огнем и мечом"
14.10 Х/ф "Человек из черной "Волги"
16.00 Новости
16.20 "Угадай мелодию"
16.40 Т/с "Сыщики"
17.50 Т/с "Хозяйка судьбы"
19.00 Новости
19.10 Вне закона
19.40 "Пять вечеров"
20.50 Т/с "Улицы разбитых фонарей"
22.00 Время
22.30 Т/с "Время жестоких"
23.30 "Последние 24 часа Андрея Миронова"
00.30 Х/ф "Осиное гнездо"
02.30 Х/ф "В плену у призраков"
04.40 Х/ф "Убийство на озере"
06.00 Новости
06.05 Х/ф "Убийство на озере". Окончание
06.10 Теория невероятности. "Загадки времени"
"Россия"
06.00 "Доброе утро, Россия!"
Местное время
07.45, 08.45 Вести-Бурятия
08.15, 09.05 Вести-Бурятия (на бур. яз.)
Канал "Россия"
09.45 Т/с "Любовь слепа"
10.45 "Дуэль разведок. Россия - США"
11.45 Вести. Дежурная часть
12.00 Вести
Местное время
12.30 Вести-Бурятия
Канал "Россия"
12.50 Т/с "Визит к Минотавру"
14.15 "Ваша честь"
15.00 Вести
Местное время
15.10 Вести-Бурятия
Канал "Россия"
15.30 Т/с "След оборотня"
16.30 Т/с "Красная площадь"
17.30 Вести. Дежурная часть
Местное время
17.40 Вести-Бурятия (на бур. яз.)
Канал "Россия"
18.00 Вести
18.10 Т/с "Кулагин и партнеры"
18.45 Т/с "Кармелита"
19.45 Т/с "Исцеление любовью"
20.45 Вести. Подробности
21.00 Вести
Местное время
21.30 Вести-Бурятия
Канал "Россия"
21.50 "Спокойной ночи, малыши!"
22.00 Т/с "Любовь слепа"
23.00 Т/с "Красная площадь"
00.00 "Вести + "
00.20 "Любовь общего режима"
01.15 Вести. Дежурная часть
01.30 Т/с "Три цвета любви"
02.25 Х/ф "Тревожный вылет"
"НТВ"
07.00 "Сегодня утром"
10.00 Т/с "Параллельно любви"
11.00 "Сегодня"
11.20 "Особо опасен!"
11.55 Т/с "Полный вперед!"
12.55 Т/с "Граф Крестовский"
14.00 "Сегодня"
14.35 Х/ф "Суета сует"
16.35 "Игры разума"
17.00 "Сегодня"
17.20 Ток-шоу "Принцип домино"
18.25 Т/с "Особый случай"
Канал БГТРК
19.35 "Толи". Монгольские встречи
Канал НТВ
20.00 "Сегодня"
20.40 Т/с "Граф Крестовский"
21.45 Т/с "Полный вперед!"
22.50 "Чрезвычайное происшествие"
23.00 "Сегодня"
23.40 Т/с "Секс в большом городе"
01.00 "Сегодня"
01.15 Т/с "Граф Крестовский"
02.20 Т/с "Клиент всегда мертв"
03.35 Бильярд
04.10 Т/с "Кин Эдди"
05.00 "Сегодня"
05.15 Т/с "Джейк 2.0"
06.05 Т/с "Западное крыло"
"ТВК"
07.20 "Городской патруль". Погода. "Лоск"
07.30 Т/с "Мятежный дух"
08.30 М/с "Переменка"
08.55 М/с "Геркулес"
09.30 Т/с "Динотопия-2"
10.30 "Городской патруль". Погода
10.50 Т/с "Дружная семейка"
11.50 Т/с "Нина"
12.55 "Самые загадочные места Земли"
13.30 "24". Погода. "Лоск"
14.00 "Час суда"
15.05 Т/с "Бандитский Петербург"
16.15 М/с "Переменка"
16.45 М/с "Геркулес"
17.00 Т/с "Мятежный дух"
18.00 "Час суда". Погода
"Ариг Ус"
07.30 "Восточный экспресс"
07.50 "Абитуриент-2005". "Формула успеха"
08.05 Глобальные новости
08.10 М/с "Эй, Арнольд!"
08.35 "Восточный экспресс"
09.00 Т/с "Граница. Таежный роман"
10.00 "Завтрак с Дискавери". "Будущее автомобиля"
Х/ф "Остин Пауэрз - человек-загадка международного масштаба"
11.00 "Вокруг света"
13.15 Т/с "Любовь и тайны Сансет Бич"
13.40 "Зверинные сказки". Змеи
14.25 Х/ф "Большая перемена"
14.50 Т/с "Толстая девчонка"
16.00 Победоносный голос верующего
17.00 "Большой брат"
17.30 "Абитуриент-2005". "Формула успеха"
18.30 "Восточный экспресс"
18.45 "Цена любви"
19.00 Д/ф "Страдивари. Криминальное соло"
19.50 "Восточный экспресс"
20.30 Т/с "Граница. Таежный роман"
21.00 "Дом-2. Жара".
22.00 "Восточный экспресс"
23.00 Х/ф "Влюблен по собственному желанию"
00.55 "Большой брат. Ночная жизнь"
"Тивиком"
07.20 "Городской патруль". Погода. "Лоск"
07.30 Т/с "Мятежный дух"
08.30 М/с "Переменка"
08.55 М/с "Геркулес"
09.30 Т/с "Динотопия-2"
10.30 "Городской патруль". Погода
10.50 Т/с "Дружная семейка"
11.50 Т/с "Нина"
12.55 "Самые загадочные места Земли"
13.30 "24". Погода. "Лоск"
14.00 "Час суда"
15.05 Т/с "Бандитский Петербург"
16.15 М/с "Переменка"
16.45 М/с "Геркулес"
17.00 Т/с "Мятежный дух"
18.00 "Час суда". Погода
"СТС - БАЙКАЛ"
06.55 Прогноз погоды
07.00 Д/ф "Смертельные объятия"
07.50 М/с "Смешарики"
08.00 М/с "Веселые мелодии"
08.30 Т/с "Моя прекрасная няня"
08.55 Прогноз погоды
09.00 Х/ф "Миф об идеальном мужчине"
10.00 Истории в деталях
10.25 Прогноз погоды
10.30 Т/с "Дорогая Маша Березина"
11.30 Х/ф "Счастливы случаи"
13.30 Прогноз погоды
13.35 Скрытая камера
14.00 Т/с "Школа "Черная дыра"
14.30 Программа м/ф
15.00 М/с "Деннис-непоседа"
15.35 М/с "Новые фильмы о Скуби Ду"
16.00 М/с "Люди в черном"
16.30 М/с "Приключения Джеки Чана"
16.55 Прогноз погоды
17.00 Т/с "Зена - королева воинов"
18.00 Т/с "Зачарованные"
18.55 Прогноз погоды
19.00 Т/с "Комиссар Рекс"
19.55 Т/с "Моя прекрасная няня"
06.55 Прогноз погоды
07.00 Д/ф "Смертельные объятия"
07.50 М/с "Смешарики"
08.00 М/с "Веселые мелодии"
08.30 Т/с "Моя прекрасная няня"
08.55 Прогноз погоды
09.00 Х/ф "Миф об идеальном мужчине"
10.00 Истории в деталях
10.25 Прогноз погоды
10.30 Т/с "Дорогая Маша Березина"
11.30 Х/ф "Счастливы случаи"
13.30 Прогноз погоды
13.35 Скрытая камера
14.00 Т/с "Школа "Черная дыра"
14.30 Программа м/ф
15.00 М/с "Деннис-непоседа"
15.35 М/с "Новые фильмы о Скуби Ду"
16.00 М/с "Люди в черном"
16.30 М/с "Приключения Джеки Чана"
16.55 Прогноз погоды
17.00 Т/с "Зена - королева воинов"
18.00 Т/с "Зачарованные"
18.55 Прогноз погоды
19.00 Т/с "Комиссар Рекс"
19.55 Т/с "Моя прекрасная няня"
20.30 Истории в деталях
20.55 Прогноз погоды
21.00 Х/ф "Миф об идеальном мужчине"
22.00 Х/ф "Я люблю неприятности"
00.30 Истории в деталях
01.00 Т/с "Моя прекрасная няня"
ДТВ
10.00 Любимые мультфильмы
10.55 "Неслучайная музыка"
11.00 "На бульваре..."
11.30 "Самое смешное видео"
12.00 "Телемагазин"
12.35 "Агентство криминальных новостей"
13.00 Х/ф "Живым или мертвым: год 2346"
15.00 "Московские огни"
15.15 "Мой толстый противный жених"
15.45 Т/с "Строго на юг"
16.45 Т/с "Крутой Уокер"
17.50 Любимые мультфильмы
18.45 "Звездная семейка"
19.15 "Мой толстый противный жених"
19.45 Х/ф "Облако-рай"
21.40 "Неслучайная музыка"
22.00 "Самое смешное видео"
22.30 Т/с "Женаты и с детьми..."
22.55 Т/с "По имени Барон"
00.00 Т/с "Полицейские хроники"
00.35 "Агентство криминальных новостей"
01.00 Х/ф "Судья Дреда"
03.15 "Агентство криминальных новостей"
03.35 "Самая желанная"
04.45 "Неслучайная музыка"
04.50 "Шоу Джерри Спрингера"

ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ 21-62-62

Четверг, 30

Первый канал

- 07.00 "Доброе утро"
10.00 Новости
10.05 Т/с "Время жестоких"
11.10 Т/с "Виола Тараканова. В мире преступных страстей"
12.30 М/с "101 далматинец"
13.00 Новости
13.05 Х/ф "Огнем и мечом", закл. серия
14.20 Х/ф "Уснувший пассажир"
16.00 Новости
16.20 "Угадай мелодию"
16.40 Т/с "Сыщики"
17.50 Т/с "Хозяйка судьбы"
19.00 Новости
19.10 Криминальная Россия
19.40 "Пять вечеров"
20.50 Т/с "Улицы разбитых фонарей"
22.00 Время
22.30 Т/с "Время жестоких"
23.30 "Человек и закон"
00.20 Х/ф "Святоша"
02.20 Х/ф "Дрожь Земли. Возвращение чудовищ"
04.20 Х/ф "Возвращение"
06.00 Новости
06.05 Неизвестная планета. "На краю океана"
"Россия"
06.00 "Доброе утро, Россия!"
Местное время
07.45, 08.45 Вести-Бурятия
08.15, 09.05 Вести-Бурятия (на бур. яз.)
Канал "Россия"
09.45 Т/с "Любовь слепа"
Канал БГТРК
10.45 Бамбахай
11.05 "Толи" Монгольские встречи
11.25 Далай-лама и мир вокруг него
Канал "Россия"
11.45 Вести. Дежурная часть
12.00 Вести
Местное время
12.30 Вести-Бурятия

- 12.50 Т/с "Визит к Минотавру"
14.15 "Ваша честь"
15.00 Вести
Местное время
15.10 Вести-Бурятия
Канал "Россия"
15.30 Т/с "След оборотня"
16.30 Т/с "Красная площадь"
17.30 Вести. Дежурная часть
Местное время
17.40 Вести-Бурятия (на бур. яз.)
Канал "Россия"
18.00 Вести
18.10 Т/с "Кулагин и партнеры"
18.45 Т/с "Кармелита"
19.45 Т/с "Исцеление любовью"
20.45 Вести. Подробности
21.00 Вести
Местное время
21.30 Вести-Бурятия
Канал "Россия"
21.50 "Спокойной ночи, малыши!"
22.00 Т/с "Любовь слепа"
23.00 Т/с "Красная площадь"
00.00 "Вести + "
00.20 "Генерал Цвигун. Последний выстрел"
01.15 Вести. Дежурная часть
01.30 Т/с "Три цвета любви"
02.25 Х/ф "Перед дождем"
"НТВ"
07.00 "Сегодня утром"
10.00 Т/с "Параллельно любви"
11.00 "Сегодня"
11.20 "Женский взгляд"
11.55 Т/с "Полный вперед!"
12.55 Т/с "Граф Крестовский"
14.00 "Сегодня"
14.35 Х/ф "Восхождение"
16.35 "Игры разума"
17.00 "Сегодня"
17.20 "Принцип домино"
18.25 Т/с "Особый случай"
Канал БГТРК
19.35 "Твой шанс"
19.45 "Телевизионная приемная"
Канал НТВ
20.00 "Сегодня"
20.40 Т/с "Граф Крестовский"
21.45 Т/с "Полный вперед!"
22.50 "Чрезвычайное происшествие"
23.00 "Сегодня"
23.40 Т/с "Секс в большом городе"
01.00 "Сегодня"
01.15 Т/с "Граф Крестовский"
02.20 "Помнишь, девочка?.."
Концерт Александра Новикова
03.05 Профессия - репортер
03.30 Т/с "Кин Эдди"
05.00 "Сегодня"
05.10 Т/с "Джейк 2.0"
06.05 Т/с "Западное крыло"
"Ариг Ус"
07.30 "Восточный экспресс"
07.50 Абитуриент-2005
08.05 Глобальные новости"
08.15 М/с "Эй, Арнольд!"
08.35 "Восточный экспресс"
09.00 Т/с "Граница. Таежный роман"
10.00 Д/ф "Волки у нашей двери"
11.00 Х/ф "Влюблен по собственному желанию"
13.15 "Вокруг света"
13.40 Т/с "Любовь и тайны Сансет Бич"
14.25 "Зверинные сказки". Лягушки
14.50 Х/ф "Большая перемена"
16.00 Т/с "Толстая девчонка"
17.00 Победоносный голос верующего
17.30 "Большой брат"
18.30 "Абитуриент-2005". "Формула успеха"
18.45 "Восточный экспресс"
19.00 "Необъяснимо, но факт". Реникарнация
20.00 "Будни"
20.30 "Восточный экспресс"
21.00 Т/с "Граница. Таежный роман", закл. серия
22.00 "Дом-2. Жара"
23.00 "Восточный экспресс". Погода
23.25 Х/ф "Кто я?"
01.25 "Большой брат. Ночная жизнь"
"Тивиком"
07.00 "Спорт-центр РБ". "Лоск". Погода
07.30 Т/с "Мятежный дух"
08.30 М/с "Переменка"
08.55 М/с "Геркулес"
09.25 Т/с "Динотопия-2"
10.30 "Городской патруль". Погода
10.50 Т/с "Дружная семейка"
11.50 Т/с "Нина"
13.00 "Самые загадочные места Земли"
13.30 "24". Погода. "Лоск"
14.00 "Час суда"
15.00 Т/с "Бандитский Петербург"
16.15 М/с "Переменка"
16.40 М/с "Геркулес"
17.00 Т/с "Мятежный дух"
18.00 "Час суда"
19.00 "Час суда"
20.00 М/с "Симпсоны"
20.30 "24". Погода. "Лоск"
21.00 "Календарь работ от Кушнарёва"
21.20 "Радар-спорт"
22.05 Т/с "Нина". Погода. "Лоск"
23.15 Т/с "Бандитский Петербург"
00.30 "24". Погода. Городской патруль
01.15 Х/ф "Круглосуточные тузовщики"
"СТС - БАЙКАЛ"
07.00 Д/ф "День Земли"
07.50 М/с "Смешарики"
08.00 М/с "Веселые мелодии"
08.30 Т/с "Моя прекрасная няня"
09.00 Х/ф "Миф об идеальном мужчине"
10.00 Истории в деталях
10.30 Т/с "Дорогая Маша Березина"
11.30 Х/ф "Я люблю неприятности"
14.00 Т/с "Школа "Черная дыра"
14.30 Программа м/ф
15.00 М/с "Деннис-непоседа"
15.35 М/с "Новые фильмы о Скуби Ду"
16.00 М/с "Люди в черном"
16.30 М/с "Приключения Джеки Чана"
17.00 Т/с "Зена - королева воинов"
18.00 Т/с "Зачарованные"
19.00 Т/с "Комиссар Рекс"
19.55 Т/с "Моя прекрасная няня"
20.30 Истории в деталях
21.00 Х/ф "Миф об идеальном мужчине"
22.00 Х/ф "Легионер"
00.10 Скрытая камера
00.30 Истории в деталях
01.00 Т/с "Моя прекрасная няня"
ДТВ
10.00 Любимые мультфильмы
10.55 "Неслучайная музыка"
11.00 "На бульваре..."
11.30 "Самое смешное видео"
12.00 "Телемагазин"
12.30 Х/ф "Переправа Кассандры"
15.10 "Московские огни"
15.15 "Мой толстый противный жених"
15.45 Т/с "Строго на юг"
16.45 Т/с "Крутой Уокер"
17.50 Любимые мультфильмы
18.45 "Звездная семейка"
19.15 "Мой толстый противный жених"
19.45 Х/ф "Тело"
21.50 "Неслучайная музыка"
22.00 "Самое смешное видео"
22.30 Т/с "Женаты и с детьми..."
22.55 Т/с "По имени Барон"
00.00 Т/с "Полицейские хроники"
00.35 "Агентство криминальных новостей"
01.00 Х/ф "Бешеная"
03.10 "Шеф рекомендует"
03.15 "Агентство криминальных новостей"

АКТИВ И К
Ул.Тулаева,63 оф.8.
Тел.: 41-29-87, 64-44-83.
Коктейли ведущих производителей
Требуется торговый представитель с личным автомобилем, опыт работы, з/плата от 15 и выше, соцпакет + %
Тел.: 44-29-87 64-44-53 41-25-48

№24(429)

Дүжэрнэ

№72(21158)

Пятница, 1

Первый канал

07.00 "Доброе утро"
10.00 Новости
10.05 Т/с "Время жестоких"
11.10 Т/с "Виола Тараканова. В мире преступных страстей"
12.30 Дисней-клуб: "Ведьма"
13.00 Новости
13.05 Х/ф "Тетя Маруся"
15.40 "Ералаш"
16.00 Новости
16.20 "Угадай мелодию"
16.40 Т/с "Сыщики"
17.50 Т/с "Хозяйка судьбы"
19.00 Новости
19.30 "Пять вечеров"
20.50 "Поле чудес"
22.00 Время
22.25 Т/с "Время жестоких", закл. серия
23.30 Х/ф "Из ада"
01.40 Х/ф "Флетч жив"
03.30 Х/ф "Где угодно, только не здесь"
05.30 Т/с "Относительность"
06.20 "Подводный мир"

"Россия"

06.00 "Доброе утро, Россия!"
Местное время
07.45, 08.45 Вести-Бурятия
08.15, 09.05 Вести-Бурятия (на бур. яз.)
Канал "Россия"
09.45 Т/с "Любовь слепа"
10.45 "Мой серебряный шар. Людмила Марченко"
11.45 Вести. Дежурная часть
12.00 Вести
Местное время
12.30 Вести-Бурятия
Канал "Россия"
12.50 Т/с "Визит к Минотавру"

14.20 "Ха". Маленькие комедии
14.45 Вести. Дежурная часть
15.00 Вести
Местное время
15.10 Вести-Бурятия
Канал "Россия"
15.30 Т/с "След оборотня"
16.30 Т/с "Красная площадь"
17.30 Вести. Дежурная часть
Местное время
17.40 Вести-Бурятия (на бур. яз.)

Канал "Россия"
18.00 Вести
18.10 Т/с "Кулагин и партнеры"
18.45 Т/с "Кармелита"
19.45 Т/с "Исцеление любовью"
20.45 Вести. Дежурная часть
21.00 Вести
Местное время
21.30 Вести-Бурятия
Канал "Россия"
21.50 "Спокойной ночи, малыши!"
22.00 "Веселые каникулы" "Аншлага"
00.25 Х/ф "Двойной капкан"
03.10 Х/ф "Фаринелли-кастрат"

НТВ

07.00 "Сегодня утром"
10.00 Т/с "Параллельно любви"
11.00 "Сегодня"
11.20 "Военное дело"
11.55 Т/с "Полный вперед!"
12.55 Т/с "Граф Крестовский"
14.00 "Сегодня"
14.35 Х/ф "Кубанские казаки"
16.35 "Игры разума"
17.00 "Сегодня"
17.20 "Принцип домино"
18.25 "Стресс"
Канал БГТРК
19.35 Школа современного танца "Крылышки"
Канал НТВ
20.00 "Сегодня"

20.40 Х/ф "Уличный боец"
22.50 "Чрезвычайное происшествие"
23.00 "Сегодня"
23.45 "Совершенно секретно"
00.40 Х/ф "Филадельфия"
03.10 Теннис. Уимблдонский турнир. Полуфинал. Женщины
04.25 "Кома. Это правда"
05.00 "Сегодня"

Ариг Ус

07.30 "Восточный экспресс"
07.50 "Абитуриент-2005"
08.05 Глобальные новости
08.15 М/с "Эй, Арнольд!"
08.35 "Восточный экспресс"
09.00 Т/с "Граница. Таежный роман", закл. серия
10.00 Х/ф "Кто я?"
12.55 М/ф "Метеор на ринге"
13.15 Русский экстрим
13.40 Т/с "Любовь и тайны Сансет Бич"
14.25 М/с "Звериные сказки". Пауки
15.00 "Школа ремонта"
16.00 Т/с "Толстая девочка"
17.00 Победоносный голос верующего
17.30 "Большой брат"
18.30 "Абитуриент-2005". "Формула успеха"
18.45 "Восточный экспресс"
19.00 "Школа ремонта". "С песней по жизни"
19.50 Док. детектив "Страх над столицей"
20.30 "Восточный экспресс"
21.00 "Шутка за шуткой"
21.30 "Большие родители: маршал Чуйков"
22.00 "Дом-2. Жара"
23.00 "Восточный экспресс"
23.30 Х/ф "Студенческий угар"
01.10 "Большой брат. Ночная жизнь"
01.45 "Что? Где? Когда?"

Тивиком

07.00 "Городской патруль". Погода. "Лоск"
07.20 "Радар-спорт"
08.30 М/с "Переменка"
09.30 Т/с "Динотопия-2"
10.30 "Городской патруль"
10.50 Т/с "Дружная семейка"
11.50 Т/с "Нина"
13.00 "Самые загадочные места Земли"
13.30 "Календарь работ от Кушнарева". "Лоск"
14.00 "Час суда"
15.00 Т/с "Бандитский Петербург"
16.15 М/с "Переменка"
16.40 М/с "Геркулес"
17.00 Т/с "Мятежный дух"
18.00 "Час суда". Погода
19.00 "Час суда"
20.00 М/с "Симпсоны"
20.30 "24". "Лоск". Погода
21.00 Х/ф "Псы-воины". Погода. "Лоск"
23.20 Проект "Отражение"
00.30 Х/ф "Меч принцессы"

СТС - "БАЙКАЛ"

07.00 Х/ф "16-й отдел"
07.50 М/с "Смешарики"
08.00 М/с "Веселые мелодии"
08.30 Т/с "Моя прекрасная няня"
09.00 Х/ф "Миф об идеальном мужчине"
10.00 Истории в деталях
10.30 Т/с "Дорогая Маша Березина"
11.30 Х/ф "Легионер"
13.35 Скрытая камера
14.00 Т/с "Школа "Черная дыра"
14.30 Программа м/ф
15.00 М/с "Деннис-непоседа"
15.35 М/с "Новые фильмы о Скуби Ду"
16.00 М/с "Люди в черном"
16.30 М/с "Приключения Джеки Чана"

17.00 Т/с "Зена - королева воинов"
18.00 Т/с "Зачарованные"
19.00 Т/с "Комиссар Рекс"
19.55 Т/с "Моя прекрасная няня"
20.30 Истории в деталях
21.00 Х/ф "Миф об идеальном мужчине"
22.00 Х/ф "Враг государства"
00.55 Истории в деталях
01.25 Т/с "Моя прекрасная няня"
02.00 Х/ф "Огонь в небе"

ДТВ

10.00 Любимые мультфильмы
10.55 "Неслучайная музыка"
11.00 "На бульваре..."
11.30 "Самое смешное видео"
12.00 "Телемагазин"
12.35 "Агентство криминальных новостей"
12.55 Х/ф "Бешенная"
15.00 "Неслучайная музыка"
15.15 "Мой толстый противный жених"
15.45 "Шоу рекордов Гиннеса"
16.45 Т/с "Крутой Уокер"
17.50 Любимые мультфильмы
18.45 "Звездная семейка"
19.15 "Мой толстый противный жених"
19.45 Х/ф "Прохиндиада-2"
21.55 "Неслучайная музыка"
22.00 "Самое смешное видео"
22.25 Т/с "Женаты и с детьми..."
22.55 Д/ф "Хирурги поневоле"
00.00 Т/с "Полицейские хроника"
00.35 "Агентство криминальных новостей"
01.00 Х/ф "Плачущий убийца"
03.15 "Агентство криминальных новостей"
03.35 "Самая желанная"
04.50 "Неслучайная музыка"
04.55 Х/ф "Город террора"
06.55 "Шоу Джерри Спрингера"

ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ • 21-62-62 • ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ

ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ •

Суббота, 2

Первый канал

07.00 Новости
07.10 Х/ф "Беккассин"
08.00 Х/ф "Дополнительный прибывает на второй путь", 1 с.
09.20 Играй, гармонь любимая!
10.00 Слово пастыря
10.10 Здоровье
11.00 Новости
11.10 "Три окна"
11.40 "Клара Лучко. Последнее интервью"
12.30 Д/ф "Лечение животными"
13.00 Новости
13.10 История с географией
14.10 М/с "Кряк-бригада"
14.40 Умницы и умники
15.20 "Пестрая лента"
16.20 "Слабое звено"
17.10 Х/ф "Бэйб"
18.50 Классика Уолта Диснея
19.00 Новости
19.20 Х/ф "По данным уголовного розыска..."
20.50 "Кто хочет стать миллионером?"
22.00 Время
22.20 Большая премьера
23.50 Х/ф "Унесенные"
01.30 Х/ф "Страх.com"
03.20 Х/ф "Вечеринка"
05.10 Т/с "Относительность"
06.00 Д/ф "Золото Александра Македонского"

"Россия"

07.00 "Доброе утро, Россия!"
08.40 "Золотой ключ"
09.00 Вести
Местное время
09.10 Вести-Бурятия (на бур. яз.)
Канал "Россия"
09.20 "Русское лото"
09.55 "Утренняя почта"
10.25 "Лебединая песня Евгения Мартынова"

11.10 "Смехопанорама"
12.00 Вести
Местное время
12.10 Вести-Бурятия
Канал "Россия"
12.20 "В поисках приключений"
13.20 "Комната смеха"
14.15 "Клуб сенаторов"
15.00 Вести
15.20 Х/ф "Ларец Марии Медиччи"

Канал БГТРК
17.00 Гид-путеводитель
17.05 Курьер
17.10 Мы и налоги
17.20 Гуламта. Ердынские игры
17.35 "Тамир". Турнир на призы Пашинского
17.45 Телевизионная приемная "Буряад орон"
18.25 "Год за годом". К дню рождения Улан-Удэ
18.40 Примите поздравления

Канал "Россия"
19.00 "Смеяться разрешается"
21.00 Вести
21.25 "Честный детектив"
21.55 "Веселые каникулы" "Аншлага"
00.45 Х/ф "Загнанный"
02.40 Х/ф "Человек тьмы"

НТВ

07.00 М/ф "Веселая карусель"
07.15 Х/ф "Чокнутый профессор"
09.00 "Сегодня"
09.15 Т/с "Полицейский Кэтгс и его собака"
09.50 "Без рецепта"
10.25 "Дикий мир"
11.00 "Сегодня"
11.20 "Растительная жизнь"
11.55 "Кулинарный поединок"
12.55 "Квартирный вопрос"
14.00 "Сегодня"
Канал БГТРК
14.20 "Человек"
14.40 Оркестр народных инструментов ВСГАКИ
Канал НТВ
14.55 Х/ф "Жан де Флоретт"
17.00 "Сегодня"

17.20 "Женский взгляд"
17.55 "Своя игра"
18.55 "Лжец"
20.00 "Сегодня"
20.30 Профессия - репортер.
21.00 Х/ф "Очарованные луной"
23.05 Х/ф "Полицейская академия"
01.00 Чемпионат России по футболу. ЦСКА - "Динамо"
03.05 "Мировой бокс. Ночь нокауты"
03.45 Теннис. Уимблдонский турнир. Полуфинал. Мужчины
05.00 "Сегодня"
05.20 Х/ф "Ведьма из Блэр. Курсовая с того света"
06.55 "Футболистика"

Ариг Ус

07.35 "Восточный экспресс"
08.00 Удивительные миры
08.50 М/с "Жестокие войны"
09.20 Т/с "Коалы не виноваты"
09.40 "Восточный экспресс"
10.05 "Абитуриент-2005"
10.15 "Утренняя звезда"
11.00 Х/ф "Студенческий угар"
13.05 М/ф "Нехочуха"
13.30 М/с "Маззи"
13.40 М/с "Сейлормун"
14.25 М/с "Маззи"
14.30 "Две блондинки против грязи"
15.00 "Жизнь, полная радости"
15.30 "Звериные сказки". Куры
16.00 "Эх, Семеновна!"
16.35 Теория вероятности
17.00 "Дом-2. Жара"
18.00 "Саша плюс Маша"
18.30 М/ф
18.45 "Абитуриент-2005". "Формула успеха"
19.00 Лучшие игры КВН. 1997
21.00 "Большой брат". Погода
22.00 "На ночь глядя"
23.00 "Комеди-клуб". Погода
00.00 "Секс с Анфисой Чеховой"
00.30 Х/ф "Перемена сезонов"

Тивиком

08.00 "Городской патруль"
08.10 "Календарь работ от Кушнарева"
08.30 "Дикая планета"
09.30 М/с "Приключения Конана-варвара"
10.30 "Кинематограф"
10.45 М/с "Футурама"
11.45 "Очевидец"
12.45 Т/с "Граф Монте-Кристо"
13.50 "Криминальное чтиво"
14.30 "24". Погода. "Лоск"
14.50 Х/ф "Два плюс три". Погода. "Лоск"
17.00 "Сейчас". Погода
17.35 Х/ф "Псы-воины"
20.00 "Неделя". Погода
21.00 Х/ф "Пришелец из будущего". "Лоск"
23.30 "Дорогая передача"
00.00 Д/ф "Эта странная планета"
01.00 "Плейбой" представляет...

СТС - "БАЙКАЛ"

07.00 Х/ф "Второе "Я"
08.35 М/с "Ну, погоди!"
08.50 М/с "Табалуга"
09.20 М/с "Смешарики"
09.30 М/с "На диком Западе"
10.00 "Полундра"
10.30 М/с "Том и Джерри. Комедийное шоу"
10.45 Х/ф "Бренда Старр"

12.45 "Хорошие шутки"
15.00 Спасите, ремонт!
16.00 Д/ф "День "Д", 1 с.
17.00 Истории в деталях
17.30 Т/с "Улицы разбитых фонарей"
18.30 Прогноз погоды
18.35 Х/ф "Враг государства"
21.25 Т/с "Моя прекрасная няня"
21.55 Прогноз погоды
22.00 Х/ф "Законы привлекательности"
00.00 Х/ф "Ангар 18"
02.05 Х/ф "Трудный путь в Александрию"

ДТВ

10.30 Т/с "Напряги извилины"
11.00 "Свет и тень"
11.15 "Как не болеть. Доктор Богданов"
11.20 Любимые мультфильмы
13.25 Х/ф "Судья Дреда"
15.30 "Звездная семейка"
16.30 Т/с "Ниро Вульф"
17.25 "Арсенал"
17.50 Т/с "По имени Барон"
20.00 Т/с "Рожденный воров"
21.00 "Шоу рекордов Гиннеса"
22.00 Х/ф "Год Собаки"
01.00 Т/с "C.S.I.: место преступления"
03.00 "Сексуальные соседи"
04.35 "Мировая реклама"
04.05 Х/ф "Судьба"

Advertisement for KAMSTROM building materials, listing products like cement, tiles, and insulation, along with contact information.

№72(21158)

Дүжэрнэ

№24(429)

Воскресенье, 3

Первый канал

- 07.00 Новости
07.10 Х/ф "Бекассин"
07.50 Х/ф "Дополнительный прибывает на второй путь", 2 с.
09.10 Армейский магазин
09.40 М/с "С добрым утром, Микки!"
10.10 "В мире животных"
11.00 Новости
11.10 "Непутевые заметки"
11.30 Пока все дома
12.10 Дог-шоу
13.00 Новости
13.10 Живой мир. "Машина времени"
14.10 М/с "Дональд Дак представляет"
14.40 "КВН-2005"
17.00 Х/ф "Девушка без адреса"
18.40 "Ералаш"
19.00 Времена
20.00 Х/ф "Женская логика"
22.00 Время
22.45 Х/ф "Армагеддон"
01.30 Бокс. Роман Кармазин - Кейт Холмс
02.30 Суперчеловек. "На краю Вселенной"
03.30 Т/с "Секретные материалы" ("X-files")
04.20 Х/ф "За 10 минут до полупочи"

Россия

- 07.00 "Доброе утро, Россия!"
09.00 Вести
Местное время
09.10 Вести-Бурятия (на бур. яз.)
Канал "Россия"
09.20 Студия "Здоровье"

- 09.50 "ТВ Бинго-шоу"
10.05 Х/ф "Пуаро Агаты Кристи. Убийство на поле для гольфа"
12.00 Вести
Местное время
12.10 Вести-Бурятия
Канал "Россия"
12.20 "Городок"
12.55 Т/с "Приключения мага"
14.00 "Ха". Маленькие комедии
14.15 "Парламентский час"
15.00 Вести
15.20 "Фитиль №48"
16.05 Х/ф "Испытание верностью"
19.10 "Наши песни"
21.00 "Вести недели"
22.00 "Специальный корреспондент"
22.25 Х/ф "Свадьба лучшего друга"
00.30 Х/ф "Пик Данте"
02.40 Чемпионат мира по автогонкам в классе "Формула-1". Гран-при Франции"

НТВ

- 07.30 Х/ф "Парень из нашего города"
09.00 "Сегодня"
09.15 Т/с "Полицейский Кэттс и его собака"
09.40 "Их нравы"
10.25 "Едим дома"
11.00 "Сегодня"
11.20 "Чрезвычайное происшествие. Обзор за неделю"
11.50 "Тер деаг"
12.25 Х/ф "Дачная поездка сержанта Цыбули"
14.00 "Сегодня"
Канал БТРК
14.20 "ОтГИНись"
14.45 Мунхэ зула
Канал НТВ
14.55 Х/ф "Конан-разрушитель"

- 17.00 "Сегодня"
17.20 "Тайны разведки"
17.55 "Своя игра"
18.55 "Ажец"
20.00 "Сегодня"
20.40 "Чистосердечное признание"
21.15 Х/ф "Быстрый и мертвый"
23.30 Х/ф "Танго над пропастью"
02.10 Теннис. Уимблдонский турнир. Финал. Женщины
03.20 Х/ф "Гангстеры"
05.00 "Сегодня"
05.15 Х/ф "Проект Александры"

Ариг Ус

- 08.00 "Удивительные миры". Пакистан
08.50 М/с "Жестокие войны"
09.15 Т/с "Коалы не виноваты"
09.40 "Абитуриент-2005". "Формула успеха"
10.00 "С утра пораньше"
11.00 Х/ф "Жили три холостяка". Погода
13.10 "Кумиры. Раиса Рязанова"
13.40 Маски-шоу
14.00 "Верю - не верю"
14.30 "Благая весть"
15.00 М/ф "Лед и пламя"
17.00 "Дом-2. Жара". Погода
18.00 "Саша плюс Маша"
18.30 "Две блондинки против грязи"
19.00 "Школа ремонта"
20.00 "Абитуриент-2005". "Формула успеха"
20.15 Док. детектив. "Партийный общак"
21.00 "Большой брат". Погода
22.00 Х/ф "Могилы Розанны". Погода
00.00 "Комеди-клуб"

Тивиком

- 01.00 "Секс" с Анфисой Чеховой"
01.30 Х/ф "Футбол"
08.00 "Сейчас"
08.20 "Городской патруль". Погода
08.30 "Дикая планета"
09.20 М/с "Приключения Конана-варвара"
10.15 М/с "Уолтер Мелон". Погода
10.40 М/с "Симпсоны"
12.10 "Сейчас". Погода
12.45 "Неделя"
13.50 "Военная тайна"
14.30 "24". Погода. "Лоск"
14.45 "Честная игра"
15.00 Х/ф "Три плюс два". Погода
16.55 "Очевидец"
18.00 "Школьное ТВ"
18.30 "Неформат"
19.00 "Домашний зоопарк"
19.20 "На колесах". Погода
19.40 "Стильная жизнь"
20.00 "Сейчас"
20.20 Городской патруль
20.30 "24". Погода. "Лоск"
21.00 Х/ф "Большие надежды". Погода. "Лоск"
23.25 Д/ф "Рейнкарнация"
00.25 Х/ф "Тьма"

СТС - БАЙКАЛ

- 06.55 Прогноз погоды
07.00 Х/ф "Исправительный срок"
08.50 М/с "Табалуга"
09.15 Прогноз погоды
09.20 М/с "Смешарики"
09.30 М/с "На диких Западе"
10.00 М/с "Шоу Тома и Джерри"

- 10.25 Прогноз погоды
10.30 Х/ф "Законы привлскательности"
12.25 Т/с "Моя прекрасная няня"
12.55 Прогноз погоды
13.00 "Жизнь прекрасна"
15.00 Снимите это немедленно
16.00 Кино в деталях
17.00 Истории в деталях. Специальный выпуск
17.30 М/с "Том и Джерри. Комедийное шоу"
17.40 Т/с "Моя прекрасная няня"
18.15 Т/с "Формула"
22.00 Х/ф "Мужчина моей мечты"
00.20 Х/ф "Охота за "Красным Октябрем"

ДТВ

- 10.30 Т/с "Напряги извилины"
11.15 "Серебряный ручей"
11.25 "По копеечке, по кирпичику"
11.30 Любимые мультфильмы
13.20 Х/ф "Глачуший убийца"
15.30 "Мой толстый, противный жених"
16.30 Т/с "Ниро Вульф"
17.25 "Карданный вал"
17.50 Т/с "По имени Барон"
20.00 Т/с "Рожденный воров"
21.00 "Шоу рекордов Гиннесса"
22.00 Х/ф "Трое в лодке, не считая собаки"
01.00 Т/с "C.S.I.: место преступления"
03.00 "Дикарки"
04.15 Т/с "Рожденный воров"

Продаю или меняю на лес, кругляк, самовывозом ВАЗ 2121 "Нива".
Тел.: 89085912399.
Продаю дом пос. Кырен. Недорого.
Тел.: 23-33-02, 60-17-17.

Агуу Илалтын 60 жэлэй ой

Агуу Илалтын 60 жэлэй хайндэрэй яажа тэмдэглэгдэн тухай материалнууд редакцида орохоор. Тэрэ гэнэнхэ хэды сагай үнгэрөөшье хаань, энэ нангин ушар тухай толилолгоёо үргэлжэлүүлхээрбди.

ДООДО-ИВАЛГЫНХИД ХҮНДЭЛЭН ДУРСАБА

Алтан шаргал үнгэтэй гантиг шулуунай дүрбэлжэн хабтагайнуудаар шэнэлжэ шэмэглэгдэн хүшөөгэй дорохоно нарийхан түмэр соргоор байгааалин хии бодос гоожон гараад, дүлэтэн носожи байхадаа, ёһотойл ямаршье хүнэй досоо янза бүрийн бодолнууд түрэхэ гээшээ. Агууехэ Илалтын 60 жэлэй ойн хайндэртэ зориулжа, хүдөөгэй засаг захиргаанай, ахамад үетэнэй зүблэлэй, хургуулин багшанар, үхибүүдэй болон нютагай олон, олон хүнүүдэй досоо энэ Нангин хүшөөгэй дэргэдэ сэдхэлэй мүнхэ дурасхаалай дуналнууд шэнгил. Энэ гэрэлтэ үдэрэй туяагай жэлээ жэлдэ холодожи байгаашье хаань, орон нютагнай хэлэшгүй ехэ хүсэ шадалаар, арад зоной бүтэжэ байдаг ажал хэрэгүүдээр тодоһоо тодоор, үнэнһөө үнэнһөө баталагдаха жэшээнүүдээр баян юм даа. Табан хушуу тигимтэй, дүрбэн талаараа оршон тойроноо гэрэлтүүлжэ байһан Доодо-Ивалга нютагай Мүнхын галтай Хүшөөгэй дэргэдэ дайнай болон ажалал ахмад наһатайшуул, олонийтэ, залуу зои сугларжа, Агууехэ Илалтын 60 жэлэй ойн баярай хайндэртэ хабаадаба. Дүлэтэ дайнай үеын хүгжэм эдэлжэ, Соёлой ордоной уран найханай ударидагша Оюуна Чимитовна Ленхобоевагай хүтэлбэри доро Илалтын баярай ёһолол эхилээ. Нютагай захиргаанай дарга Тогочиев Василий Бимбаевич баярай хурал нээжэ, халуун амаршалга хойморой хүндэтэй-шүүлдэ хүргэбэ. Доодо-Ивалгын захиргаанай нютаг дэ-бисхэрһээ дайнай гал дарахаая мордоһон 125 хүбүүдэй 54-ниинь дайсанай зэрлиг һомондо сохигдожи унаһан юм. Илалтын жарадахы жэлье утгахада, уйдхартайшье байна гэхэдээ, юугээршье сэгнэжэ болохогүй омогорхол арад зоной нангин сэдхэлдэ биил даа. Гэртээ бусажа ерэнэн хуби заяатай сэрэгшэднай энэ үнгэрһэн хатуу сагай ажал хүдэлмэриие бүтээлсэжэ, хүн түрэлтэнэй жаргалые эдлэ эдлэхээр лэ бурхандаа мордожол байна даа. Алтан дэлхэйншээ зүлгэ ногоо гэхшэжэ ябаһан нютаг голой баатар хүбүүдэй нэгэн, Митаб Гомбоевич Дымбринов одоо ори гансаараа үлөөд байна. Энэ хүндэтэй

ахатамнай гараһаа үзүүртэ галтай бамбар абаад, хүн зоной сэдхэлэй тэмдэг болоһон хүшөөгэй Мүнхэ гал аһааха хуби заяатай байһанаараа дайнай түүхын үшөө нэгэ хуудаһа ирабал даа. Сугларгаһадай алыга ташалган тала дайдаараа сууряаташаба. Баярай хуралда оролсожо байһан дайнай болон ажалал ахмад үетэн Хүшөөгэй табсан дээрэ хэлхэстэй сэсэг табиба. Ямбалжа хэнэн хүшөө руу шэг-лээрэн ябаган замаар сэсэг барихан хүнүүдэй дунда Агууехэ дайнай сэрэгшэдэй түрэл түрэгсэд, үри хүүгэд, аша гушанар, засаг захиргаанай болон албан газарнуудай хубаряа түлөөлэгшэд олоороо ябана һэн. Ага нютагһаа гарбалтай, ажал хүдэлмэри, ажабайдалаараа Ивалгада нютагжаһан дайнай ветеран Шираб Цыренович Бальжинимаев олоной дунда һанал сэдх-хэлээрээ хубаасалдажа, наһатайшуулые хургаал заабариин, үрээлэй удхатай үгшүүдые хэлээ. Тосхоной ахмадуудай зүблэлэй дар-га, багшын ажалал габьяа солотой Бальжинимаева Людмила Жигжитовна баярай үгшүүдые шүлэглэн хэлэжэ, суг-ларгаһадые баярлуулба: Баатар сэрэгшэдэй нэрье Батаар мүнхэлхэ үдэр бэлэй. Дүрбэн жэлдэ дэмырһэн Дайе дарһан үдэр бэлэй. Жэгтэй ехэ баатаршалгын Жэшээ болоһон үдэр бэлэй. Үмхи муухай фашизмын Үхэлһын болоһон үдэр бэлэй... Доодо-Ивалгын болон Суужын дунда хургуулин түлөөлэгшэд Чимитова Тамара Баировна Запанова Ольга Жамсарановна хоёр дайнай ветеранууд тухай хөөрөбэ. Сэрэгэй түлөөлэгшэ Пурбо Проконье-вич Паданов, аймагай захиргаанай талаһаа ахмад врач Дугар Санжиевич Балданов, совхоз-техникумэй дарга Николай Цырен-доржиевич Ринчинов болон бусад дурасхаалай үгшүүдые хэлэбэ. Илалтын хайндэрөөр хэблэгдэн номой автор, Доодо-Ивалгада тоонтотой, биологиин эрдэмэй доктор, Буряадай ехэ хургуулин профессор Бимба-Цырен Батомункуевич Намзалов тухай онсолон хэлэмээр. Дурасхаалта бэшэг болохо улаан хабтаһатай ном хэблүүлээд, тэрээн соогоо

нютагай 46 сэрэгшэд тухай тобшо намтар бэшэгдэн зохёолоо нютагай-хидтаа бэлэглэн бариба. «Коминтерн» хамтаралай дарга байһан Пурбо Нимаевич Лубсановые энэ үдэр дурдажа байһаниинь баярламаар бэлэй. Тэрэнэ юуб гэхэдэ, П.Н.Лубсановай хубийн үүсхэлээр тосхоной үзэмжэ найхан газар - соёлой байшан баригдаа. Одоо 41 жэлэй һүүлээр нютагай залуушуул, урагшаа ханаатай, зондоо хүндэтэй Александр Николаевич Пурбуев, Вячеслав Бавасанович Гармажапов гэгшэд мүнхэ дурасхаалай үдэд болохо хүшөөгөө шэнэлэн шэмэглэхэ түсэб зохёожо, олоной ханаанда найшаагдаһан ехэ гоё бэлэг бариба гээшэ. Вячеслав, Жаргал Гармажаповууд, Цыретаров Ю.Н., Копогоров С.Б., Пурбуев Ж.П. гэгшэд болон бусадшые олон тооной нютагаархид найн дураараа, эдэбхитэйгээр энэ хүшөөгэй ажалда элхэргэнээр хандажа, янза бүрийн туһаламжа үзүүлэн габьяатай. Тусхайлбал, Б.В.Ринчинов - Буряадай үүлтэртэ мал үүсхэдэг ажахын дарга, Ц.Б.Батуев - Арадай Хуралай депутат, М.Г.Дымбринов - дайнай ветеран, В.Г.Дондуков - шубуунай фабрикийн дарга, М.Д.Очилов - совхоз-техникумэй багша, Михаил Доржиевич Очиловай хүшөө бүтээлгэдэ габьяа ехэ. Арад зоной дээдын хүндэ баярта хүр-тэгшэд гээбэ, аймагай депутат Людмила Бадмацериновна Данзанова, нютагай захиргаанай хариусалгата мэргэжэлтэн Римма Баировна Бальчинова шударгы бодолтой, нютагаархидтаа аргагүй туһатайшуул юм. Доодо-Ивалга болон Суужын арбан жэлэй хургуулин үхибүүд түүхэтэ Илалтын баярта зориулан тусхай программаар концерт бэлдэжэ, бүхы манай гүрэн түрын алишье буланда болоһон «Илалта шэрээгшэд» гэнэн бодото байдалые харуулан жүжгэолондо үзүүлээд, дуу хатар, шүлэг болон янза бүрийн арга шадалаа зангидаһан, ханаандаа хадумаар юумэ үзүүлэн байна. Концертын үргэлжэлдэ «Гуламта» хэмээх нютагай ансамблин ээлжээтэ программаа үзүүлхээ тайзан дээрэ гаража ерэхэдэ, харагшад ехэл баяртайгаар

хүлээжэ абаа һэн. Арадай баатаршалга, дайнай үеын хүн зоной байдал, уг удамаа харуулан дуу, хатар үзэхэдэ гоё даа. Бэлиг талаангаа эндэ гэршэлһэн ан-самблинхид бүгдөөрөө аргагүй ехэ дүй дүршэлтэй ахмад наһатайшуул. «Гу-ламтын» ударидагша Уржимаа Содномовна Цыдыповагай хэлэхээр, ансамблин гол зорилгон гээбэ: хүн зоние, илангаа залуушуулые, зоригжуулха, сүхэрдэн байдалһаа гаргаха, туһалха, урданай ёһо заншалые бодото байдалһаа хэрэглэжэ байхые зааха гэнэн шэглэлнүүдтэй юм гэжэ хөөрөбэ. Доодо-Ивалгын орон нютагай болон хургуулин захиргаанууд, ахмад наһатайшуулай зүблэл гэнэн гурбан түб хоорондоо һанал нэгэтэй, түсбэлһэн ажалаа зоригтойгоор бэлүүддэг юм. Энээн тухай дурдабал, Илалтын 60 жэлэй ойн бэлэдхэлэй үедэ онсо шэнжэтэй хоёр хэлһгнээ бүридһэн «Дурасхаалай ном», эрдэм шэнжэлгын «Буряадуудай тосхон ба Эсэгэ ороной дайн» гэнэн хүдэлмэри, «Илалтын 60 жэлэй» ойн медалар 95 ахмадуудые шагланан ушар хургуулин олон шатын классуудта «Дайнай уянга», «Баатар хотонууд», «Миний үбгэн аба - баатар сэрэгшэн» гэхэ мэтын олон түрэлэй ажал зохёогдохо хэгдэн болон. Үдэжэ ябаа үри хүүгэдэй ухаан зориг бада-руулахда зориулагдаһан элидхэлүүдые Мирраида Павловна Пышняк, Людмила Жигжитовна Бальжинимаева гэгшэд хэнэн байна. 1941 оной Москва хотын Илалтын жагсаалда оролсоһон Цыбенцов Гарма Арьяевичай басаган, Буряадай габьяата багша, хүмүүжүүлэгшэ Доржиева Мария Гармаевна гэр бүлөөрөө хургуулин му-зейдэ абынгаа дайшалхы зам тухай аргагүй дэлгэрэнгы бодото материалнуудые эр-жэ бэлэглээд, бусад хүнүүдтэ ехэ найхан жэшээ харуулба гээшэ. Хургуулин үхибүүдэй ябуулаг шэн-жэлгын хүдэлмэрийн ашаар хураггүй үгы болоһон хэдэн сэрэгшэдэй нэрэ соло тодорхойлогдобо. Гэхэлээ гадна наһатай-шуулай үдэртэ зориулан, Германин Дрезден хотодо дайшалхы замаа дүүргэлһэн нютагай ветеран Ганжуур Алдарович Дондовой дурасхаалда шатарай шанга тулалдаан бэлэдхэлэй шатадаа оролхой. Хүндэтэ ветерануудтаа зориулан найндэрэй сайлалга боложо, дурасхаалай болон хүндэлэй үгшүүдые хэлэжэ, найн найхание, ута наһа, элүүр энхые бэе бээдэ юрөөлсэжэ байһаниинь ойн баярай үргэлжэлэ болоо һэн. Түгэхэлдэн Илалтын салот эдэлжэ, Доодо-Ивалгые доһолгоо һэн.

Бадмажаб УЛЬЗУТУЕВ.

Агуу Илалтын 60 жэлэй ойдо

Түрэн тоонтыг, түрэл ажахыг хүгжэн халбаралгада ехээн хубитаяа оруулхан хүнүүдэй нэгэн дайнай болон ажалай ветеран Базар Жамсаранович БАЛДАНОВ үндэр наһатай болобошье, Үлзытэ тосхойнгоо, хамтын ажахын хүгжэлтын шатануудай түүхы, тэрэнэй гол хүсэн ажалай түрүүшүүлэй хэдэн үсын намтарнуудыг тодорүүлханаа гадна эндэхи зоной угай бэшэг үргэлжлүүлэн шэнэлдэг, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадаһан сэрэгшэд тухай баримтануудыг согсолон бэшэдэг найхан заншалтай хүн юм. Энэ тэмдэглэл соогоо Хэжэнгын аймагай Үлзытэ тосхойн эгээл эдэбхитэй ажал ябуулагшадай нэгэн үнэр эсэгэ Базар Жамсарановичай гаталхан зам тухай тобшохоноор хөөрэхэ хүсэлтэйб.

тын ажалай ветеран Николай Батомункевич Галданов тэрэ холын сагы дурсан, нигэжэ хэлэбэ:

- Буруугай бэлшээрнээ гаража үзөөгүй 17-той хүбүүн аха нүхэдөөрөө Хягтын бухгалтерай хургуулида ошоо бэлэйб. Базар Жамсаранович Чойжинима Дондокович хоёр-хоо ажабайдалай шюсануудыг найнаар мэдэжэ, бэрхэшээл-нүүдыг дабаха талаар сэг-нэшгүй хургаал абаһан хүнби. Мүн аха нүхэдэйм заабаринууд байдалаа зүбөөр эмхидхэхэ,

Эндэ хонор толгойһоо гадна аргагүй ехэ тэсэбэри, мэдэсэ хэрэгтэй болодог. Үйлэдбэрийн оршо, гарасыг найнаар бүридхэн ябуулаагүй наа, найн үрэ дүн туйлахань бэрхэхэн хэрэг ааб даа. Хэгдэһэн ямар нэгэн ажалай түлөө түлэгдэһэн мүнгэн, мүн тэрэнэй ашяаа харюулгыг уридшалан тооложо тодорхойло, бэшэше ажал тоогүй олон ааб даа. Мэргэжэлээ найн мэдэхэ бухгалтернууд оршо, гарасын тоосоон соо 1 мүнгэнэй алгасаае энэ хаанаһааб гээд дары

БАЙДАЛАЙ ШЭНЖЫЕ БАХИМ БАРЯАД...

БАЗАР 1922 оной фев-ралийн 18-да Хориин аймагай Дунда-Худанай со-моной Советэй Улаан-Бур-гаастай тосхондо малша айлай бүлэдэ түрэн юм. Түрэхын нүбэлгэн Базарай балшар хаһанууд хамтын ажалай эхин

хотодо радиотелеграфистын курс май соо эрхимээр дүүргээд, ахамад команд-ванийн резервын мэдэлэй үхэр буугай 1142-дохи полкын 1-дэхи дивизионной 2-дохи батареядэ радиотелеграфистаар ябуулаг-даба. Базар Балдановай алба

Японтой болоһон дайнда эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадаһан-найнгаа түлөө «Шэн габьяагай түлөө», «Японие илаһанай түлөө» медальнуудаар шагна-даһан, И.В.Сталиной баяс-халангай тэмдэгтэ хүртэһэн алдартай.

Базар Жамсаранович 1946 оной ноябрийн 9-дэ сэрэгэй албанһаа табигдаад, дайшалхы шагналнуудаа ханхинуулаад түрэн шотагаа эрээ хэн. Сэрэгэй албанда хүдэржэһэн Базар Балданов түрэл Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо түрүүшээр элдэб ажалда хүдэл-мэрилбэ. Тэрэ бүри баһаа тоо бодолгодо түргэн мэргэн байһаараа нүхэд соһоо онсо илгардаг байһан. Залуу сэрэгшэ тоо бүридэгшөөр түрүүшээр хүдэлмэрилжэ, даһан хэрэгтээ нягтаар хандадаг, ажахынгаа бухгалтеридэ тушаһан тоосоон соонь алдуу олохо хүн бай-

хүн зонтой харилсан хөөрэдхэ ерээдүймни ажалда сэгнэш-гүй туһатай байһан юм. Тэднэй намда үгэһэн хургаал заа-баринууд миний саашанхи ургалгада сэгнэшгүй туһа, түлхисэ үгэһэн, - гээд эндэ он-солон хэлэхэ хүсэлтэйб.

Тоогой шюсануудыг найнаар мэдэдэг хүнүүд ажабай-далаа зүбөөр зохёон байгуулдаг юм гээд наһаар байдаг. Хоёр наһанай хоорондо төөришэхэ хүнүүд ямар дүнгүүдыг туй-лалтайб даа. Базар Жамса-ранович бухгалтерай хургуули дүүргэһэн саһаа хойшо Кировэй нэрэмжэтэ колхоздоо бусажа, 1961 он болотор эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлмэрилжэ, ажахынгаа эконоимыкы бата-хаһан түрүү хүбүүдэй тоодо ородог юм. 1961 ондо тэрэ шэнээр байгуулагдаһан Чиса-нын совхоздо уригдаад, удаань Хэжэнгын совхоздо бухгал-

олоодхидог юм. Ийм мэргэ-жэлдэ бүхы наһаяа зорюулаһан Базар Жамсаранович наһа-найнгаа амаралтада үни га-раһаншыг наа, дэлгүүрэй ор-шондо ажалаа яагаад эм-хидхэхэ, тоолохо ёһотойб гээд залуу үетэндөө хургаал заа-баринуудыг хэлэхэһээ гадна тосхойнгоо ниитын хүдэл-мэридэ хам оролсон ябадаг юм.

Дайнай, ажалай ветеран Базар Жамсаранович буря-даараа 84 наһатай болоошье наа, ухаан бодоо хонор, за-луугайнгаа эдэбхи үүсхэл адангүй, бүри хүгжөөн ябана гээд онсолхо шухала. Мүнөө үедэ дайнай ветеран Үлзытэ тосхойнгоо, Кировэй нэрэм-жэтэ колхозой, Үлзытын сов-хозой түүхэнүүдыг шэнжлэн бэшэхын хажуугаар эндэхи зоной угай бэшэг үргэлжэ-лүүлдэг найн найхан хэрэг бэелүүлнэ. Базар Жамса-ранович бүри залууһаа үндэр наһатай үбгэд, хүгшэдэй хэлэһэн хонирхолтой ушар-нуудыг сээжэдэ хадагалан абаһанаа бэшэхэһээ гадна аймагай, республикын архивууд соо нуужа, үнгэрһэн үе сагтаяа дахяад золгон, хонирхомо асуудалнуудаар зүрхэ сэдь-хэлээ хүдэлгэһэншыг байжа болоо аалам? Хэн мэдэбэ...

Базар Жамсаранович Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда Үлзытэ тосхонһоо мордохон сэрэгшэн бүхэнэй намтар бэшэжэ, ерээдүйн үетэндэ үлөөхэ дэмбэрэлтэй хэрэг бэелүүлнэ.

Үндэр наһатай болоошье наа, байдалай шэнжыг бахим бариһан Базар Жамса-рановичыг 6 үхибүүдэйнь, 19 аша, зээнэрэйнь, 9 гушанарайнь зүгһөө наяхан үнгэрһэн Агуу Илалтын 60 жэлэй ойн баяраар үшөө дахин үнэн зүрхэнһөө амаршалаад, эддин энэ дэлхэйн эгээл найхание хүсэжэ, үхибүүдэйнгээ, аша, зээнэ-рэйнгээ аятай дулаан дүхэриг соо сэдьхэл дүүрэн нуухадаа, найхан хургаалаа хэлэжэ ябагты гэжэ үресе.

Далай ХУБИТУЕВ.
ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: дайнай, ажалай ветеран Б.Ж.Балданов; Дулма Цыреновна нүхэртээ; үхибүүдэйнгээ аятай дулаан дүхэриг соо.

Гэр бүлын альбомһоо абтаба.

шатада, ангийн тэмсэлэй үенүүдтэ үнгэрһэн бэлэй. Тэрэ арбатайдаа Сагаан-Нуурай дүрбэн классай эхин хургуулида ороод, тэрэнээ амжалтатайгаар дүүргэһэнэй удаа Хэжэнгын долоон жэлэй хургуулийн 5-дахи класста ороһон юм. Гэрһээ холо нурахадань хэр хүндэ байбашье, хамагыг мэдэхэ хүсэлтэй, тоогой шэдитэ хүсыг ойлгохыг орол-додог Базар хүбүүн хамаг бэрхэшээлнүүдээ амжалта-тайгаар дабажа, 1941 оной зун 7-дохи класс эрхимээр дүүр-гэһэн бэлэй. Тэрэ үедэ долоон класс дүүргэһэн хүн ехэ эрдэмтэйдэ тоологдодог байгаа. Базар Балдановай хүдөө ажахын мэргэжэл шудалха түсэбынь аяр долоон жэлээр хойшолуулагдаха баатай болобо. Ушарынь хадаа манай Эхэ орондо фашис Германи дайгаар орожо, совет арад амгалан ажалаа орхижо, нэгэ хүн шэнгээр эбтэйгээр тэмсэдэ бодобо. Илангаяа хүдөө ноу-тагуудта хамаг бүхэтэйшүүлэй фронт мордоходо, колхозой бүхы ажал үбгэд хүгшэдэй, басагад бэрээдүүдэй, мүн үхибүүдэй ээм дээрэ бууба. Базар 1942 оной январин 12 болотор түрэл колхоздоо элдэб ажал хэжэ байгараа, Хэжэнгын военкомадаар сэрэгэй уягата албанда мордоо хэн. Тэрэ Шэтэ

хэжэ байһан полк Монголой Арадай Республикын Чойбалсан хотын хажууда оршодог Тамцаг-Булаг ябуулагдаа хэн.

1945 оной августын 9-һөө сентябрийн 3 болотор үргэл-жэлһэн империалис Японтой болоһон дайнда Забайкальска фронтын сэрэгшэд эрэлхэг зориг харуулжа, нара болохогүй саг соо «дайгаа даража, дагааа нүүлдэһэн» алдартай. Энэ фронтыг Советскэ Союзай суута маршал Родион Яков-левич Малиновский шадамар бэрхээр толгойло, ялас гэмэ амжалта туйлаһан юм.

Сэрэгшэ Базар Балдановай алба хэһэн полк Халуун-Аршаание, Солуниие, Хүхэ-Хотыг сүлөөлхэ байлдаануудта эдэбхитэйгээр хабаадаһанай нүүлээр, Ехэ-Хингаанай шэлэ дабаад, Үбэр-Монголой Мүг-дээн хотыг дайсадай набарһаа аршалан абаралгада хабаа-даһан.

1945 оной сентябрьһаа декабрь болотор тэрэ генерал-майор Богатыревой толгойлдог артиллерийскэ 686-дахи бри-гадын 1142-дохи полкдо алба хэхэдээ, Хүхэ-Хото, Мүгдээн хотонуудыг харуулаха албанда ябаһан юм. Удаань тэрэнэй часть Шэтын областин Хада-Булаг гэжэ станци ябуулагдаа хэн. Базар Жамсаранович

даггүй хэн. Тэрэ үсын ажахын хүтэлбэрилэгшэд ажалдаа наринаар хандадаг Базар Балдановыг бухгалтерай курс-да эльгээхэ шиидхэбэри абаба. 1948 оной октябрь соо Хэ-жэнгын аймагһаа Кировэй нэрэмжэтэ колхозһоо Базар Балданов, Могохонһоо Нико-лай Галданов, Эдэрмэгһээ Шойжинима Дондуков гэгшэд Хягтын нэгэ жэлэй бухгал-тернуудай хургуулида ошоһон бэлэй.

Бурядай АССР-эй физи-ческэ культурын габьяата хүдэлмэрилэгшэ, РСФСР-эй соёлой габьяата хүдэлмэри-лэгшэ, республикын суута шатаршадай нэгэн, журналис-

тераар хүдэлһэн бэлэй. 1975 ондо Базар Жамсаранович гэр бүлтээ түрэл Үлзытэс зөөжэ ерээд, наһанайнгаа амаралтада гаратараа отделение даагшаар аша үрэ ехэтэйгээр хүдэлөө.

Базар Жамсаранович Дулма Цыреновна нүхэртээ 3 хүбүү, 3 басага хүмүүжүүлжэ, ажа-байдалайн үргэн замда гаргаһан. Энэ бүлын хүбүүд, басагад Улаан-Үдэдэ, Хэжэнгэ, Ородой-Адаг, Үлзытэ тосхо-нуудта ажалайнгаа жолоо бахим барин, үри хүүгэдээ үдхэн ажаһуухадаа, аба, эжынгээ алдар нэрэнүүдыг дээрэ үргэн ябанад.

Бухгалтерай мэргэжэл бэшэн сооһоо онсо илгаатай байдаг.

Яруунын аймагай Эгэтын-Адаг нютагта хамтаралай ажахын байгуулагдаһаар 75 жэл тэмдэглэгдэхэнэ

лалсаһан гэшэ. Удаань Улаан-Үдэдэ хуража ябахандаа, студентнэри «Байгалай долгинууд» гэнэн ансамбль эмхидхэлсэжэ, эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байгаа.

БЭРХЫНГЭЭ ХАЖУУГААР БЭЛИГТЭЙ ЯБАА

ЭГЭТЫН-АДАГАЙ В.М.Молотовой нэрэмжэтэ колхоз аймаг соогоо түрүү зэргын ажахы байгаа. Энээнэй гэршэ болгон багадаа үзэһэн хараһанаа халта дурдаха дуран байна.

(Чимит-Цэрэн ДЫМЧИКОВ тухай дурсалга)

Улаан-Үдэдэ библиотечнэ институтдай актов зал соо нэгэтэ Ким Базарсадаевай энэл дууе дуулаһынь ехэ тодоор налажа хуубаб.

ЗАЛУУ түрүүлэгшын хүтэлбэри дор ошохо бүри дээшлэжэ, олзо оршынгоо хэмжээгээр ажалшадай урма зориг бадаржал байба.

ЭГЭТЫН-АДАГ тэдэ жэлнүүдтэ ариг эсбэр, болбосон түхэлтэй, аймаг соогоо жэшээтэ тосхон байһан юм. Тиймэһээ Яруунын аймагай «гол үүдэн» мэтэ холо, ойрын айшадай буужал байдаг газар хэн.

«Электрын гэрэлээр яларжа, Эгэтын МТС-эй гоё гэшэнь», гэжэ байгаа, алыга ташалган доро ханглюурдагша бэлэй. Тиймэһээ хүршэ Эгэтын-Адагай электрын гэрэл харахаяа тэгүүдэгшье хэн бабди.

УРГУУЛИДАА хуража ябаха үеһөө захиалжа, Чимит-Цэрэн нийтын хэрэгтэ оролдосотой, харюусалгатайгаар хандажа, хабаадажа гуримшаһан байгаа.

Чимит-Цэрэн Доржиевичай 11 жэлдэ түрүүлэгшээр ажаллажа байхада, Эгэтын-Адагай ажахыда олон шэнэ барилганууд хэгдээ. Эдэ хадаа 400 наамхай үнэгдэй, 250 туталай байха Эгэтын наалин комплекс, гостиница, хургуулин наһанай малшадай үхибүүдэй 40 хууритай интернат, оньһон техникэ шудалха кабинет, хүүгдэй садясли үргэгдэгдэжэ, 100 хууритай болгодоо; хэлхэе холбооной таһагтай правленин 2 дабхар байһан, хүнгэн автомашинуудтай табигдаха шэнэ гараж, автобусой болоод тиймэр сараха боксууд.

ЧИМИТ-ЦЭРЭНТЭЙ 1973 оной зун Холын Захаамин нютагта танилсаа хэмди. Нэгэ үсын сасуутан байгаабди. 60-70 гаран онуудаар республикын хоёр захын - Захаамин, Яруунын аймагууд дүтөөр харилсан, ажал хэрэгүүдээрээ ана мана мүрьсэдэг, али нэгэндээ абалсадаг, туһалалсадаг найн заншалтай байгаа.

ПАРТИИН райкомой зууршалгаар, 1974 оной эхээр, Чимит-Цэрэн Доржиевич Яруунынгаа баруун захын ажахы болохо «Победа» колхозой хамтын суглаагаар 35 наһатайдаа түрүүлэгшын болохо хунигадаа хэн. Тийгэжэ тэрэнэй хүтэлбэрилхэ, үүсхэлтэ ажал ябуулгын зохёохы шэнжэтэй хүдэлмэри эхилэ хэн.

Улаан-Үдэ. Булат ЖАНЧИПОВ. ЗУРАГУУДА ДЭЭРЭ: колхозой правленин суглаан дээрэ; Ч-Ц.Д.Дымчиков Бурядай оперо болон баледэй театрта дуулана; Ч-Ц.Д.Дымчиков наһанайнгаа нүхэр Бальжима Шираповнагай амаралтынгаа үедэ Турцида.

Зарница - 2005

ЭДИР СЭРЭГШЭД МҮРЫСЭБЭ

Эсэгэ ороноо хамгаалха ерээдүйн сэргэгшэды бэлдэхэ зорилготой "Зарница" гэнэн наадан 16 жэл шахуу эмхидхэгдээгүй байханаа, 2002 ондо дахинаа нэргэгдэн үнгэргэгдэн юм. Энэ жэлшье Дивизионная станцида 19 команда болохо эдир сэргэгшэд сугларжа, 3 үдэрэй туршада хаба шадлаа туршалсаба.

Тус хэмжээ ябуулга нээлгын баяр ёһолоддо нуралсалай болон эрдэм ухаанай министр Сергей Намсараев, Буряад Республикада Федеральна ахмад инспектор Борис Данилов, Буряадай Правительствон Түрүүлэгшын орлогшо Степан Ефимов гэхэ мэтэ үндэр тушаалта зон үгэ хэлэхэдээ, нааданай дахинаа үнгэргэгдэдэг болоһондо баяраа мэдүүлэн, тэрэнэй сэгнэшэгүй үүргэ тухай тэмдэглэнэ байна.

Нур жабхаланта жагсаалай удаа, 2004 ондо эрхим түрүү команданууд гэжэ тоологдоһон Улаан-Удын 8-дахи хургуулин, мүн Загарайн "Десантник" гэнэн сэргэгшэ клубай шабинар Буряадай болон Россин тугуудые үргэбэ. Тиигэжэ мүрысөөн захалаа. Еһотой сэргэгшэд шанга шандааһатай, шуран байха ээргэтэй. Эндэ хабаадагша үхибүүд бэлдэхэл хайтайнууд. Юундэб гэхэдэ, тэдэнэр тус тустгаа аймагууд соогоо шэлэлгэ гараһан, эрхимлэнэ байна.

Мэргэн буушан, хайн тамиршан, ёһотой дуушан гэнэн олон тоото мүрысөөнүүдтэ үхибүүд шадаха зэргээрээ оролдон, түрүүлхээ эрмэлзэнэ. Жагсаала да ябахандаа, бээс зүбөөр абан,

бэшэнтэйгээ адляар алхалха ушар заримдаа алдагдана гэжэ тэмдэглэлтэй. Тээд эдэнэр үшөө албанай ёһотой хэшээл гараадүй байна ха юм. Нааданай дүнгөөр, Улаан-Удын 8-дахи хургуулин үхибүүд түрүүлбэ. Тэдэнэр бэлдэхэлээрээ бэшэнһээ тон хайн гэжэ гансата ойлгохоор харагдаа хэн. Бага наһанай бүлэг үхибүүдэй дундаһаа Загарайн "Десантник" команда 2-дохи нуурида гараа. Харин Буряадай үндэһэтэнэй лицей-интернат 3-дахи нуури эзэлээ.

Ахмад бүлэгтэхи команда-нууд сооһоо 2-дохи нуури Байгал шадархи аймагай хүүгэдтэ үгтөө, удаадахи 3-дахи нуури Хурамхаанай аймаг абаба.

Тус мүрысөөнэй үедэ хабаадагша зон булдаа (250 үхибүүн) хүдөөдэ оршодог сэргэгшэ лагерьта ажаһуугаа.

Үхибүүдэй тэмдэглэлээр, эгээл эндэ сэргэгшын ажабайдал бодотой мэдэрбэ: землянкууд соо хоноо, хара хилээмэ, каша ходо эдижэ байгаа. Хүндэ гэгшын дабалтануудые дабаха даабаринуудаа дүүргэжэ эсээшье наа, үдэһын түүдэгэй дэргэдэ тэрэнээ нэгэмүһэн мартажа, хүжюутэй согтойнууд дуунуудаа дэлгээжэ байхые ажаглахаар хэн.

Иимэ зориг түгэлдэр үхибүүдые харахадаа, ами наһага гамнангүй Агуу Илалта асарһан үбгэ эсэгэнэртэмнай ади зон уржага ябана гэжэ ханагдаа бэлэй.

Сарюуна ЭРДЫНЕЕВА,
Р.-Н. БАЗАРОВАЙ
фото-зураг.

ЖЭГТЭЙ ЖАГСААЛ АЖАГЛАХАМНАЙ

Ниислэл хотын хайндэр июлин 2-то үнгэрхөөр хараалагдана. Тиймэһээ бэлдэлгын хүдэлмэри түлэг дундаа. Улаан-Удын Советскэ Районий захиргаанай шийдэхээрээр энэ жэл Илалтын проспекттээ захалаад эмхинүүд, тэрэнэй хүтэлбэрлэгшэд, соёлой коллективүүд хэдэн колонно болон алхалан үнгэрхэ ёһотой.

Энэ хэмжээ ябуулга тухай зүбшэн хэлсэлгэ дээрэ тус захиргаанай толгойлогшо Владимир Еманаев үйлдбэрлэгшын байгуулгануудта, нээмэл бүлгэмүүдтэ колонно хэхэ талаар хубсаһа хунар, өөрынгөө продукция харуулаха хэрэгсэлүүдые бүтээжэ эхилхыень дурадхан байна. Тиймэһээ хотын хайндэр урда жэлүүдтэ орходоо, ондоо байхань гэшшэ. Иимэ колоннонуудые ябуулха хэрэг Россин зарим хотонуудта заншалта ёһоор эмхидхэгдэдэг гэжэ тэмдэглэлтэй.

Сарюуна ЭРДЫНЕЕВА.

«Я хочу рассказать о Тунке»...

Таня Бакланова родом из с. Тор Тункинского района. Учится в 11-м классе Торской средней школы. В свободное от занятий время пробует перо, пишет стихи.

Таня БАКЛАНОВА

О ТУЛАЕВЕ

Вокруг лежат убитых трупы
Окопы чёрные зияют,
Военных санитарок группы
Тяжелораненых таскают.
В землянке несколько солдат
Ведут беседу меж собою.
Сидит в землянке и бурят
С перебинтованной рукою.
Отрывок можно привести
Немногословной их беседы -
Слова напрасно не ронять
Их научил режим военный.
Идёт в землянке разговор
О дорожной цене победы,
О тех, кто был

на выстрел скор
И тех, кого - увы! - уж нету.
Вон тот, в веснушках -

он танкист,
В углу, серьёзный -

пулемётчик,
А тот улыбочивый - связист,
У печки греет руки лётчик.

А кто по званию бурят?
Без лишних слов скажу -
он снайпер.

Рука не дрогнет, глаз - алмаз,
Винтовка же - смертельный
лазер.

Скольким врагам же довелось
С его винтовкой

повстречаться?
Число довольно велико -
Три сотни и ещё тринадцать.

Я говорю, среди бурят
Ещё никто не видел трусов!
Жамбал Тулаев - мой земляк,
Герой Советского Союза!

Опять приказ, опять подъём,
Опять мы ночью тёмною

встаём.
Опять, опять - устали ждять
Бойцы победу.

Но лишь вперёд
Солдат идёт, но лишь назад
Пятится враг -

И «скоро, мама, я приеду».

МОЯ РОДИНА

Мне швейцарских пейзажей
не надо,
Мне не надо альпийских
лугов.

Тополиному лесу я рада
И мычанию тучных коров.

Тёмно-синие воды несёт
Нил степенный
по Африке всей.
Мне по нраву Иркут весёлый
И летний солнечный день.
Увидеть хочу Гималаи,
Но во сто крат милее мне
Лазоревые Саяны
В предгрозовой тишине.

Я ХОЧУ РАССКАЗАТЬ О ТУНКЕ

Я хочу рассказать о Тунке -
Здесь Саяны, Иркут

величавый.
Про аршаны тункинские

слава
Что таких не найдете нигде.
Я хочу рассказать о Тунке -

Здесь саранки так ярко алеют.
Под густой тополиною сенью
Заливается пташка в гнезде.

Я хочу рассказать о Тунке.
Но, пожалуй, мне слов

не хватит.
Приезжайте лучше сами,
Всё увидите своими глазами.

ДОРОГА ДО АРШАНА

Кынгерга гремит, шумит -
Ничего не слышно.
Ветер ветви сосен тихонок
колышет.

Узенькая тропинка
Вдоль берега петляет.
Сквозь деревья изредка
Кынгерга мелькает.

Скалы островерхье
Кынгергу кидают.
Она с валуна на валун
Играючи бежит.

Через Кынгергу холодную
Наш путь лежит.
Тонкий хрупкий мостик
Переходим - страшно.

Но в конце концов мы
Добрались до Аршана.

Я люблю идти неторопливо
И смотреть на волны Иркутта,
Как они могуче и бурливо
Друг за другом катятся

всегда.
Мысли так же медленно
гуляют.

А о чём я думаю? Да так.
Просто с наслаждением
понимаю -

Что такое бархатный песок.

Проба пера

Надо мной чуть-чуть
кружится небо,

Нежная бездонная лазурь
И отары тают облак белых,
Ветер держит свой далёкий
путь.

Прослежу за коршуна
полётом

И, спасаясь от лучей,
Я найду в лесок неподалёку
И услышу шёпот тополей.

Я могу потом пройтись
по лугу

И собрать большой
-большой букет.

ҮНДЭНЭН СОЁЛ - ҮНЭТЭ БАЯЛИГНАЙ

Уласхоорондын хэмжээнэй "Россия-Азия: становление и развитие национального самосознания" гэнэн конференци үргэн дэлсэтэйгээр БГУ МГУ хоёр эмхидхэхэ гэжэ дуулгаа бэлэйбди.

Эгээл энэ ушараар үсэгэдэр пресс-конференци үнгэрбэ. Хитад, Голланди, Монгол гэхэ мэтэ хари гүрэнүүдхээ зорижо ерэнэн эрдэмтэд үндэһэтэн гэнэн ойлгосотой хабаатай өөрынгөө ханамжануудаараа олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлүүдтэй хубаадаба. Мүнөө сагта үсөөн тоото арадууд хэлээ агдажа эхилэнхэй, манай буряадшье хэлэн улаан дэбтэртэ оронхой гэжэ мэдэнэбди, тиймэһээ иимэ хүшэр байдалһаа яжа гарахабибди гэнэн асуудал Бүхэдэлхэйн эрдэмтэдэй ханаа зобооно. Тиибэшье сагай

эрилтээр хэдэн хэлэ хайн мэдэбэшье, түрэл хэлээ мартажа болохогүй гэжэ булта тэмдэглэнэ. Россин дэбисхэр дээрэ олон тоото арадууд эбтэй эетэй ажамидарна гэшшэ, харин зарим ушарта түрэл хэлээ мартаха ушар дайралдаагынь халагламаар. Тээд яжа энэ ушар усадхааб?

Урид Росси Европо руу гол анхаралаа табидаг наа, мүнөө Ази түбитэй дүтын харилсаатай байхые тэгүүлнэ гэжэ Красноярскын педагогическа университетэй профессор Юрий Николаевич Москвич хэлэнэ.

Голландин эрдэмтэн Де Граф өөрөө баһал бага тоото арадай нэгэнби гэнэ, тиймэһээ тус конференцидэ хабаадажа байхандаа тон талаантайб гэжэ мэдүүлбэ.

Пресс-конференциин үедэ Красноярскын залуу зураашан Юрий Антоновой фото-зурагуудай үзэсхэлэн болоо. Тэрэнэй зурагууд Сибирьтэ ажаһуудаг зоной абари зан тайлбарилхан удхатай мүн. Удхыень тодоор нээхэдэ, ерээдүйдэ найдадаг, тэсэмтэй зон Сибирьтэ тоонтотой.

Сарюуна ЭРДЫНЕЕВА
Р.-Н. БАЗАРОВАЙ фото-зураг.

СОВЕТЫ ДЛЯ ЛЕТА

Хотите знать, какие прически модны в этом сезоне? Можем вас обрадовать - в моде разнообразие. Правда, лето всегда вносит свои коррективы: стрижки становятся намного короче! Но какой бы длины ни были ваши волосы, прическа не должна быть слишком гладкой, волосок к волоску. В моде естественность, пусть волосы лежат непринужденно, они как бы взерошены ветром, но это отнюдь не неряшливость! И еще - ваши волосы всегда должны быть здоровыми и блестящими, это обязательная основа любого стиля.

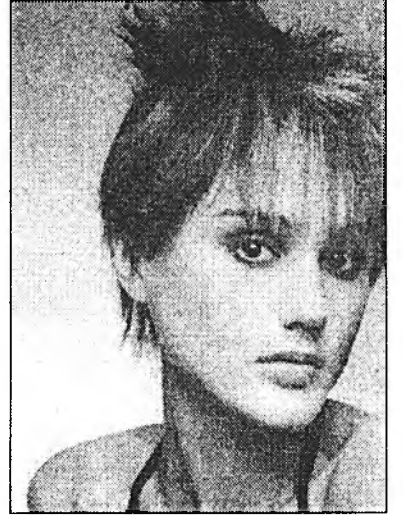
ВОЛОСЫ ДОЛЖНЫ БЫТЬ ЗДОРОВЫМИ

После каждого похода на пляж голову нужно обязательно мыть, а затем воспользоваться бальзамом или ополаскивателем. Средства для волос - гели, фиксирующие пенки, лак и даже шампунь, которые вы используете в летние месяцы, должны содержать УФ-фильтры, особенно если волосы окрашены. Это поможет подольше сохранить интенсивность цвета. Воспользуйтесь средствами

народной медицины. Например, перед мытьем головы можно сделать теплый компресс с репейным, касторовым или любым другим растительным маслом. Его необходимо слегка подогреть, втереть в кожу головы и оставить на час под полотенцем. После этого промойте волосы обычным шампунем и сполосните водой, чуть подкисленной лимонным соком. Растительное масло очень полезно для сухих

волос, оно поставяет в корни необходимые им витамины Е и Р. Можно использовать простоквашу - ее также втирают в кожу головы перед мытьем и оставляют на 30-40 минут.

Значительно улучшают состояние волос отвары и настои лекарственных растений: листьев березы, корня лопуха, листьев плюща, перечной мяты и корня аира. Отвар можно втирать в кожу головы после мы-

тья или просто ополаскивать им волосы, но проводить эти процедуры нужно курсом - не меньше месяца. Эффект потрясающий!

Елена ДАРЬЕ, стилист.

Летом волосы подвергаются воздействию солнечных лучей, ветра, воды, отчего часто выглядят тусклыми, пересушенными, начинают ломаться, "сесть".

ПОКУПАЕМ ЛЕТНЮЮ ОБУВЬ!

Пришла пора переобуться в босоножки. Хочется, чтобы обновки были удобными, качественными и радовали весь сезон. Где найти такую обувь? Как отличить фирменную обувь от некачественных подделок? Этими и другими секретами с нами поделился специалист, который уже много лет занимается тестированием и проверкой обуви, - Майя МИТРСОВА, эксперт по качеству компании Ralf Ringer.

Шаг № 1 - определяем натуральность

Как отличить натуральную кожу от подделки?

Заменитель быстро нагревается от тепла рук, а натуральный материал остается прохладным. Кожезаменитель не пропускает влагу, а кожа впитывает ее и темнеет. Однако эти тесты тоже не всегда точны.

Единственный надежный способ - посмотреть на срезы кожи (у натуральных изделий швы, как правило, видны, а вот недобросовестный производитель почти всегда прячет "улики"). Искусственная кожа расщепляется на срезе на маленькие ниточки, а натуральная - на ворсинки.

Есть разные сорта меда - "грецкий", "липовый", "клеверный", "малиновый"... Но эти названия условны. Ведь пчела - она живая и свободная, может взять нектар с любого, необязательно определяющего сорт, цветка, и мед от этого делается только лучше. Поэтому лечение медом, продуктами пчеловодства крайне сложное дело. Приведу лишь общие рекомендации. Так, **грецкий мед** обычно бывает довольно темным, с ярко выраженной горчинкой. Собирают его больше всего на Украине. Помогает при упадке

Шаг № 2 - определяем качество

Несколько раз согните носок и проверьте, не остаются ли на коже складки и заломы. Оцените мягкость колодки, максимально приближая носок к заднику: если вам это легко удалось, обувь будет по-настоящему комфортной.

Только не пытайтесь проделать этот эксперимент с туфельками на высоких каблуках - для них, наоборот, важна жесткость супинатора! Проверить ее можно, надавив сверху на подъем пальцами, - каблук при этом не должен "отъезжать" назад.

Убедитесь в качестве крепления подошвы: если при нажатии на края ботинка на стыке

образуются щелчки или трещины, такую обувь лучше оставить на полке.

Обратите внимание на жесткость задника и носка - от нажима кожа может прогибаться, но вмятин на ней оставаться не должно. Иначе мягкий носок быстро потеряет форму, а задник начнет оседать, доставляя массу неудобств при ходьбе.

Шаг № 3 - подбираем размер

Чтобы выбрать удобную, идеально подходящую по размеру обувь, обязательно примерьте ее на обе ноги. Не спешите с покупкой, походите по магазину не менее пяти минут. За это время ноги поймут, комфортно ли им в новой паре. Перенесите вес с пятки на носок - не

упираются ли пальцы в нос ботинка? Не выделяются ли они на поверхности носка бугорками?

Кстати, летнюю обувь лучше не покупать "впритык" - в жару ноги немного отекают, и обувь может стать тесной. Однако болтаться нога тоже не должна. Имейте в виду, что натуральная кожа обязательно разносится и примет форму ступни!

Шаг № 4 - качество

Подруга купила в магазине "босоножки своей мечты", а через неделю у них вдруг оторвалась лялочка, сломался супинатор, потрескалась кожа, которая при ближайшем рассмотрении оказалась вовсе и не кожей... Знакомая ситуация?

Единственный способ убедиться в качестве обуви - поно-

сить ее! И по закону производитель обязан предоставить вам эту возможность. Минимальная гарантия возврата ношенной обуви составляет 30 дней. Если вам предлагают гарантию на две недели, это означает, что продавец сомневается в качестве товара, да и к тому же нарушает закон о правах потребителей.

Производители, уверенные в качестве выпускаемой обуви, наоборот, стараются увеличить срок. (Компания Ralf Ringer, например, на самые ходовые модели продает гарантию втрое - до 90 дней). Если в течение этого времени проявится заводской брак, магазин, где вы купили обувь, обязан заменить ее на аналогичную модель или вернуть стоимость.

уникальный - организм омолаживается, возвращаются силы, энергия. Голова начинает работать, как в юности.

Полезны даже отмершие пчелы - мерва, те, которых многие убирают весной из улья. Рецепт настойки прост - 10 г мервы на 100 г спирта. Предварительно посоветовавшись с врачом, принимайте по 1 чайной ложке в день - проходит простатит, восстанавливается потенция, человек буквально оживает.

Советы пчеловода
Ивана БРОВКИНА.

КАКОЙ СОРТ МЕДА ЛУЧШЕ?

сил и малокровии. **Малиновый** мед прекрасно справляется с простудой. Самый, на мой взгляд, хороший - **клеверный**, **белый мед** очищает печень, рассасывает желчь, нормализует работу желудка.

Этот мед твердый, белый, воск светлый, мягкий, как сало. **Какие продукты пчеловодства полезны для человека?**

Все, что производят в улье,

как бы нарочно создано для службы человеку.

Взять тот же **прополис**. Как замечательно он укрепляет организм, как

волшебное справляется с язвами и экземами! Даю вам хороший рецепт, опробованный мной неоднократно. Возьмите 2 столовые ложки внутреннего свиного сала, 1 столовую ложку еловой смолы, 3 столовые ложки воска, чуть-чуть прополиса. Варите до кипения на пар-

ровой бане. Остудите, разлейте по баночкам. У моего друга буквально за неделю применения с рук сошла жесточайшая экзема, мучившая его многие годы.

Один раз в пять лет стоит принимать такую смесь - 1 литр меда, 10 головок (не долек, а именно головок) чеснока, 10 измельченных вместе с кожурой лимонов. Все это смешать миксером. Принимать 4 столовые ложки перед сном. Эффект

СКОРАЯ ПОМОЩЬ НА ДАЧЕ

поможет аэрозоль "Пантенол".

Статистика говорит о том, что на дачах нередко случаются сердечные приступы, гипертонические кризы и инсульты. Основные препараты, которые необходимы в аптечке на даче, - нитроглицерин и валидол. **Сердечные боли** появляются чаще всего при физической нагрузке, особенно у пожилых людей. Если вы почувствовали неприятные ощущения в левой половине грудной клетки или прямо за грудиной, сразу же прекратите работу, поскорее доберитесь до домика, лягте и расстегните одежду. Если вы почувствовали симптомы, описанные выше, необходимо сразу же принять **валидол**, а еще лучше **нитроглицерин под язык** (принимать лекарство необходимо в положении лежа, так как последний может достаточно резко снизить артериальное давление). Для профилактики сердечной боли необходимо принять один из препаратов той же группы, но обладающий более длительным действием, например нитроглицерин, сустанит. Помогут снять сердечный приступ также такие препара-

ты, как **баралгин**, **но-шпа**, **седалгин**. Если боли не прекратятся, необходимо повторить эту схему несколько раз, поставить горчичник на область сердца и срочно вызвать "скорую помощь".

Такие симптомы, как головная боль, тошнота, головокружение, "мушки перед глазами", сердцебиение, говорят о том, что "скачет" **артериальное давление**. Необходимо сделать перерыв в работе, измерить давление (хорошо иметь на даче тонометр). Возьмите с собой препараты, которые вы обычно применяете при артериальном давлении. Наиболее распространены - **клофелин**, **гемитон**, **анариллин** и др.

Даже если вы здоровы и полны сил, перед тем как отправиться на дачу, захватите с собой средства от аллергии. Участились случаи внезапного возникновения аллергии весной цветение березы не отражалось на вашем здоровье - а сегодня эта же береза возьмет и спровоцирует приступ насморка, слезотечения и даже удушья. Не забудьте положить в аптечку несколько упаковок **активированно-**

го угля. Он поможет при отравлении. Детям нужно сразу выпить две таблетки, взрослым пять-семь. Захватите с собой также жаропонижающие препараты, нашатырный спирт и солнцезащитный крем.

При чрезмерных нагрузках и охлаждении могут обостриться самые различные заболевания, например остеохондроз позвоночника (особенно радикулит). Для этих случаев в аптечке дачника необходимо иметь анальгин, баралгин, противоотечные препараты, такие как фуросемид. Хорошо помогают мази со змеиным и пчелиным ядами, финалгон. На поясницу можно поставить горчичник, перцовый пластырь. Индометациновая мазь обладает обезболивающим, противовоспалительным и противоотечным действием. Достаточно быстрым эффектом обладают противовоспалительные препараты, такие как диклофенаки.

Татьяна ЛОГИНОВА,
врач.

(Подготовила Г.ДАШЕЕВА из журнала «Работница»).

XVII ЖАРНАЙ МОДОН ТАХЯА ЖЭЛ

НАЖАРАЙ ДУНДА ХАРА МОРИН НАРА

Буряад литэ	21	22	23	24	25	26	27
Европын литэ	27	28	29	30	1	2	3
Гараг Нэрэ Үдэр	Дабаа Һара понед.	Мягмар Марс вторник	Һагда Меркури среда	Лүрдэ Юпитер четверг	баасан Солдон пятница	Бимба Сатурн суббота	Нима Наран воскр.
Үнгэ Үдэр	хара Морин	харагшан Хонин	хүхэ Бишэн	хүхэгшэн Тахья	улаан Нохой	улаагшан Гахай	шара Хулгана
Мэнгэ	4 ногоон	3 хүхэ	2 хара	1 сагаан	9 улаан	8 сагаан	7 улаан
Һуудал	модон	хни	гал	шорой	түмэр	огторгой	уһан

Гарагай 2-то хуушанай 21 (июниин 27).

Хара Морин, 4 ногоон мэнгын, модондо хуудалтай үдэр.

Энэ үдэр бурханда мүргэхэ ба зальбарха, бурхадта, сахюусадта, тэнгэринэртэ, лусуудта үргэл үргэхэ, дасан (дуган), субарга бариха, модо хуулгаха, эм найруулаха, шүһа ханаха, төөнэхэ, ламанарта үгэлэгэ үгэхэ мэтын үйлэнүүдтэ хайн.

Гэбэшыэ энэ үдэр үхибүү хүдэ оруулаха, бага хүүгэдые гэрһээ холо эльгээхэ, замда гараха, аяншалгада мордохо, модо отолхо мэтын үйлэнүүдые тэбшээтэ.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, шэг шарай һайжарха, амгалан байдал мандаха.

Гарагай 3-да хуушанай 22 (июниин 28).

Харагшан Хонин, 3 хүхэ мэнгын, хнидэ хуудалтай үдэр.

Энэ үдэр бурханда мүргэхэ, тарнинуудые олоор уншаха, лусуудта үргэл үргэхэ, уһан балин («чавдор»), лусуудай балин («лудор») гаргаха, эм найруулаха мэтын үйлэнүүдтэ хайн.

Зүгөөр энэ үдэр газар малтаха, модо отолхо, хөрөөдөхэ, тэнгэринэртэ үргэл хэхын үйлэнүүд хориюлтай.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, эг зөөри элбэгжэхэ, эдээн ундан олгохо.

Гарагай 4-дэ хуушанай 23 (июниин 29).

Хүхэ Бишэн, 2 хара мэнгын, галда хуудалтай үдэр.

Энэ үдэр бурханда мүргэхэ, зальбарха, Аюушын һахил хүртэхэ, наһанай хүсэ арьбажуулаха, наһа барагшын хэрэг үйлэдэхэ, уридаа барилдаа эмхидхэхэ, хүгжэм дуу шагнаха, галдаа үргэл хэхэ, шабар пешэн соо түмэр хайлуулаха, зураг зураха, ада шүдхэр зайлуулаха, гэр бариха, ехэ барилгын маатинса арам-

найлаха мэтын үйлэнүүдтэ хайн.

Гэбэшыэ эм найруулаха, тангариг үргэхэ мэтын үйлэнүүдые тэбшээхээр.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, шэг шарай үнгэ һайжарха.

Гарагай 5-да хуушанай 24 (июниин 30).

Хүхэгшэн Тахья, 1 сагаан мэнгын, шоройдо хуудалтай үдэр.

Энэ үдэр бурханда мүргэхэ, бурхан, тэнгэри, лусууд тахиха, эм найруулаха, лүн абаха, зөөри олохо, һамга абаха, холын аянда мордохо, эрдэм шудалха, худалдаа наймаа эрхилхэ, буян үйлэдэхэ, Мандал бүтээхэ, номнол хэхэ, тэрэниие шагнаха, хубсаһаа шэнэлхэ, эһэбэри тахиха, модо сабшаха, ада шүдхэр зайлуулаха мэтын үйлэнүүдтэ хайн.

Гэхэ зуура гэрэй һуури тахиха, үхибүү хүдэ оруулаха, бага хүүгэдые гэрһээ холо эльгээхэ мэтын үйлэнүүдтэ муу.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, үбшэн хүрэхэ.

Гарагай 6-да хуушанай 25 (июлиин 1).

Улаан Нохой, 9 улаан мэнгын, түмэртэ хуудалтай үдэр.

Энэ үдэр бурханда мүргэхэ, зальбарха, бурхан, ехэ сахюуса, тэнгэри тахиха, бисалгал үйлэдэхэ, аянда мордохо, юумэ худалдаха, худалдажа абаха, олзын хэрэг эрхилхэ, мүрысөөнүүдтэ, урилдаанда, барилдаанда хабаадаха, эм найруулаха, шүһа ханаха, төөнэхэ, наһа барагшын хэрэг үйлэдэхэ, зурхай зуруулаха, уранай ажал эрхилхэ, хюмһа абаха мэтын үйлэнүүдтэ хайн.

Харин үһээ угааха, үрһэ тариха, мал үүсэхэ, абаһанаа бусааха, тоосолдохо мэтын үйлэнүүдтэ муу.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, нодгэни хараа муудаха.

Гарагай 7-до хуушанай 26 (июлиин 2).

Улаагшан Гахай, 8 сагаан мэнгын, огторгойдо хуудалтай үдэр.

Энэ үдэр бурханда мүргэхэ, бурхан, ехэ сахюуса, тэнгэри лусууд тахиха, буян үйлэдэхэ, аршаанаар бээ арюудхаха, сан тахиха, ехэ хүниие барааллаха, лүн абаха, амгалан байдалтай түлөө үргэл хэхэ, ургамал тариха, гэр бариха, байра хүлхэхэ, худаг малтаха, ута наһанай ном уншуулаха мэтын үйлэнүүдтэ хайн.

Гэхэтэй хамта хуушан зөөриеш шорой дээрэ хаяха, замда гараха, эм найруулаха, эмшэндэ бээ үзүүлхэ мэтын үйлэнүүд хориюлтай.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, олзо наашлаха гэгэж.

Гарагай 1-дэ хуушанай 27 (июлиин 3).

Шара Хулгана, 7 улаан мэнгын, уһанда хуудалтай үдэр.

Морин нарада Хулгана үдэр тудахадаа, тон харша тэрсүүд шанартай гэгдэдэг. Иимэ үдэр ямар нэг үйл эрхилжэ болохогүй, муу хойшолонтой байха юм гэгдэг.

Онсолбол, тэрсүүд үдэр шэнэ гэр барибал, эзэдтэнь халажа хахасахын аюул ерэхэ. Бэри буулгабал, нүхэрһөө халаха гэмтэй болохо. Дасан (дуган) барибал, лама хубаргууд тогтохогүй. Замда гарабал, хулгайшад, дээрмэшэд ушарха. Үрһэ тарихал, юунышье ургангүй хатаха. Нэрэ алдартай болонгун хүндоройтохо. Мал адууһа суглуулбал, огто тогтохогүй. Хэшэг дуудбал, даллага абабал, хэшэгэй бурхан эрхэхгүй.

Тиймэһээ эдэ бүгэдые тэбшээхэ хэрэгтэй.

Иимэ үдэр хүнэй үһэшые абалтайгүй.

Ойн баяр

ЭЖЫН НЭРЭ ХҮНДЭТЭЙ

Манай эжы, Цыпилма Дондуковна САНДАНОВА, июнь һарын эхиндэ 75 наһанайнгаа дабаа дабаа. Энэ һайхан үдэртэн зорюулжа, наһанайнь нүхэр, бүхы үхибүүдынь, аша зээнэрын, бэри хурьгэдынь үнэн зүрхэнһөө амаршалнабди. Бүхы дэлхэйн һайн һайханиие хүсэжэ, баяр жаргалтай, ута наһатай, хүхюун сарюун байхыетнай хүсэнэбди!

Манай эжы гурбан басагадай эгээ одхон басаган юм. Манай эжын аба мүнгэн дархашан байһан юм. Эжымнай абадаа ехэ дуратай, һайнаар һанажа, үхибүүдтэ аба тухайгаа ходо хөөрэгшэ һэн.

Эжымнай Мухар-Шэбэрэй аймагай һугай нотагта түрэн. һугайдаа 7 классай эхин һургуули эрхимээр дүүргээд, Улаан-Үдын багшанарай училищиде ороо һэн. Арбан найма наһатай, залуу сэбэр басаган багшын институтдай Даша-Нима оюутантай уулзаад, дурлажа, гэр бүл болоо һэн.

Манай эжы найман үхибүүдые - дүрбэн хүүбүүдые, дүрбэн басагадые гарынһан ганзагада, хулынһ дүрөөдэ хүргэһэн юм. Эжын ажал - хүндэ хүшөр. Заримдаа бүхэли һүниндөө һанаагаа зобохо, унтангүй хонохо, эдихэ болихоёош алдашан саг яһала бологдоһон байһал. Найман үхибүүдэйнгээ хоёр хүүбүүдые гай гаража алданагдаа мүнөөш болотороо халагладаг.

Бидэнэрэй бага байхада, элдэб юумэн дуталдажал байгаа ааб даа. Эжымнай басагадаа дахуулаад магазин ошоходоо, гоё плати хаража эрхидэмнай, үглөөдэрын 10 метр ситец абажа, тон магазинай шонги платинуудые оёжо үгэдэг һэн. Бидэ, басагад, газар гараад, нүхэд басагадтаа эрьелдэжэ байжа һайрханаа мүнөөш болотороо мартагшагүйбди. Эжымнай мүнөөшье 75 наһатай болоод, аша зээнэртэ үндэ, хубсаһа, гутал оёхол, носоргожол байһаар.

Эжымнай мааньдаһаа юумэ нюужа, энэ тэрэ юумэ хорихо байһыень үсөөн һанагдана. Тон ехээр хорихо юумые хорёо ааб даа. Худалаар бү хэлэгты, хүнэй юумэндэ гар бү хүрэгты, ном һудараа һайнаар шудалатгы, ажал хүдэлмэри хэжэл байгаа һаа, садхалан тэнюун ябахат гэжэ ото дабтажал байдаг. Оёдолой машинкайа басагадтаа хара баһаһаан хойшо барюулжа, оёдолдо һурһан юм.

Хэдэшые хүндэ хүшэр сагай болоошые һаань, эжымнай уруу дуруу байха дурагүй. Хүхюутэй сагай ерэхэдэ, үнэн зүрхэнһөө хүхижэл, энэжэл байдаг. Үхибүүдтэ хүсэ шадалаа, зүрхэнһингөө эрмэлзэл, урдахи түгэсхэлөө шадыхысаа балшыса барижа үгэжэл байдаг.

Эжынгээ энхэ элүүр, солбон хүхиюутэй, шадал хүсэтэй байхада, манайшые досоо дорюун һэргэлгэ байна ха юм. 75 наһанайнь ойгоор эжыгээ дорюун, хүхюун, урагшаа һанаатай отол байгыг гэжэ үрэгшэ:

Наһанайнь нүхэр: Доржиев Даша-Нима Доржиевич - Буряадай гүрэнэй университетэй профессор, филологин эрдэмэй доктор; Үхибүүдынь: Сэрэмпэл - хэлхээ холбооной техникумэй директорэй орлогшо; Сэрэмжэд - Буддын шаһанай дасанай жаганай дарга; Түмэн - Зүүн Сибириин технологическа университетэй багша; Түмэр - 17 наһатайдаа наһа бараһан; Сэсэгма - үхибүүдэй хатар дуунай «Сэргэ» ансамблиин хүтэлбэрилэгшэ; Баатар - хэлхээ холбооной техникум дүүргэһэн һэн, 25 наһатайдаа наһа бараһан; Дарима - Буряадай гүрэнэй университетэй хитад хэлэ бэшгэй багша; Дашиба - таксин жолоошон; Хурьгэдынь: Даша-Нима - Россин Буддын шаһанай дарга лама байһан - наһа бараһан; Балдан-Дамба - электроникин инженер; Нима - милициин майор; Мэлс - худалдаа наймаашан; Бэринэрын: Лариса - хэлхээ холбооной инженер-оператор; Венера - Грециин отелей хүдэлмэрилэгшэ; Лена - медицинаын сестра; Баярма - физкультура-спортын факультэдэй оюутан; Ашанарын: Аюур - охраннык; Түмэр - охранны-сигнализацциин отдалэй дарга; Оюуна - 11-дэхи классай һурагша; Даша - 10-дахы классай һурагша; Нима - 6-дахы классай һурагша; Зээнэрын: Сосома - худалдаа наймаашан; Мэдэгма - Москвагай поликлиникин врач-гинеколог; Ананда - Россин армин албашан; Адияна - Москвагай юридическэ институтдай оюутан; Аюша - 8-дахы классай һурагша; Арсалан - Агын «Амар сайн» ансамблиин хатаршан; Амгалан - Ивалгын техникумэй оюутан; Золто - 9-дэхи классай һурагша; Номто - 8-дахы классай һурагша; Сандан - 11 наһатай; Гушанарын: Хажидма - 5-дахы классай һурагша; Сэдэнжаб - 2-дохы классай һурагша; Вика - 3 наһатай.

Амаршалга

Нэгэ хэды хайн үгөөр Яруунын Улаан-Малшан нотагта һуудаг **ТОГТОХОЕВ ДАШИДОНДОК АЮШЕЕВИЧ ШОЙЖОНИМАЕВА ЦЫПИЛМА ЦЫРЕПИЛОВНА** хоёр тухай бэшэхэ дуран хүрэнэ. Өөрөө Дашидондок Аюшеевич түхэрээн сагаан Тэлэмбэ нотаг тоонтотой, 1931 ондо түрэн, наһанайнь нүхэр Цыпилма Цырепиловна 1935 ондо Догнодо түрэн. Эдир залуу наһандаа аяр холын 1955 ондо алтан дэлхэйн жама ёһоор хоюулаа хуби заяагаараа ушаржа, Дашидондок Аюшеевичэй баабай, эжы уг гарбал һайтай, Аюушын Тогтохо нотагай түрүү хүнүүдэй нэгэн байһан гэжэ зон хэлсэдэг байгаа. Дашидондок Аюшеевич һанаха хүбүүниинь түрэхын номгон даруу заштай, түхэрээн сагаан шарайтай, сагаан һайхан сэдхэлтэй, гоё хоолойтой, «Комсомольск» совхозой суугтай малшан ябаһан. Хоюулаа наһанайнгаа амаралтада гаратараа, отол мал ажалда һалираа даа. Цыпилма Цырепиловна 4 хүүбүү, 2 басага түрэгжэ, үхибүүдээрээ үбэл зунгүй гүүртээр байжа, хүндэ малай ажалда ябажа гараа гээшэ.

бороогой орохо, ямар хүндэ хүшэр жэлүүд соогуур хүдэлжэ гараһан зон гээшэб даа. Харгы-Нуур гүүртэдэ олон жэлдэ айхабтар һайнаар хүдэлжэ, бүхы наһандаа хүдэлһэн ажалай дүрэ шадбарияа хуу гаргаа һэн. Тойроод олоншые залуушагууд малшад сугтаа нэгэ совхоздо хүдэлжэ, Дашидондок Аюшеевич Цыпилма Цырепиловна хоёрһоо жэшээ абажа хүдэлдэг һэн. Цыбинов Цырен Тогтохоевич, Батуева Дарима Балдуевна, Бубеев Жалсан-Дугар Дамбаевич, Бубеева Цырен-Дулма Жамсуевна, Батомункуев Цыден Цыденжапович, ехэ басаганиинь Тогтохоева Ринчима Дашидондоковна, хурьгэниинь Самбуев Бадра Бадмаевич, үшөөшые олон малшад. Зариманиинь мүнөөшые малда хүдэлһөөр. Үхибүүдээ өөһэдтөөл адли ажалда бэрхээр хуу һургаа, гарынһан ганзагада, хулынһ дүрөөдэ хүргөө даа. Мүнөө булта 6 үхибүүдынь Улаан-Малшан нотагтаа байдаг, олон ашанар, зээнэр бии, хахад Улаан-Малшан Тогтохоевууд гэхээр. Баабайн 4 томо хүүбүү, 2 багжагар хурьгэд хэдые урбуулаха шадалтай,

ямаршые ажалһаа сухарихагүй зоригтой.

Хүнэй үндэһэн газар дээгүүр, модоной үндэһэн газар доогуур гэжэ хэлэдэг гээшэ. Дашидондок Аюшеевич Цыпилма Цырепиловна хоёр мүнөө жэл зунай гоё сагта, хүхы шубуунай түлэг донгодожо байхада, алтан түрээз угтажа байна гээшэ.

Тийгээд бидэ, нотагаар-хидын, сугтаа хүдэлһэн нүхэдынь алтан түрөөртнай амаршалаад, иигэжэ үрээ-нэбди: энэ һайхан дэлхэй дээрэ алтан шара наһанай гарахые хаража, гурбан зөөлэниие элдэжэ, үшөө олон аша гушанартай боложо һуухатнай болтогой.

Дашидондок Аюшеевич алтан түрэ дээрэ Хэндынгэ голый аалиханаар урдажа байһандал өөрынгөө залуудаа дуулааг дуугаа дуулахыетнай захиһабди.

Шэнгэхэн дэлхэтэй сабидархан Шэлынгээ оройдо сомсогос гэ. Сээжэндэм илдамхан Цыпилмаахан Сэлмэгхэн нюдөөрөө эмнигэс гэ. Роза ДОНДОКОВА, ажалай ветеран.

ВТОРОЙ ЭТАП ОСВЯЩЕНИЯ ЗОЛОТОГО БУДДЫ

С 25 июня начинается второй этап освящения статуи Золотого Будды и дацана Буддийского центра «Ринпоче-Багша». В рамках этого мероприятия будут проводиться с 15-17 часов Думта-наставления по четырем философским школам буддизма. Лекции проводит Гешелхарамба Ендон Дамчо (Гоман дацан, Индия).
25-27 июня с 18-21 часов Ванг

Чакрасамвары проводит Еше-Лодой Ринпоче. Комментарии к Чакрасамвара-тантре - с 28 июня по 1 июля. Также с 3-5 июля проводится ритуал Белозонтичной Тары - Сагаан Шүхэртэ, 5 июля впервые проводится очистительный ритуал сожжения «сор» в 9 кострах.

По всем вопросам можно обращаться по тел.: 48-26-72.
Ешигма ЦЫБЕНОВА.

Хүршэ найхан орондо

МОНГОЛОЙ ТАЛААР ЯБАХАДА...

Монголдо байһан бурядаимнай ажабайдал мал ажалтай нягта холбоотой. Малаа хаража амидарна, хоолоо тэжээхэ бүхы олзо малһаа абажа, үхи хүүгэдээ хургана. Урданай манай байдалтай адлирхуу. Ехэ ехэ ашагта малтамалай, бэшэшье үйлэдбэринүүд байбашье, олонхи зонинь малаараа байдаг. Малай хоол өөһэдөө бэлдээд лэ, өөрөө ямараар ажалланаб, тэрээнһээ бүхы байдалын дулдыдаха болоно. Ябаад адаглахада, найхашаахаар заншалнууд байна.

Хүдөөгэй аршаандашье, нуур голой эрьедэшье, айлай газашье нэгэ нобшо хараагүйбди. Жааханшье саарһан гү, али хаяһан амһарта байхагүй. Айлууд нобшоёо (мусор) томо боошо соо суглуулна. Хургуулиин хүүгэд сээсэг, модо хухалдаггүй, зондо баһа «байгаалие хамгаалха ёһотой» гэхыень дуулаа бэлэйб. Манай гүрэн - манай баялиг гэжэ гүнзэгы ухаанай мэдээсэтэй байна. Айлда ороходо, хүндэмүүшэ, түргэн сай бусалгаад (зайн гал үгышье һаа, аргал шэбхэ түлөөд), сүдэмтэй сайгаа яража аяга соо хээд, баруун гаргаа барижа, зүүн гараараа тохоног дороһоо дүнгөөд, хүнэй гарта барюулхадань, ёһоороо үнэн хүндэлүүлжэ байнаб гэжэ мэдэхээр. Үри хүүгэдэнь газраахи, гэртэхи ажалда бэрхэ, хүдэр шэрхи байна. Зунайнь байра ара талаһаа, заал һаа сонхо шэнги нээгдэдэг нүхэтэй, ходо һэбшээлжэ, һэриун байха юм. Хонинийнгоо мяха борсоллод хатаахадань, түргэн хатана, илаһа батаганаан үгы. Гэрэй эзэн эхэнэр гүрэнэй ажалтайшье һаа, эдэе хоолоо саг соонь хээд, үхэр буруугаа ажаллаад лэ байна. Манайл эхэ эсэгэнэр шэнги хүүгэдтээ хургуули хүүлэжэ, ажабайдалай утын харгыда гаргахаяа оролдодог юм байна. Ехэнхи айл табан хушуун мал барина хаш. Тэмээн, морин, үхэр, хонин, ямаан байнал даа. Нёдондо зун ехэ ган болоо, Дашабалбар, Хэрлэн сүм малай үбэлжөөн хатуу байхань гэлсэжэ байгаа бэлэй. Модоний хоморто шэбхээ зун хобхолжо хатаагаад обоолно, тэрэнь шажагтай

ХЁЛГЫН АШАБАГАДАЙ СУБАРГА АРАМНАЙЛАГДАБА

Ашабагад эсэгын, хасаг сэрэгшэд нэрэ солотой Ара-Хэрээтэ, Хаяа нютагуудта хабарай тарилгын үедэ Буряад Республикын Президент Леонид Васильевич ПОТАПОВАЙ Бэшүүрэй аймагаар ажал хэрэгээрэ ябахата, нютаг зоной субарга барихата туһалыг гэжэ хэлэхэдэнь, 30-30 мянган түхэриг үгэхэб гэжэ ехэтэ найдуулан юм.

Нютаг зон Президентын дэмжэлгые дээрэ үргэжэ, айл бүхэлһөө 500 солхооб суглуулха шийдэхэбэри абаа һэн.

Үнгэрһэн жэлдэ Ара-Хэрээтын зүүн обоо дээрэ гоё найхан субарга мүндэлөө. Энэ ажалые нютагай хүбүүд, хүрэгэд, Очир Ленхожиев Жамса Санжиев хоёр ударидаа. Наяхана найхан бороогой һүүлээр зүлгэ ногоо хүхэржэ, сээсэг набшаһа һалбаржа байһан үдэртэ

Хяагтын аймагай гулваа - 10 мянга.

8. Бадмын Гомбоцырен - Нерюнгри хотоһоо 2 томо хүрдэ, ашабагад эсэгын түрүү хүнүүдэй орденго зонуудай нэрэтэй самбар субаргадаа табиба.

9. Эрдэн Бадмаев - МВД-гэй полковник, Якутск, мориной урилдаанда шан-бэлэг.

10. Виктор Савельев - «Наран» бүлгэмэй генеральна директор - 3000 кг цемент, барилгын бусад

мянган солхооб хандиб суглаараа.
12. Хаяа нютагай зонһоо 25 мянга.

Манай «Еланский» колхозые залуу ород хүбүүн, нютагай Петр Попов ударидана. Арад зондоо хүндэтэй, журам шангатай, архи тамхи, хэрэлдээн үсөөн, трактор-машина, бензин-солярка бии. Малай толгой олошоржо байна.

Петр Попов буряад зонийнгоо зунай обоо тахилгада ябалсаад лэ, далгаяа аахрылаад лэ, найр зугаадань заатагүй хабаадалсаад байдаг.

2000 ондо Еши-Лодой римбүүшын манай нютагта обоо тахихата, колхоздо талха-үбһэн

Мөөрөөшын дасанай шэрээтэ ламхай Бата амбай, Бато-Жаргал, Зоригто, Солбон, Баяр амбайнар бүрээ, хэнгэрэг, хонхын дуу зэдлүүдэн, субаргын арамнай үнэргэб.

Энэ субаргые архитектура, эскиз, барилгын ажалые, уралан шэмэглэһэн, шэрдэһэн нютагай хүбүүн Алдар Санжиев болоно. Энэ субаргада хандиблаа гэбэл:

1. А.В.Потапов, Буряадай Президент - 30 мянга.

2. Петр Попов - колхозой түрүүлэгшэ - 25 мянга.

3. Иван Жигарев - тахяагай фабрикын директор - 15 мянга.

4. Татьяна Филатьева - нютагай захиргаан - 2 мянга.

5. Наталья Афанасьева, аймагай соёлой управлениин дарга - 2 мянга.

6. Намдаг Аюшеев - амбай - 2 мянга.

7. Валерий Цыремпилов -

материалууд.

11. Субаргын барилгада Улаан-Үдэ, Гусиноозерск, Хяагтада һуудаг Хаяа нютагай хүгшэн залуугүй зонһоо 27

найн, һү-тоһон элбэг, ажал хүдэлмэри эршэтэй болоо гэжэ түрүүлэгшэ мүнөө хөөрөө һэн.

БАДМЫН Гомбо-Цырен.

түлээндэл адли. Зураг дээрэ обоолһон түлшэ-шэбхэ. Бүһэтэй зон буряад ажалайнгаа тэрлигээр мотоциклээр ябахатаа, хормойгоо шуужа, бэһэдээ хабшуулаад лэ, үшөө хоорондоо нарай хүүгэдээ хээд, һамганиинь арадань хашалгүй гүйлгэдэхэ. Тэмээ хаһаг тэргэдэ оруулаад, хэрэгээрэ сомон ерэхэ. Залуушуул монгол моридоо унаһан, велосипедээршые хаа хаанагүй ябаха юм.

Монголоор ябахатаа, бэлин шэбшөг хүнэй хэлэхые дуулагдаагүй, залуу үхибүүдэй тамхи татахыень харагдаагүй. Зураг дээрэ зуһаланай сарайн хажууда суургатай эд бараанай мухалиг юуһһээшье найдамтай юм ха. Монголой талада тэмээнүүд, нуур дээгүүр айхабтар гоё саб сагаан томо хун шубууд үнэхөөрөө бурханай шубууд гэжэ үнэншэмөөр.

Монголой залуу хүрэгэй нэрэнүүд гоё найхан: Гэрэл Туяа, Энхэ Түбиин, Баяр Жаргал гэхэ мэтэ.

Залуушуул хүдөөгэй хүшэр байдалһаа тон харихагүй, малаа ажаллаад лэ, өөрыгөө хаггажа шадаха ха гэжэ адаглахаар. Эртэ бододог, хатуу һэриун газарта һэншые гэнгүй унтаад лэ ябадаг байна. Манай залуушуул бэлэн зөөлэн юумэндэ һураһан, ажалай дүршэл хүсэд абаагүй аад, архи тамхи дэрлэдэг гэжэ һанагдана. Тэрээн дээрһээ зан абаринь муудана. Муу юумэндэ дарагдана. Байдалай хүндэ хүшэрые дабажа гарахань бэрхэтэй болоно бэшэ аал. Энэ дэлхэй дээрэ мүнделөө хадаа энхэ элүүрые сахаяд, үндэр бодолтой, тэсэмгэй, ажалша, шэрхи байхаар хургаһайбди хүүгэдээ.

Галина ЕШИЖАМСОЕВА,
ажалай ветеран, багша.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Генеральна директорэй - ахамад редакторай уялгануудые дүүргэгшэ
Т.В.САМБЯЛОВА.

Редактор Г.Х.ДАШЕЕВА.

РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: И.М.ЕГОРОВ, И.Б.ДАГБАЕВ (Буряад Республикын Правительство), Ф.П.БОТОНОВА, Ц.Э.ДОРЖИЕВ (Буряад Республикын Арадай Хурал), А.А.АНГАРХАЕВ (генеральна директор-ахамад редактор), Д.Б.ГУРОДАРМАЕВА (харюусалгата секретарь), В.Г.ГОМБОЕВА, Н.А.ГОНЧИКОВА, Н.Д.БАДМАРИНЧИНОВ, Б.В.БАЛДАНОВ, А.А.ФАДЕЕВА, В.Д.ДАМДИНОВА.

Хэлбэлэй байшанай телефонууд: генеральна директорэй-ахамад редакторай - 21-50-96, приёмнын - 21-54-54 (факс), ген. директорэй 1-дхи орлогшо - ахамад редакторай орлогшын - 21-68-08, ахамад редакторай орлогшонорой - 21-64-36, 21-33-61, секретариатай - 21-60-21; таһагууд: экономикын болон политикын - 21-63-86; соёлой болон түүхын - 21-54-93; «Морин хуур», «Вершинь» журналнуудай редакци - 21-55-97; залуушуулай, оюутадай ажабайдалай болон олонинтын хүдэлмэрин, «Одон» журналай редакци - 21-54-93; мэдээсэлэй - 21-67-81, спортын - 21-54-93, рекламн - 21-62-62, коммерческэ ажалай - 21-55-97, компьютерна түбэй - 21-66-76, бухгалтерин - 21-23-67.

Редакция ороһон материалнууд шүүмжэлэгдэдэггүй, мүн авторнуудтань бусаагдадаггүй.

Тоонуудай, бодото баримтануудай, хүнэй, нютагай нэрэнүүдэй бэшэлгые хазгайруулан ушарта авторнуудын харюусалгатай. Редакциин һанамжа автарайхитай адли бэшэ байжа магад.